

**ЗЭВСЭГТ ХҮЧНИЙ ОФИЦЕР, АХЛАГЧ, ГЭРЭЭТ ЦЭРГИЙН АЛБА ХААГЧИД
МЭРГЭЖЛИЙН ЗЭРЭГ ОЛГОХ МЭРГЭЖЛИЙН ЖАГСААЛТ**

Нэг. Ерөнхий цэргийн мэргэжлээр

1. Стратеги-тактик, команд штабын
2. Командын /мотобуудлага, танк/
3. Танк, ЯЦБМ /ХТ/-ны механик жолооч
4. ЯЦБМ /ХТ/, танкийн наводчик-оператор
5. Буудагч (мэргэн буудагч, гранатомётчин, пулемётчин)
7. Сургалтын төвийн оператор

Хоёр. Цэргийн тагнуулын мэргэжлээр

А. Ерөнхий цэргийн тагнуулын мэргэжлээр

1. Стратеги-тактик, команд штабын
2. Командын мэргэжлээр

Б. Тусгай томилолтын тагнуулын мэргэжлээр

1. Стратеги-тактик, команд-штабын
2. Командын
3. Тусгай томилолтын тагнуулын мэргэжилтэн

В. Шүхрийн мэргэжлээр

1. Шүхрийн зааварлагч
2. Шүхэрчин

Г. Радио тагнуулын мэргэжлээр

1. Стратеги-тактик, команд штабын
2. Командын
3. Радио тагнуулын мэргэжилтэн

Д. Тусгай радио холбооны мэргэжлээр

1. Командын
2. Тусгай радио холбооны мэргэжилтэн

Е. Цэргийн орчуулагч

Гурав. Цэргийн холбооны мэргэжлээр

1. Стратеги-тактик, команд-штабын
2. Холбооны инженерийн
3. Радио телеграфчин, радиотелеграфчин, телеграфчин
4. Шим мандлын станцын механикч
5. Олон, цөөн сувгийн радиорелейний станцын механикч
6. Цахилгаан тэжээлийн станцын механикч
7. Олон хосын болон өндөр үелзлийн кабелийн мэргэжилтэн
8. Олон сувгийн нягтруулгын хэрэгслийн механикч
9. Холбоо, мэдээлэл техник хэрэгслийн засварчин
10. Шууданчин
11. Программчин
12. Цэргийн мэдээллийн мэргэжилтэн

Дөрөв. Химийн цэргийн мэргэжлээр

1. Химийн стратеги-тактик, командын офицер
2. Химийн командын офицер
3. Химийн техникийн офицер (тооцоо-шинжилгээний)
4. Химийн техникийн офицер (засвар үйлчилгээний)
5. Химийн оператор
6. Химичин-засварчин
7. Химийн нярав, зааварлагч
8. Химичин-тагнуулчин
9. Химичин-цэвэрлэгч
10. Химичин-ариутгагч

Тав. Цэргийн инженерийн мэргэжлээр

1. Стратеги-тактик. команд-штаб
2. Команд
3. Инженер техникийн офицер /ашиглалтын инженер, инженер-механик, зам, гүүр, барилгын машин механизмын инженер/
4. Сапёрчин, тэсэлгээчин, мина-тэсэлгээний техникч
5. Инженерийн тусгай зориулалтын машины дарга, механикч-жолооч, засварчин, инженерийн техник хэрэгслийн техникч
6. Ус хангалтын мэргэжилтэн /ус хангалтын сапёрчин, станцын дарга, усны шинжээч, өрөмдөгч/
7. Ус гатлалтын мэргэжилтэн /гүүрчин, моторчин, усанд шумбагч, гүүр барилгын хэрэгслийн техникч/
8. Замын мэргэжилтэн /замчин, замын машины механик жолооч, оператор, засварчин, скрейперчин. грейдерчин, индүүчин, бульдозерчин, тракторчин, эксковаторчин/
9. Цахилгаан техникийн мэргэжилтэн /цахилгаанчин, дизельчин/
10. Инженер төхөөрөмжийн мэргэжилтэн /хийц угсрагч, хийц бэлтгэгч, хөрөөчин, өнгөлөн далдлагч, краны машинист/

Зургаа. Агаарын довтолгооноос хамгаалахын мэргэжлээр

1. Стратеги-тактик, команд штаб
2. Команд (зенитийн пуужин, зенитийн артиллери, радиотехник)
3. Инженер техник (зенитийн пуужин, радиотехник, цаг уур, эрчим хүчний тоноглол)
4. Пуужин чиглүүлэх станцын тоот номер
5. Харвах суурийн тоот, номер, харвалтыг удирдах системийн оператор
6. Шалган хэмжих хөдөлгөөнт станцын тоот, номер
7. Угсрах, залгах, сумлах хэрэгслийн тоот, номер
8. Цэнэглэгч хэрэгслийн тоот, номер
9. Радиолокацын станцын тоот, номер
10. РПК-ийн оператор
11. Цахилгаан механикч, дизельчин
12. Планшетчин уншигч /бичигч/, ХУБ-ын оператор
13. Тагнуулчин хол хэмжигч
14. Байлдааны машины болон бууны дарга, харвагч, бууны тоот, номер

Долоо. Цэргийн нисэхийн мэргэжлээр

1. Байлдааны онгоц /нисдэг тэрэг/-ний нисгэгч
2. Тээврийн нисэх онгоц /нисдэг тэрэг/-ны нисгэгч
3. Нисэх иженер /борттехникч/
4. Нислэгийн хөдөлгөөний зохицуулагч /нислэгийн удирдагч/
5. Нислэг-хянагч /штурман/
6. Удирдах байрын штурман
7. Радиоэлектрон тоноглолын техникч
8. Зэвсэглэлийн техникч
9. Их бие хөдөлгүүр /ашиглалт/-ийн механикч
10. Цахилгаан, тусгай тоноглолын техникч
11. Их бие, хөдөлгүүр /ашиглалт/ -ийн техникч
12. Радиоэлектрон тоноглолын механикч
13. Цэргийн нисэхийн холбооны инженер, техникч
14. Радиоэлектрон тоноглолын механикч
15. Цахилгаан тоноглолын механикч
16. Зэвсэглэлийн механикч

Найм. Артиллерийн мэргэлжээр

1. Стратеги-тактик, команд штаб
2. Артиллерийн команд
3. Артиллерийн байр зүйч-тагнуулчин, хол хэмжигч
4. Артиллерийн тооцоочин
5. Авиа зүйч
6. Газрын тагнуулын станц /СНАР-10/-ын оператор
7. ТЭЗС-ийн оператор
8. Бууны захирагч-наводчик

Ес. Ар тал, зэвсэглэл, техникийн мэргэжлээр

1. Стратеги-тактик, команд штабын мэргэжлээр
2. Командын /Ар талын төрөл мэргэжлээр/
3. Инженер-техникийн мэргэжилтэн /офицер/
4. Инженер –техникийн мэргэжилтэн /ахлагч/
5. Пуужин, артиллерийн зэвсэглэлийн мэргэжлээр (офицер)
6. Пуужин, артиллерийн зэвсэглэлийн мэргэжлээр (ахлагч)
7. Авто хуягт танкийн инженер, техникийн мэргэжлээр
8. Авто хуягт танкийн засварчин мэргэжлээр
9. Цэргийн эмнэлгийн команд
10. Цэргийн эмнэлгийн их эмч
11. Цэргийн эмнэлгийн бага мэргэжилтэн (бага эмч, сувилагч, тусгай мэргэжилтэн, ариун цэврийн орон тооны зааварлагч)
12. Цэргийн эдийн засагч

Арав. Цэргийн соёл хүмүүжлийн мэргэжлээр

1. Ёс суртахуун, сэтгэл зүйн хангалтын мэргэжилтэн

АЖИЛЛАГААНЫ УДИРДЛАГЫН ГАЗАР

ЗЭВСЭГТ ХҮЧНИЙ ОФИЦЕР, АХЛАГЧ, ГЭРЭЭТ ЦЭРГИЙН АЛБА ХААГЧИД
ЦЭРГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН ЗЭРЭГ ЭЗЭМШИХЭД ТАВИГДАХ ШАЛГУУР ҮЗҮҮЛЭЛТ

Нэг. Ерөнхий цэргийн мэргэжлээр

III зэрэг	II зэрэг	I зэрэг
1. Стратеги-тактик, команд штабын мэргэжлээр		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Дайн, цэргийн урлагийн түүх, Монгол Улсын цэргийн урлаг, Зэвсэгт хүчний нэгтгэл, ангиудыг зэвсэгт тэмцэлд ашиглах онолын үндэс</p> <p>2. Хөрш болон дэлхийн томоохон гүрнүүдийн цэргийн стратегийн үндэс</p> <p>3. Монгол улсын төрийн батлан хамгаалах бодлого, түүний үндсэн баримт бичгүүдийн агуулга</p> <p>4. Бригадын үндсэн төрлийн байлдааны ажиллагааны үндэс</p> <p>5. Нэгтгэл, анги, салбарын байлдааны бэлэн байдал, дайчилгааны үндэс</p> <p>6. Нэгтгэл, ангиудын байлдааны ажиллагааны дэмжлэг, бүх талын хангалтын үндэс</p> <p>7. Байлдаан болон тайван цагийн цэргийн удирдлага, штабын алба</p> <p>8. Байлдааны баримт бичгүүдийн агуулга, боловсруулах журам</p> <p>9. Гадаадын орнуудын армийн нэгдэл, нэгтгэлийн зохион байгуулалт, зэвсэглэл, байлдааны боломж, оператив, тактикийн ажиллагааны үндэс</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. МУ-ын цэргийн урлагийн хөгжлийн чиг хандлага</p> <p>2. Хөрш болон дэлхийн томоохон гүрнүүдийн цэргийн стратегийн хөгжил</p> <p>3. Монгол улсын батлан хамгаалах тогтолцоо үзэл баримтлал, үндэсний цэргийн стратеги</p> <p>4. Зэвсэгт хүчнийг дайны байдалд шилжүүлэх үндэс</p> <p>5. Цэргийн удирдлагын үндэс</p> <p>6. Нэгтгэл, анги, салбарын байлдааны боломжийг тооцох аргачлал</p> <p>7. Нэгтгэл, анги, салбарын байлдах чадварыг сэргээн босгох арга хэмжээ</p> <p>8. Гадаад орнуудын армийн нэгтгэл ангиудын оператив-тактикийн ажиллагааны үндэс</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Цэргийн урлаг, цэргийн шинжлэх ухаан, түүний бүрэлдэхүүн хэсгүүд</p> <p>2. Дэлхийн цэрэг улс төрийн байдал, зэвсэгт тэмцлийн хөгжил, чиг хандлага</p> <p>3. Улс орныг дайны байдалд шилжүүлэх үндэс</p> <p>4. Бүс нутгийн болон орон нутгийн дайн, зэвсэгт мөргөлдөөний туршлага, сургамж</p> <p>5. Түрэмгийллийг няцаахад зэвсэгт хүчнийг бэлтгэх үндэс</p> <p>6. Зэвсэгт хүчний байлдааны боломжийг дээшлүүлэх арга замууд</p> <p>7. Цэргийн заль мэх</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Зураг дээр болон газар орон дээр цагийн байдлыг тогтоон ажиллагааны хувилбаруудыг гаргадаг байх</p> <p>2. МББр-ын түвшинд байлдааны ажиллагааны шийдвэрийг гаргаж, анги, салбаруудад байлдааны үүрэг тавих</p> <p>3. Нэгтгэл, ангиудын удирдага, харилцан ажиллагаа, бүх талын хангалтыг зохион байгуулах</p> <p>4. Байлдааны баримт бичгүүдийг тогтсон шаардлага, стандартын дагуу боловсруулж чаддаг байх</p> <p>5. Цэргийн ерөнхий бэлтгэлийн ба мэргэжлийн</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Оператив-тактикийн төрөл бүрийн тооцоо хийх</p> <p>2. Холбооны хэрэгслээр болон биеэр анги, салбарын ажиллагааг удирдах, харилцан ажиллагааг зохион байгуулах</p> <p>3. Нэгтгэл, анги, салбаруудыг байлдааны бэлэн байдлын дээд зэргүүдэд шилжүүлэх,</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Түрэмгийллийг няцаахад зэвсэгт хүчнийг бэлтгэх ажлыг зохион байгуулах</p> <p>2. Зэвсэгт хүчний дэлгэн байгуулалт, шилжүүлэн бүлэглэлтийг зохион байгуулах</p> <p>3. Ерөнхий зориулалтын цэрэг, нэгтгэлийн түвшинд шийдвэр гаргах, төрөл, тусгай мэргэжлийн цэргийн хооронд</p>

нормативуудыг бүрэн биелүүлдэг байх 6. Дайчилгааны жигдрэлтийн сургуулийг төлөвлөх 7. Төрөл бүрийн тооцоо, санал, шийдвэрийг илтгэх	дайчилгаагаар өргөтгөн зохион байгуулж, дайчилгааны жигдрэлтийн сургуулийг зохион байгуулах 4. Оперативын өнгөлөн далдлалтыг төлөвлөх	харилцан ажиллагаа, удирдлага, бүх талын хангалтыг зохион байгуулах 4. Удирдлагын байран дээр штаб, удирдлагын байгууллагын ажиллагааг зохион байгуулах
---	--	--

2. Командын /мотобуудлага, танк/ мэргэжлээр

а. Мэдлэгийн түвшин

1. Орчин үеийн ерөнхий цэргийн байлдааны үндэс 2. Мотобуудлага, танкийн батальон хүртэлх салбарын тактикийн ажиллагааны үндэс 3. Мотобуудлага, танкийн батальон хүртэлх салбарын бэлэн байдал, дайчилгааны үндэс 4. Бүх төрлийн зэвсэг, байлдааны техник, табель хэрэгслийн үүрэг зориулалт, хүчин чадал, байлдааны боломж 5. Гадаад орны армиудын нэгтгэл, ангийн зохион байгуулалт, зэвсэглэл, байлдааны боломж 6. Анги, салбарын тактикийн болон штабын бэлтгэлийн үндэс 7. Тактикийн болон жижиг бүлгийн байлдааны ажиллагааны үндэс	III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна: 1. Төрөл бүрийн тактикийн тооцоо хийх аргачлал 2. Анги, салбарын байлдааны бэлэн байдал, бэлэн байдлын зэргүүдэд хэрэгжүүлэх арга хэмжээ 3. Байлдааны талбар дахь тактикийн заль мэх, өнгөлөн дадлалт 4. Тактикийн салбаруудын байлдааны дэмжлэг, бүх талын хангалтыг зохион байгуулах 5. Цэргийн удирдлагын тогтвортой байдлыг хангах арга замууд 6. Улсын хил хамгаалалтын тактикийн ажиллагааны үндэс	II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна: 1. Алдагдсан байлдах чадварыг сэргээх арга, журам 2. Төрөл мэргэжлийн цэргийн салбаруудыг ашиглах тактикийн үндэс 3. Анги, салбарын дайчилгаагаар өргөтгөн зохион байгуулах, дайчилгааны жигдрэлтийг зохион байгуулах үндэс
--	--	--

б. Ур чадварын түвшин

1. Зураг дээр болон газар орон дээр цагийн байдлыг тогтоон ажиллагааны хувилбаруудыг гаргадаг байх 2. МББ хүртэлх нэгжид байлдааны шийдвэрийг гаргаж, анги, салбаруудад байлдааны үүрэг тавих 3. Анги, салбарын удирдага, харилцан ажиллагаа, бүх талын хангалтыг зохион байгуулах 4. Байлдааны баримт бичгүүдийг тогтсон шаардлага, стандартын дагуу боловсруулж чаддаг байх 5. Салаа, салбарын гал, маневр, тактикийн ажиллагааг удирдах, харилцан ажиллагааг зохион байгуулах 6. Тактикийн хичээлийг төлөвлөж удирдах	III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна: 1. Төрөл бүрийн тактикийн тооцоо хийх 2. Анги, салбарын дайчилгааны жигдрэлтийг төлөвлөх 3. Штабын дадлага, тактикийн хээрийн сургуулийг төлөвлөх	II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна: 1. Тактикийн салбаруудтай явуулах байлдааны буудлагатай болон буудлагагүй ТХС-ийн төлөвлөгөөг бүрэн хэмжээгээр боловсруулж тооцоог бодож чаддаг байх 2. Анги, салбарын дайчилгаагаар өргөтгөн зохион байгуулж, дайчилгааны жигдрэлтийг удирдах 3. КШС, тактикийн хээрийн сургуулийг төлөвлөх, зохион байгуулах
---	--	---

3. Танк, ЯЦБМ /ХТ/-ны механик жолоочийн мэргэжлээр

а. Мэдлэгийн түвшин

1. Байлдааны журманд танк, ЯЦБМ /ХТ/-ийн эзлэх байр, үүрэг, харилцан ажиллагааны үндэс 2. Танк, ЯЦБМ /ХТ/-ийн бүтэц, зохион байгуулалт, зэвсэглэл, тэдгээрт байрласан тусгай зориулалтын багаж төхөөрөмжийн	III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна: 1. Экипажийн аль нэг гишүүний үүрэг, ажиллагаа	II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна: 1. Экипажийн бүх гишүүдийн үүрэг, ажиллагаа
--	---	--

<p>үүрэг зориулалт, хүчин чадал, байлдааны боломж</p> <p>3. Танк, ЯЦБМ /ХТ/-ийн тусгай тоноглолыг ажиллуулах журам, заавар</p> <p>4. Танк, ЯЦБМ /ХТ/-д хэрэглэгддэг ШТМ, тусгай шингэний зориулалт, ашиглах заавар</p> <p>5. Танк, ЯЦБМ-ийн жолоодлогын дүрэм, дасгалуудын агуулга, хийх дараалал</p> <p>6. Танк, ЯЦБМ дээр хийх үзлэг, техникийн үйлчилгээний дараалал, ажлын багтаамж</p> <p>7. Буудлага, жолоодлогын үе дэх аюулгүйн ажиллагааны дүрэм заавар</p> <p>8. Танк, ЯЦБМ /ХТ/-ны зэвсэглэлийг тусгалд оруулах, тэдгээрт гарсан гацаа саадыг арилгах аргачлал</p>	<p>2. Танк, ЯЦБМ /ХТ/-ны сэргээн сайжруулах үйлчилгээ</p> <p>3. Танк, ЯЦБМ /ХТ/-ийг богино хугацааны хадгалалтад тавих, хадгалалтаас гаргах журам, технологи</p>	<p>2. Танк, ЯЦБМ /ХТ/-д урсгал болон дунд засвар хийх журам, технологи</p> <p>3. Танк, ЯЦБМ /ХТ/-ийг удаан хугацааны хадгалалтад тавих, хадгалалтаас гаргах журам, технологи</p>
---	--	--

б. Ур чадварын түвшин

<p>1. Танк, ЯЦБМ /ХТ/-д тохиолдсон гэмтлийг тодорхойлж чаддаг</p> <p>2. Танк, ЯЦБМ /ХТ/-д үзлэг, үйлчилгээ хийж чаддаг байх</p> <p>3. Танк, ЯЦБМ /ХТ/-ийн жолоодлогын бүх төрлийн дасгалуудыг сайнаас Онц дүнтэй гүйцэтгэж чаддаг</p> <p>4. Танк, ЯЦБМ /ХТ/ дээр хийх нэг бүрийн нормативуудыг сайнаас Онц үнэлэлттэй хийж чаддаг байх</p> <p>5. Танк, ЯЦБМ /ХТ/-ны тусгай тоноглолыг ажилд бэлтгэн ажиллуулж чаддаг</p> <p>6. Танк, ЯЦБМ /ХТ/-ны зэвсэглэлийг тусгалд оруулж, тэдгээрт гарсан гацаа саадыг арилгадаг байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Экипажийн аль нэг гишүүнийг орлон ажиллах чадвартай</p> <p>2. Танк, ЯЦБМ-нд сэргээн сайжруулах үйлчилгээ хийж чаддаг</p> <p>3. Танк, ЯЦБМ-ийг түр хугацааны хадгалалтанд шилжүүлэх, хадгалалтаас гаргахад хийгдэх ажлуудыг гүйцэтгэж чаддаг</p> <p>4. Танк, ЯЦБМ-нд тохиолдсон гэмтлийг засварлаж чаддаг</p> <p>5. Шинээр механик жолоочийн мэргэжил эзэмшигчдэд дадлага олгох дадлага, туршлагатай байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Экипажийн 2-оос доошгүй гишүүнийг орлон ажиллах чадвартай байх</p> <p>2. Танк, ЯЦБМ-д урсгал засвар хийж гүйцэтгэх чадвар, дадлагатай байх</p> <p>3. Танк, ЯЦБМ-ийг удаан хугацааны хадгалалтад шилжүүлэх, хадгалалтаас гаргахад хийгдэх ажлуудыг гүйцэтгэж чаддаг.</p>
--	---	--

4. ЯЦБМ /ХТ/, танкийн наводчик-операторын мэргэжлээр

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Байлдааны журманд ЯЦБМ /ХТ/, танкийн байр, үүрэг, харилцан ажиллагааны үндэс</p> <p>2. Буудлагын онолын үндэс</p> <p>3. ЯЦБМ /ХТ/, танкийн бүтэц, зохион байгуулалт, зэвсэглэл, тэдгээрт байрласан тусгай зориулалтын багаж, төхөөрөмжийн үүрэг зориулалт, хүчин чадал, байлдааны боломж</p> <p>4. Тоот, салаа, салбаруудаар галын үүрэг биелүүлэх үед өгөгдөх команд дохионы агуулга</p> <p>5. ЯЦБМ /ХТ/, танкийн зэвсэглэлээр буудах арга барил /буудлагад бэлтгэх, буудлага үйлдэх, буудлага зогсоох, тэдгээрийг тусгалд оруулах/</p> <p>6. Шөнө болон онцгой нөхцөлд нэг буюу бүлэг цельд гал</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Байлдааны машины тоотын аль нэг гишүүний үүрэг</p> <p>2. Буудлага явуулах аргууд, галт байрыг сонгох, гал засварлах аргачлал</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Тоот, тасгийн захирагчийн үүрэг</p> <p>2. Тоотын бүх гишүүдийн үүрэг</p>
---	---	---

<p>явуулах, целийг сонгох, галыг бүлэглэн хуваарилах, хөдөлгөөн эхэлсний дараа целийг илрүүлж устгах зарчим, дараалал</p> <p>7. Буудлага хийх үеийн аюулгүйн ажиллагааны заавар</p> <p>8. Байлдааны ажиллагааны талбар дахь целүүдийн илрэгдэх шинж чанарууд</p> <p>9. ЯЦБМ /ХТ/, танкаар буудах буудлагын дасгалуудын нөхцөл, онцлог</p> <p>10. ЯЦБМ /ХТ/, танкийн зэвсэглэлийн гацаа, саадыг арилгах, тэдгээрт засвар, үйлчилгээ хийх технологи</p>		
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Төрөл бүрийн аргуудаар цель заах дадлага эзэмшсэн</p> <p>2. Өдөр болон хязгаартай үзэгдэх орчинд байлдааны талбарт хяналт үйлдэж бие дааж целийг илрүүлэн устгаж чаддаг</p> <p>3. Төрөл бүрийн аргаар цель хүртэлх холын зайг тодорхойлж чаддаг</p> <p>4. Буудлагын курст заагдсан дасгалуудыг Сайнаас Онц үнэлэлттэй биелүүлдэг</p> <p>5. Зэвсэг техник дээр хийх нэг бүрийн нормативуудыг Сайнаас Онц үнэлэлттэй биелүүлдэг</p> <p>6. Буудлагын үед илэрсэн гацаа саадыг арилгаж чаддаг</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Тоотын аль нэг гишүүнийг орлон ажиллах чадвар эзэмшсэн</p> <p>2. Буудлагын үр дүнгээр галыг засварлах чадвартай байх</p> <p>3. Шинээр наводчик-операторын мэргэжил эзэмшигчдэд дадлага олгох заах аргын чадвартай байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Тоотын даргыг орлон ажиллах чадвартай байх</p>
5. Буудагч (мэргэн буудагч, гранатомётчин, пулемётчин) мэргэжлээр		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Эзэмшсэн буудлагын зэвсгийн үүрэг, зохион байгуулалт, ТӨ</p> <p>2. Буудлагын зэвсгийн буудлагын онолын үндэс</p> <p>3. Буудлагын зэвсгээр буудах арга барил /буудлагад бэлтгэх, буудлага үйлдэх, буудлагын зэвсгийг тусгалд оруулах/ буудлагын курс, дүрэм заавар</p> <p>4. Шөнө болон онцгой нөхцөлд цельд гал явуулах, целийг сонгох, целийг устгах зарчим, дараалал</p> <p>5. Буудлага хийх үеийн аюулгүйн ажиллагааны заавар</p> <p>6. Байлдааны ажиллагааны талбар дахь целүүдийн илрэгдэх шинж чанарууд</p> <p>7. Буудлагын зэвсгийн сум, галт хэрэгслийг ялгаж мэддэг байх</p> <p>8. Буудлагын зэвсгээр буудах буудлагын дасгалуудын нөхцөл, онцлогуудыг мэддэг байх</p> <p>9. Тасаг, салааны бүрэлдэхүүнд байлдаан явуулах үндэс</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Өөрийн үндсэн үүргээс гадна ЯЦБМ / ХТ/-ийн зэвсэглэлийн буудлагын онолын үндэс</p> <p>2. Буудлага явуулах аргууд, гал засварлах арга</p> <p>3. Тасгийн захирагчийн үүрэг, ажиллагаа</p> <p>4. Байлдааны талбарт хөдөлгөөн үйлдэх, амьд гарах, өнгөлөн далдлах тусгай арга техник</p> <p>5. Байлдааны хос, гурвалаар ажиллах үндэс</p> <p>6. Өөртөө болон нөхөртөө эмнэлэгийн анхан шатны тусламж үзүүлэх арга</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Салааны захирагчийн үүрэг</p> <p>2. Еренхий цэргийн салбаруудын байлдааны ажиллагааны үндэс</p> <p>3. Жижиг бүлгээр дайсны ар тал, жигүүрт тагнуул, хорлон сүйтгэх ажиллагааг явуулах арга тактик</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Төрөл бүрийн аргуудаар цель заах дадлага эзэмшсэн</p> <p>2. Өдөр болон хязгаартай үзэгдэх орчинд байлдааны талбарт хяналт үйлдэж, целийг илрүүлэн бие дааж устгаж чаддаг</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Буудлагын бүх терлийн зэвсгээр буудах</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Буудлагын зэвсгийн буудлага, галын</p>

<p>3. Төрөл бүрийн аргаар салхины хурд, цель хүртэлх холын зайг тодорхойлж чаддаг</p> <p>4. Автомат, мэргэн буудагчийн винтовоор буудах дадлага чадвар бүрэн эзэмшиж, буудлагын курст заагдсан дасгалуудыг “В”-ээс дээш үнэлэлттэй биелүүлдэг байх</p> <p>6. Буудлагын үед илэрсэн гацаа саадыг арилгаж чаддаг байх</p> <p>4. Өнгөлөн далдлах, газар орны хамгаалах шинж чанарыг ашиглах</p>	<p>дадлага, чадвар эзэмшсэн байх</p> <p>2. Буудлагын үр дүнгээр галыг засварлаж чаддаг байх</p> <p>3. Шинээр буудагч мэргэжил эзэмшигчдэд дадлага олгох заах аргын чадвартай байх</p> <p>4. Байлдааны талбарт шилжилт хөдөлгөөн хийх, галт байр солих, хот дотор болон ойрын зайн хурдан буудлага үйлдэх</p>	<p>бэлтгэл сургалтыг зохион байгуулах</p> <p>2. Байлдааны талбарт тасаг, бүлгийн гал удирдах</p>
--	--	--

7. Сургалтын төвийн оператор мэргэжлээр

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Ерөнхий цэргийн байлдааны үндэс</p> <p>2. Хариуцсан объектынхоо кабель шугамын бүдүүвч, сургуулийн төвийн тоног төхөөрөмжүүдийн ажиллах зарчим, зохион байгуулалт, дүрэм заавар</p> <p>3. Кабель шугам, тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээ, монтажийн ажлын дараалал</p> <p>4. Цахилгаан тоног төхөөрөмжтэй ажиллах үеийн цахилгаан техникийн аюулгүйн ажиллагааны дүрэм, буудлага явуулах тоног төхөөрөмжтэй ажиллах үед хэрэгжүүлэх арга хэмжээнүүд</p> <p>5. Бүх төрлийн буудлагын курсын дасгалуудын онцлог, шаардагдах байны тоо, хэмжээ</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна</p> <p>1. Өөрийн гүйцэтгэх үүргээс гадна нэг шат дээгүүр албан тушаалтны үүргийг судалсан</p> <p>2. Цахилгаан тоног төхөөрөмжийн монтаж болон засвар үйлчилгээ, өвөл, зуны ашиглалтанд оруулах үйлчилгээний ажлын агуулга</p> <p>3. Сургуулийн төвийн объектуудын кабель шугамын хэлхээг боловсруулах, түүний талаар тодорхой мэдлэгтэй байх</p> <p>4. Хөдөлмөр хамгааллын дүрмийг мэддэг байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Сургуулийн төвд байгаа бүх тоног төхөөрөмжүүдийн хүчин чадал, ажиллах журмыг мэддэг байх</p> <p>2. Тактикийн цагийн байдалд тохирсон байны цагийн байдлыг зохиож буудлагын талбайг төхөөрөмжлөх мэдлэгтэй байх</p>
--	--	---

б. Ур чадварын түвшин

<p>1. Хариуцсан объектынхоо тоног төхөөрөмж, аппарат хэрэгсэлд техникийн үзлэг хийж эвдрэл гэмтлийг засаж чаддаг байх</p> <p>2. Цахилгаан гүйдэлд нэрвэгдсэн, түлэгдсэн болон хийгээр хордсон хүмүүст анхны тусламж үзүүлж чаддаг байх</p> <p>3. Буудлагын үед хөдөлгөөнт мотолебедка, цахилгаан станцтай холбоо барих, буудлага хийж байгаа секторт хяналт тавих чадвар эзэмшсэн</p> <p>4. Буудлага хийх үед буудлагын зохион байгуулалтыг хариуцан хийх чадвартай байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Тактикийн цагийн байдалд тохирсон байны цагийн байдлын дагуу талбайг төхөөрөмжилж чаддаг байх</p> <p>2. Сургуулийн төвийн тоног төхөөрөмж, цахилгааны монтажийн засвар үйлчилгээг бие дааж хийх чадвар, дадлагатай</p> <p>3. Цахилгаан техникийн болон галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээг урьдчилан зохион байгуулах чадвартай байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Сургуулийн төвийн байгууламж, тоног төхөөрөмжийн ашиглалт, аюулгүйн ажиллагааны дүрмийн талаар бие бүрэлдэхүүнд хичээл заах арга, туршлага эзэмшсэн</p> <p>2. Тактикийн цагийн байдалд тохирсон байны цагийн байдлыг зохиож бие бүрэлдэхүүнийг удирдан буудлагын талбайг төхөөрөмжилж чаддаг</p>
--	--	---

Хоёр. Цэргийн тагнуулын мэргэжлээр

А. Ерөнхий цэргийн тагнуул

III зэрэг	II зэрэг	I зэрэг
1. Стратеги-тактик, команд штабын мэргэжлээр		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Зэвсэгт хүчний операци, байлдааны ажиллагааны үндэс 2. Операц /байлдаан/-ийн ажиллагаанд ерөнхий цэргийн тагнуулын төлөвлөлт, зохион байгуулалт, удирдлага 3. Тагнуулын байгууллагуудын үүрэг, ажиллагаа 4. Төрөл мэргэжлийн цэргийн тагнуулыг төлөвлөх зохион байгуулах үндэс 5. Тагнуулын байлдааны баримт бичгүүдийн агуулга 6. Бүс нутгийн болон хөрш зэргэлдээ орнуудын Зэвсэгт хүчний бүтэц, зохион байгуулалт, зэвсэглэл, байлдааны боломж, стратеги, оператив-тактикийн ажиллагааны үндэс 7. Оперативын болон тактикийн тагнуулын хүч хэрэгслийн байлдааны боломж, ажиллагаа</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1. Бүс нутгийн болон хөрш зэргэлдээ орнуудын цэргийн стратеги, оператив-тактик гарч буй өөрчлөлтүүд 2. Стратеги, оперативын болон тактикийн тагнуулын хүч хэрэгслийг ашиглах журам, төлөвлөлт, зохион байгуулалт 3. Бүс нутгийн цэрэг-стратегийн үнэлгээний аргачлал</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1. Дайн, зэвсэгт тэмцлийн түүхэн сургамж, хөгжил өөрчлөлт 2. Улс орны аюулгүй байдлыг тагнуулын болон цэргийн арга хэрэгслээр хангах үндэс 3. Болзошгүй дайсан, байлдааны ажиллагааны театр, түүнд дэлгэгдэх цэрэг, зэвсгийн бүрэлдэхүүн, ажиллагааны талаар мэдээлэл бэлтгэх</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Зэвсэгт хүчин, цэргийн бүлэглэл, нэгтгэл, ангийн удирдлагыг тагнуулын мэдээ, мэдээллээр тасралтгүй хангах 2. Цагийн байдлыг тогтоон тагнуулын хүч хэрэгслийг ашиглах санал, дүгнэлт гаргах 3. Төрөл бүрийн тактикийн болон тагнуулын тооцоо, өгөгдөхүүн бэлтгэх 4. Тагнуулын байлдааны баримт бичгүүдийг тогтоосон шаардлага, стандартын дагуу боловсруулах 5. Тагнуулын салбарууд болон МББр-ын тагнуулын хүч хэрэгсэлтэй явуулах тусгай тактикийн хээрийн сургуулийн бодлого төлөвлөгөөг боловсруулж, холбогдох тооцоо өгөгдөхүүнийг бэлтгэх 6. Цэргийн байр зүйн зурагт өөрийн болон эсрэг талын операц /байлдаан/-ийн ажиллагааг дүрслэх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1. Бүс нутгийн болон хөрш зэргэлдээ орнуудын цэргийн стратеги, оператив-тактик гарч буй өөрчлөлтүүдийг дүгнэх 2. Стратеги, оперативын болон тактикийн тагнуулын хүч хэрэгслийг ашиглах санал боловсруулах, тагнуулын төлөвлөлтийг хийх 3. Бүс нутгийн цэрэг-стратегийн үнэлгээг гаргах</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1. Дайн, зэвсэгт тэмцлийн түүхэн сургамж, хөгжил өөрчлөлтийн талаар мэдээ, дүгнэлт бэлтгэх 2. Улс орны аюулгүй байдлыг тагнуулын болон цэргийн арга хэрэгслээр хангах ажиллагааг зохион байгуулах 3. Болзошгүй дайсан, байлдааны ажиллагааны театр, түүнд дэлгэгдэх цэрэг, зэвсгийн бүрэлдэхүүн, ажиллагааны талаар мэдээлэл бэлтгэх, зураг хөтлөх</p>
2. Командын мэргэжлээр		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Орчин үеийн ерөнхий цэргийн байлдаан, түүнд тагнуул зохион байгуулах үндэс 2. Мбб хүртэлх салбаруудын үндсэн төрлийн байлдаан 3. Тагнуулын объектын тагнагдах шинж тэмдэг, тагнуул явуулах үндсэн аргууд 4. Тагнуул зохион байгуулах үндэс</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1. Байлдааны талбар дахь тагнуулын байгууллагуудын ажиллагаа 2. Мббрын үндсэн төрлийн байлдаан 3. Төрөл бүрийн тактикийн болон тагнуулын</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1. Тагнуулын бэлтгэл сургалтын төлөвлөлт, зохион байгуулалт 2. Газрын навигацын аппарат ТНА-3 бүтэц, зохион байгуулалт, ажиллагаа</p>

<p>5. МББр-ын ерөнхий цэргийн тагнуулын хүч хэрэгслийн боломж, тагнуулын байгууллагуудын үүрэг</p> <p>6. Онцгой нөхцөлд тагнуул зохион байгуулах онцлог</p> <p>7. Ажиллаж буй салбарынхаа тагнуулын бүх зэвсэг, байлдааны техник, табель хэрэгслийн үүрэг, зориулалт, хүчин чадал, байлдааны боломж, ашиглалт, хадгалалт, засвар үйлчилгээний горимг</p> <p>8. Бүс нутгийн болон хөрш зэргэлдээ улс орнуудын нэгтгэл, ангиудын зохион байгуулалт, зэвсэглэл, байлдааны боломж, байлдаан явуулах үндэс</p>	<p>тооцоо, өгөгдөхүүн бэлтгэх аргачлал</p> <p>4. Тагнуулын байлдааны баримт бичгүүдийг боловсруулах аргачлал</p> <p>5. МББр-ын ерөнхий цэргийн тагнуулын хүч хэрэгслийн боломжийг дээшлүүлэх арга зам.</p> <p>Тооцоо</p> <p>6. Төрөл бүрийн хийцийг тэслэх, тэсэлгээний тооцоо хийх</p> <p>7. Тагнуул-хорлон сүйтгэх ажиллагааг зохион байгуулах үндэс</p>	
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Мбр хүртэлх хүч хэрэгсэлтэй тагнуулын салбар, бүлгийг ажиллагааг төлөвлөх, зохион байгуулж, удирдах</p> <p>2. БТСМ, ЯЦБМ, мотоцикл жолоодох</p> <p>3. Тагнуулын мэдээг сонсголоор хүлээн авч 15-20 бүлэг мэдээг шифрлэн холбооны хэрэгслээр дамжуулах</p> <p>4. Холын зай, өнцөг хэмжих, чиглэл тодорхойлох</p> <p>5. Азимутаар хөдөлгөөн үйлдэх</p> <p>ПАБ-2 Буссоль ашиглан тооцоо хийж чаддаг байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Мббр-ын тагнуулын хүч хэрэгслийн ажиллагааг төлөвлөх, зохион байгуулж, удирдах</p> <p>2. Байлдааны талбар дахь тагнуулын байгууллагуудын ажиллагааг зохион байгуулах</p> <p>3. Төрөл бүрийн хийцийг тэслэх, тэсэлгээний тооцоо хийх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Газрын навигацын аппарат ТНА-3-ыг ажилд бэлтгэх, ажиллуулах</p> <p>2. Тагнуулын бэлтгэл сургалтыг төлөвлөх, зохион байгуулах</p>

Б. Тусгай томилолтын тагнуул

III зэрэг	II зэрэг	I зэрэг
1. Стратеги-тактик, команд-штабын мэргэжлээр		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Ерөнхий цэргийн байлдааны ажиллагааны үндэс</p> <p>2. Цэргийн тагнуулын үндэс, тагнуулын төрөл, тавигдах шаардлага</p> <p>3. Тагнуул зохион байгуулалт, төлөвлөлтийн үндэс</p> <p>4. Тагнуул явуулах үндсэн аргууд</p> <p>5. Тагнуулын мэдээ сэлтийг цуглуулан боловсруулж илтгэх журам</p> <p>6. Тагнуулын байлдааны баримт бичгүүдийн агуулга, боловсруулах журам</p> <p>7. 6. Бүс нутгийн болон хөрш зэргэлдээ орнуудын армийн бүтэц, зохион байгуулалт, үндсэн төрлийн зэвсэглэл, байлдааны боломж, тэдний цэргийн стратеги, оператив-тактикийн ажиллагааны үндэс</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Зэвсэгт хүчний тусгай радио холбооны заавар</p> <p>2. Шүхэр десантын албаны заавар</p> <p>3. Цэргийн тагнуулын байгууллагаас мэдээ, материал боловсруулах журам</p> <p>4. Цэргийн удирдлагын онолын үндэс</p> <p>5. Бүс нутгийн болон хөрш зэргэлдээ орнуудын зэвсэгт хүчний оператив-тактикийн ажиллагааны үндэст гарч буй өөрчлөлтүүд</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Зэвсэгт түрэмгийллийн тухай ойлголт, түүний ангилал</p> <p>2. Тусгай томилолтын тагнуулын бүлгийн байлдааны боломжийг дээшлүүлэх арга зам</p> <p>3. Тусгай томилолтын тагнуулын бүлгүүдийн орших, амьдрах чадварыг дээшлүүлэх арга зам</p> <p>4. Цэрэг газар зүйн үнэлгээ хийх аргачлал</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Зэвсэгт хүчин, цэргийн бүлэглэл, нэгтгэл, ангийн удирдлагыг тагнуулын мэдээ, мэдээллээр тасралтгүй хангах</p> <p>2. Зураг дээр болон газар орон дээр богино хугацаанд</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Төрөл бүрийн цагийн байдал дээр оператив</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Цэрэг-стратегийн болон оператив-</p>

<p>цагийн байдлыг тогтоон тагнуулын хүч хэрэгслийг ашиглах санал, дүгнэлт гаргах</p> <p>3. Төрөл бүрийн тактикийн болон тагнуулын тооцоо, өгөгдөхүүн бэлтгэх</p> <p>4. Цэргийн тагнуулыг төлөвлөх, зохион байгуулж удирдах</p>	<p>тактикийн төрөл бүрийн тооцоо хийх</p> <p>2. Тусгай томилолтын тагнуулын бүлгийн боломжийг тодорхойлох тооцоо бодох</p>	<p>тактикийн түвшинд дүгнэлт хийх</p> <p>2. Тусгай томилолтын тагнуулын хүч хэрэгсэлтэй явуулах тусгай тактикийн хээрийн сургуулийн бодлого, төлөвлөгөө боловсруулж, холбогдох тооцоо өгөгдөхүүнийг бэлтгэх</p>
--	--	---

2. Командын мэргэжлээр

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Орчин үеийн ерөнхий цэргийн байлдааны үндэс</p> <p>2. Цэргийн тагнуулын үндэс, тагнуулын төрөл, тавигдах шаардлага</p> <p>3. Тагнуул зохион байгуулалт, төлөвлөлтийн үндэс</p> <p>4. Тагнуулын объектын тагнагдах шинж тэмдэг</p> <p>5. Тагнуул явуулах үндсэн аргууд</p> <p>6. Салбарын тагнуулын зэвсэг, байлдааны техник, табель хэрэгслийн үүрэг зориулалт, хүчин чадал, байлдааны боломж, ашиглалт, хадгалалт, засвар үйлчилгээний горим</p> <p>7. Бүс нутгийн болон хөрш зэргэлдээ улс орнуудын армийн нэгтгэл, ангиудын зохион байгуулалт, зэвсэглэл, байлдааны боломж, оператив, тактикийн ажиллагааны үндэс</p> <p>8. Радио тагнуулын тэмдэгтүүдийг бүрэн таньдаг нэвтрүүлэх, хүлээн авах</p> <p>9. Тусгай радио холбооны онцлог холбоо барих журам</p> <p>10. Тагнуулын байлдааны баримт бичгүүдийн агуулга, боловсруулах журам</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Дайсны ар талд явуулах тусгай томилолтын тагнуулын бүлгийн ажиллагаа</p> <p>2. Цэргийн өнгөлөн далдлалт</p> <p>3. Төрөл бүрийн аргаар тэсэлгээний ажил хийх, тэсэлгээний ажлын хэрэгслүүд</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>2. Тусгай радио хопбооны заавар, түүнийг зохион байгуулах онцлог</p> <p>3. Шүхэр десантын албаны заавар, нислэг буултын үеийн албан тушаалтны үүрэг</p>
---	---	---

б. Ур чадварын түвшин

<p>1. Тактикийн шуурхай дадлага бодох</p> <p>2. БТСМ, ЯЦБМ, мотоцикл жолоодох, ердийн хөсөг ашиглах чадвартай байх</p> <p>3. Нэг минутанд 8 бүлэг үсэг мэдээ, 10 бүлэг тоон мэдээг хүлээн авах, 10 бүлэг үсэг мэдээ. 8 бүлэг тоон мэдээг нэвтрүүлэх чадвартай байх</p> <p>4. Холын зай, өнцөг хэмжих, чиглэл тодорхойлох</p> <p>5. Азимутаар хөдөлгөөн үйлдэхэд шаардлагатай өгөгдөхүүнийг бэлтгэх</p> <p>6. Өдөр, шөнө, модонд, усны мандалд шүхрээр бууж чаддаг</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Төрөл бүрийн тактикийн тооцоо хийх</p> <p>2. ПАБ-2 Бүссоль ашиглан тооцоо хийж чаддаг</p> <p>3. Нэг минутанд 10 бүлэг үсэг, 12 бүлэг тоон мэдээг хүлээн авах, 12 бүлэг үсэг, 10 бүлэг тоон мэдээг нэвтрүүлэх чадвартай байх</p> <p>4. Төрөл бүрийн хийцийг тэслэх тэсэлгээний ажлын тооцоо</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Тагнуулын мэдээг цуглуулан боловсруулж, оператив-тактикийн түвшинд дүгнэлт хийх</p> <p>2. Газрын навигацын аппарат ТНА-3-ыг ажилд бэлтгэх, ажиллуулах</p> <p>3. Нэг минутанд 12 бүлэг үсэг, 14 бүлэг тоон мэдээг хүлээн авах, 14 бүлэг үсэг, 12 бүлэг тоон мэдээг нэвтрүүлэх чадвартай байх</p>
---	--	--

3. Тагнуулын мэргэжилтэн

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Орчин үеийн ерөнхий цэргийн байлдааны үндэс</p> <p>2. Цэргийн тагнуулын үндэс</p> <p>3. Тагнуулын объектуудын тагнагдах шинж тэмдэг, тагнуул</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Дайсны гүн ар талд тусгай томилолтын</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Тусгай томилолтын тагнуулын бүлгийн</p>
--	--	--

<p>явуулах аргууд</p> <p>4. Тусгай радио холбооны онцлог, холбоо барих журам</p> <p>5. Салбарын зэвсэглэлд байгаа бүх төрлийн шүхэр, шүхрийн техник хэрэгсэл, зэвсэг, байлдааны техник, табель хэрэгслийн үүрэг зориулалт, ТТӨ, байлдааны боломж, ажиллах зарчим</p> <p>6. Радио телеграфын тэмдэгтүүд, тэдгээрийг нэвтрүүлэх, хүлээн авах журам</p> <p>7. Бүс нутгийн болон хөрш зэргэлдээ орнуудын зэвсэгт хүчний нэгтгэл, ангиудын бүтэц. зохион байгуулалт, зэвсэглэл, тактикийн ажиллагааны үндэс</p>	<p>тагнуулын бүлгийн ажиллагаа</p> <p>2. Тагнуулын бүлэг /байгууллага/-ийн гишүүдийн үүрэг</p> <p>3. Төрөл бүрийн аргаар тэсэлгээний ажил хийх, тэсэлгээний ажлын хэрэгслүүд</p>	<p>амьдрах, бат орших чадвар, түүний үүрэг, байлдааны боломж</p> <p>2. Газрын навигацын аппарат ТНА-3-ыг ажилд бэлтгэх, ажиллуулах үндэс</p>
--	--	--

б. Ур чадварын түвшин

<p>1. Салбарын зэвсэглэлд байгаа техник хэрэгсэл дээр хийх нэг бүрийн нормативуудыг сайнаас онц үнэлэлттэй биелүүлдэг байх</p> <p>2. Ойрын тулаан, гардан байлдааны арга, техник</p> <p>3. Газар орон дээр баримжаалах</p> <p>4. Буудлагын курст заагдсан дасгалуудыг сайнаас онц дүнтэй боловсруулдаг байх</p> <p>5. Өдөр, шөнийн болон усны мандал дээр, ой модонд зэвсэг хэрэглэлтэйгээр шүхрээр буух чадвартай байх</p> <p>6. Нэг минутанд 8 бүлэг үсэг мэдээ, 10 бүлэг тоон мэдээг хүлээн авах, 10 бүлэг үсэг мэдээ. 8 бүлэг тоон мэдээг нэвтрүүлэх чадвартай байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Тагнуулын бүлгийн аль нэг гишүүнийг орлон ажиллах</p> <p>2. Төрөл бүрийн аргаар холын зай, өнцөг хэмжих, чиглэл тодорхойлох</p> <p>3. Азимутаар хөдөлгөөн үйлдэхэд шаардлагатай мэдээ бэлтгэх</p> <p>4. Ачааны шүхэр ПДММ-ийг эвхэж түүнд ачааг бэхэлж чаддаг байх</p> <p>5. Нэг минутанд 10 бүлэг үсгэн, 12 бүлэг тоон мэдээг хүлээн авах. 12 бүлэг үсэг, 10 бүлэг тоон мэдээг нэвтрүүлэх чадвартай байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Тагнуулын бүлгийн дарга, бусад гишүүдийг орлон ажиллах</p> <p>2. Газрын навигацын аппарат ТНА-3-ыг ажилд бэлтгэх, ажиллуулах</p> <p>3. Байр зүйн зураг унших, түүнд цель оруулж, солбилцлыг тодорхойлох</p> <p>4. Төрөл бүрийн хийцийг тэслэх тэсэлгээний ажлын тооцоо</p> <p>5. Нэг минутанд 10 бүлэг үсэг, 12 бүлэг тоон мэдээг хүлээн авах, 12 бүлэг үсэг, 10 бүлэг тоон мэдээг нэвтрүүлэх чадвартай байх</p>
---	---	---

В. Шүхрийн мэргэжлээр

III зэрэг	II зэрэг	I зэрэг
1. Шүхрийн зааварлагч		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Шүхрийн зааварлагчийн дамжаанд суралцаж “Сайн”-аас доошгүй дүнтэй төгссөн</p> <p>2. Шүхэр десантын болон нислэг буултын аюулгүй ажиллагааны заавар</p> <p>3. Шүхэр, шүхэр десантын техник хэрэгслийг ашиглах, хадгалах</p> <p>4. Шүхэр, шүхрийн техник хэрэгсэлд засвар үйлчилгээ хийх онолын мэдлэгтэй байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Тусгай үүргийн буултуудыг үйлдэх онцлогыг мэддэг /шөнө, усанд, ой модонд, хэт өндөр, хэт нам өндөр, хурдтай онгоцны/</p> <p>2. Зэвсэг, галт хэрэглэл, холбооны хэрэгсэлтэйгээр шүхрээр буух онцлог</p> <p>3. Турших шүхрийн тооцоолол хийх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Нислэг буултыг зохион байгуулж явуулах журам</p> <p>2. Бие бүрэлдэхүүнийг шүхрээр буулгах нөхцөл</p> <p>3. Шүхэрчид болон ачааг онгоцноос тооцоолон гаргах</p> <p>4. Нислэг буултын үед онгоцыг газраас удирдах, онгоцтой холбоо барих журам</p>

б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Шүхрээр 100-аас доошгүй удаа буусан</p> <p>2. Анги, салбарт байгаа бүх төрлийн шүхрийг эвхэж чаддаг</p> <p>3. Шүхэр эвхэлтийн үе шатуудад үзлэг хийж гарсан алдаа, зөрчлийг арилгаж чаддаг</p> <p>4. Тусгай үүргийн буултуудыг гүйцэтгэх ур чадвар эзэмшсэн, бүлгээр болон цаг агаарын хүндрүүлсэн ямар ч нөхцөлд шүхрээр буух ур чадвар эзэмшсэн байх.</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Шүхрээр 200-гаас доошгүй удаа буусан</p> <p>2. Ачааны шүхрийг эвхэн ПДММ-47-д бэхэлж ачаа буулгаж чаддаг байх</p> <p>3. Төхөөрөмжлөгдсөн станц буулгагч /ГК-30/-тай ба зэвсэгтэй 5-аас доошгүй удаагийн буулт хийсэн байх</p> <p>4. Шүхрийн автомат задлагчид үзлэг хийж шүхэрт төхөөрөмжлөн бэхэлдэг байх</p> <p>5. Тусгай үүргийн буултуудыг 3-аас доошгүй удаа гүйцэтгэсэн байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Шүхрээр 300-аас доошгүй удаа буусан байх</p> <p>2. Ачааны шүхрийг бие даан эвхэж, ачааг онгоцноос тооцоолон хаяж заасан районд буулгах</p> <p>3. Бүх төрлийн онгоцноос шүхэрчдийг тооцоолон гаргах</p> <p>4. Шүхэр болон автомат задлагчид техник үйлчилгээ хийх, эвдрэлийг тодорхойлж засах</p> <p>5. Тусгай үүргийн буултуудыг 6-аас доошгүй удаа гүйцэтгэсэн байх</p> <p>6. 1600 м-ээс дээш өндрөөс 15 секундээс багагүй хугацаанд чөлөөт уналт хийх</p>

2. Шүхэрчин

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Шүхэр десантын болон нислэг буултын аюулгүй ажиллагааны заавар</p> <p>2. Шүхэр, шүхэр десантын техник хэрэгслийг ашиглах, хадгалах</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1.Тусгай үүргийн буултуудыг үйлдэх онцлогыг мэддэг /шөнө, усанд, ой модонд, хэт өндөр, хэт нам өндөр, хурдтай онгоцны/</p> <p>2. Зэвсэг, галт хэрэглэл, холбооны хэрэгсэлтэйгээр шүхрээр буух онцлог</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1.Шүхэр, шүхрийн техник хэрэгсэлд засвар үйлчилгээ хийх</p> <p>2. Турших шүхрийг тооцоолон хийх</p> <p>3.Ангид ашиглагдаж буй бүх төрлийн шүхрийн үүрэг, зориулалт, ТТӨ-ийг мэддэг</p>
--	---	--

б. Ур чадварын түвшин

<p>1. Шүхрийн дамжаанд суралцаж “Сайн”-аас дээш дүнтэй төгсөж, шүхрээр 60-аас доошгүй удаа буусан</p> <p>2. Өөрийн хэрэглэдэг төрлийн шүхрийг бүрэн эзэмшсэн</p> <p>3. Шүхэр эвхэлтийн үе шатуудыг мэддэг</p> <p>4. Бүлгээр болон цаг агаарын хүндрүүлсэн ямар ч нөхцөлд шүхрээр буух ур чадвар эзэмшсэн байх.</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Шүхрээр 100-гаас доошгүй удаа буусан</p> <p>2.Төхөөрөмжлөгдсөн станц буулгагч /ГК-30/-тай ба зэвсэгтэй 2-оос доошгүй удаагийн буулт хийсэн байх</p> <p>3. Зэвсэглэлд байгаа 2 төрлийн /дугуй, дөрвөлжин дэлбээтэй/ шүхрийг бүрэн эзэмшсэн</p> <p>4. Тусгай үүргийн буултуудыг 2-оос доошгүй удаа гүйцэтгэсэн байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Шүхрээр 150-аас доошгүй удаа буусан</p> <p>2. Ачааны шүхрийг эвхэн ПДММ-47-д бэхэлж ачаа буулгаж чаддаг байх</p> <p>3. Шүхрийн автомат задлагчид үзлэг хийж шүхэрт төхөөрөмжлөн бэхэлдэг байх</p> <p>4. Зэвсэглэлд байгаа бүх төрлийн шүхрээр буух чадвартай</p> <p>5. Тусгай үүргийн буултуудыг 4-өөс доошгүй удаа гүйцэтгэсэн байх</p>
--	---	---

Г. Радиотагнуулын мэргэжлээр

1. Командын мэргэжлээр

а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Орчин үеийн ерөнхий цэргийн байлдааны болон тагнуул зохион байгуулах үндэс</p> <p>2. Бүх төрлийн байлдаанд радио тагнуулыг төлөвлөх. зохион байгуулах үндэс</p> <p>3. Агаар мандлын бүтэц, радио долгионы тархалтын үндэс</p> <p>4. Радиодолгионы тархалт, богино болон хэт богино долгионы тархалтын онцлог</p> <p>5. Радио тагнуулын дүрэм, заавар</p> <p>6. Бүх төрлийн байлдаанд РПР болон хөдөлгөөнт бүлгийн радио тагнуул зохион байгуулах, удирдах онолын мэдлэг эзэмшсэн байх</p> <p>7. Тагнагдаж байгаа эх булгийн тагнагдах шинж тэмдгүүд, ажиллагааны онцлогийг судалсан</p> <p>8. Олзворлосон мэдээ материалд боловсруулалт хийж, үнэлэлт, дүгнэлт өгөх</p> <p>9. Радио тагнуулыг нутгийн гүнээс явуулах РПР-ын үүрэг, бусад салбаруудтай харилцан ажиллагааг зохион байгуулах арга ажиллагаа</p> <p>10. Анги, салбарт байгаа тусгай зориулалтын техник хэрэгслийн ТТӨ, байлдааны боломж, ашиглалтын үндэс</p> <p>11. Бүс нутгийн болон хөрш зэргэлдээ орнуудын нэгтгэл ангиудын бүтэц, зохион байгуулалт, зэвсэглэл, байлдааны боломж</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Радио тагнуулыг зохион байгуулах үед гарч буй шинэлэг зүйлүүд</p> <p>2. Радио тагнуулыг зохион байгуулах ажиллагааны боломжийг дээшлүүлэх арга зам</p> <p>3. Бүс нутгийн болон хөрш зэргэлдээ орнуудын нэгтгэл, ангиудын оператив тактикийн ажиллагаанд гарч буй өөрчлөлтүүд</p> <p>4. Радио тагнуулыг зохион байгуулах тооцоо хийх мэдлэг эзэмшсэн байх</p> <p>5. РПР болон хөдөлгөөнт бүлгийн бие даасан радио тагнуулыг зохион байгуулах удирдах ажиллагааг эзэмшсэн байх</p> <p>6. Техник хэрэгсэлд сэргээн сайжруулах үйлчилгээ хийх мэдлэгтэй байх</p> <p>7. Тайван болон байлдааны цагт цэргийн удирдлагыг хэрэгжүүлэх, штабын албыг зохион байгуулах мэдлэгтэй байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Радио тагнуулын мэдээ, мэдээллээр дээд удирдлагыг хангах арга зам</p> <p>2. Радио тагнуулын төлөвлөлт, удирдлага, бүх талын хангалт</p> <p>3. Бүс нутгийн болон орон нутгийн зэвсэгт мөргөлдөөнд радио тагнуулыг зохион байгуулах арга, ажиллагааг судалсан байх</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Радио тагнуулын байлдааны баримт бичиг боловсруулах</p> <p>2. РПР болон хөдөлгөөнт бүлэгтэй явуулах тусгай тактикийн хээрийн сургуулийг төлөвлөх, удирдах</p> <p>3. Нэг талын радио телеграфчид үсэг мэдээг 60, тоон мэдээг 60, холимог мэдээг 60 тэмдэгт минутанд сонсголоор хүлээж авах</p> <p>4. Хоёр талын радиотелеграфчид: үсэг мэдээг 60, тоон мэдээг 60 тэмдэгт минутанд сонсголоор хүлээн авч, үсэг мэдээг 60, тоон мэдээг 60 тэмдэгт минутанд түлхүүрээр нэвтрүүлэх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Радио тагнуулыг зохион байгуулах</p> <p>2. Ангийн зэвсэглэлд байгаа тусгай техник хэрэгслийг төрөл бүрийн горимд бүрэн хүчин чадлаар нь ашиглах</p> <p>3. Нэг талын радио телеграфчид үсэг мэдээг 80, тоон мэдээг 85, холимог мэдээг 75 тэмдэгт минутанд сонсголоор хүлээн авах</p> <p>4. Хоёр талын радио телеграфчид үсэг мэдээг 70, тоон мэдээг 70 тэмдэгт минутанд сонсголоор хүлээн авч, үсэг мэдээг 70, тоон мэдээг 70 тэмдэгт минутанд түлхүүрээр нэвтрүүлэх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Хөрш зэргэлдээ орнуудын оперативын цагийн байдалд үнэлэлт, дүгнэлт өгч чаддаг байх</p> <p>2. Нэг талын радио телеграфчид үсэг мэдээг 90, тоон мэдээг 95, холимог мэдээг 85 тэмдэгт минутанд сонсголоор хүлээн авах.</p> <p>3. Хоёр талын радио телеграфчид үсэг мэдээг 80, тоон мэдээг 80 тэмдэгт минутанд сонсголоор хүлээн авч, үсэг мэдээг 80 ,тоон мэдээг 80 тэмдэгт минутанд түлхүүрээр нэвтрүүлэх</p>
3. Радио тагнуулын мэргэжилтэн		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Орчин үеийн ерөнхий цэргийн байлдааны болон тагнуулын</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан</p>

<p>үндэс</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Радио тагнуул явуулах үндэс 3. Тагнагдаж буй эх булгийн радио солилцооны онцлог, кодын товчлолыг мэддэг байх 4. Радио мэдээний бүтэц, эх булгийн тагнагдах шинж тэмдэг, яаралтай илтгэх мэдээг мэддэг байх 5. Бүс нутгийн болон хөрш зэргэлдээ орнуудын батальон хуртэлх анги, салбаруудын бүтэц, зохион байгуулалт, зэвсэглэл, тактикийн ажиллагаа 6. Анги, салбарын зэвсэглэлд байгаа техник хэрэгслийн ТТӨ, байлдааны боломж, ашиглалтын онцлог, техник хэрэгсэл дээр ажиллах аюулгүйн арга хэмжээг судалсан байх 7. Радио тагнуулын техник хэрэгсэл дээр. Засвар, үйлчилгээ хийх үндэс 	<p>байхаас гадна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Өөрийн үндсэн постын үүргээс гадна өөр 1 постон дээр ажиллах онолын мэдлэг эзэмшсэн байх 2. Өөрийн албан тушаалаас нэг шат дээгүүр албан тушаалтны үүргийг судалсан байх 	<p>байхаас гадна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Байлдааны постуудын бүх үүргийг судалсан байх 2. Оперативын жижүүрийн үүргийг судалсан байх
---	--	---

б. Ур чадварын түвшин

<ol style="list-style-type: none"> 1. Анги, салбарын зэвсэглэлд байгаа техник хэрэгслийг төрөл бүрийн горимд тохируулж, ажиллах 2. Олзворлосон мэдээ материалд анхан шатны боловсруулалт хийж, постын бичиг баримтыг зөв хөтлөх 3. Техник хэрэгсэл дээр сэргээн сайжруулах үйлчилгээ хийх 4. Зэвсэглэлд байгаа техник хэрэгсэл дээр хийх нормативыг биелүүлэх <ol style="list-style-type: none"> a. Нэг талын радио телеграфчид үсэг мэдээг 60, тоон мэдээг 60, холимог мэдээг 60 тэмдэгт минутанд сонсголоор хүлээн авах b. Хоёр талын радио телеграфчид үсэг мэдээг 60, тоон мэдээг 60 тэмдэгт минутанд сонсголоор хүлээн авч, үсэг мэдээг 60, тоон мэдээг 60 тэмдэгт минутанд түлхүүрээр нэвтрүүлэх 	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Байлдааны постонд бие биенээ орлон ажиллах дадлага эзэмшсэн байх 2. Шинээр радио телеграфчний мэргэжил эзэмшигчдэд дадлага олгох, заах аргын дадлага эзэмшсэн байх 3. Нэг талын радио телеграфчид үсэг мэдээг 85, тоон мэдээг 95, холимог мэдээг 80 тэмдэгт минутанд сонсголоор хүлээн авах 4. Хоёр талын радио телеграфчид үсэг мэдээг 80, тоон мэдээг 80 тэмдэгт минутанд сонсголоор хүлээн авч, үсэг мэдээг 80, тосн мэдээг 80 тэмдэгт минутанд түлхүүрээр нэвтрүүлэх 	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Байлдааны бүх постонд ажиллах дадлага эзэмшсэн байх 2. Оперативын жижүүрийг орлон ажиллах дадлага эзэмшсэн байх 3. Нэг талын радио телеграфчид үсэг мэдээг 95, тоон мэдээг 105, холимог мэдээг 90 тэмдэгт минутанд хүлээн авах 4. Хоёр талын радио телеграфчид үсэг мэдээг 90, тоон мэдээг 90 тэмдэгт минутанд сонсголоор хүлээн авч үсэг мэдээг 90, тоон мэдээг 90 тэмдэгт минутанд түлхүүрээр нэвтрүүлэх
---	--	---

Д. Тусгай радио холбооны мэргэжлээр

1. Стратеги-тактик, команд штабын мэргэжлээр		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Орчин үеийн ерөнхий цэргийн байлдаан болон тагнуул зохион байгуулах үндэс 2. Тусгай радио холбооны дүрэм, заавар 3. Төрөл бүрийн байлдаанд тусгай радио холбоог төлөвлөх, зохион байгуулах. удирдах арга ажиллагаа 4. Зэвсэгт хүчний радио холбооны заавар 5. Агаар мандлын бүтэц, радио долгионы тархалтын онцлог 6. Сарын болон удаан хугацааны урьдчилсан мэдээг 	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тусгай радио холбоог зохион байгуулахад гарч буй шинэлэг аргууд 2. ТРХ-ны техник хэрэгсэлд хийх урьдчилсан болон хэвшүүлэх ажил 3. Бүс нутгийн болон хөрш зэргэлдээ орнуудын нэгтгэл, ангиудын оператив-тактикийн 	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бүх төрлийн байлдааны ажиллагаанд тусгай радио холбоог зохион байгуулах боломжийг дээшлүүлэх арга зам 2. Бүс нутгийн болон орон нутгийн зэвсэгт мөргөлдөөнд тусгай радио холбоог зохион байгуулж буй онцлог, сургамж

<p>ашиглан радио үелзлийг сонгох</p> <p>7. Богино болон хэт богино долгионы тархалтын онцлог</p> <p>8. Бүс нутгийн болон хөрш зэргэлдээ орнуудын нэгтгэл, ангиудын бүтэц, зохион байгуулалт, зэвсэглэл, байлдааны боломж</p> <p>9. Зэвсэглэлд байгаа радио, тусгай радио холбооны техник хэрэгслийн ТТӨ, байлдааны боломж, техник үйлчилгээний үечлэл</p>	<p>ажиллагаанд гарч буй өөрчлөлтүүд</p>	<p>3. Сансрын холбооны онолын үндэс</p>
---	---	---

б. Ур чадварын түвшин

<p>1. Тусгай радио холбооны үндэс, төлөвлөлт, зохион байгуулалт</p> <p>2. Тусгай радио холбооны байлдааны баримт бичгүүдийн агуулга, боловсруулах журам</p> <p>3. Зэвсэглэлд байгаа тусгай радио холбооны техник хэрэгслийн ашиглалт, зохион байгуулалт</p> <p>4. Тоон мэдээг минутанд 12 бүлэг, үсэг мэдээг минутанд 12 бүлгийг сонсголоор хүлээн авч, тоон ба үсэг мэдээг 12 бүлгийн хурдаар түлхүүрээр нэвтрүүлэх</p> <p>5. РЭТ-ийн саатуулга хийсэн тохиолдолд ажиллах онцлог</p> <p>6. Хээрийн нөхцөлд ТРХ-ны зааврыг баримтлан холбоонд орж 16 минутанд радио чигт 80 бүлгийн солилцоо хийх /тус бүр 10 -20 бүлэгтэй 3-4 тоон мэдээг нэвтрүүлэх, хүлээн авах/</p> <p>7. Тусгай радио холбооны нормативуудыг гүйцэтгэх арга, дэс дараалал, онцлог</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Тусгай радио холбоог зохион байгуулах, тооцоо өгөгдөхүүн боловсруулах</p> <p>2. Тоон мэдээг минутанд 14 бүлэг, үсэг мэдээг минутанд 14 бүлгийг сонсголоор хүлээж авч, тоон ба үсэг мэдээг 14 бүлгийн хурдаар түлхүүрээр нэвтрүүлэх</p> <p>3. Хээрийн нөхцөлд ТРХ-ны зааврыг баримтлан холбоонд орж 40 минутанд радио чигт 90 бүлгийн солилцоо хийх /тус бүр 15-25 бүлэгтэй 4-5 бүлэгтэй мэдээг нэвтрүүлэн, мөн тийм мэдээг харилцагчаас хүлээн авах/</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Тусгай радио холбоог зохион байгуулах, оператив-тактикийн хэд хэдэн хувилбар гаргах, ашигтайг нь сонгох</p> <p>2. Тоон мэдээг минутанд 16 бүлэг, үсэг мэдээг минутанд 16 бүлгийг сонсголоор хүлээн авч, тоон ба үсэг мэдээг 16 бүлгийн хурдаар түлхүүрээр нэвтрүүлэх</p> <p>3. Хээрийн нөхцөлд ТРХ-ны зааврыг баримтлан холбоонд орж 35 минутанд радио чигт 100 бүлгийн солилцоо хийх /тус бүр 5-6 бүлэгтэй 5-6 бүлэгтэй мэдээг нэвтрүүлэх, хүлээн авах/</p>
--	--	---

2. Командын мэргэжлээр

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Орчин үеийн ерөнхий цэргийн байлдаан болон тагнуул зохион байгуулах үндэс</p> <p>2. ТРХ-ны заавар дүрэм</p> <p>3. Тусгай радио холбоог төлөвлөх, зохион байгуулах үндэс</p> <p>4. Агаар мандлын бүтэц, түүний радио долгионд үзүүлэх нөлөөлөл</p> <p>5. Тусгай бопон ТТБ-тэй тусгай радио холбоог зохион байгуулах үндэс</p> <p>6. Богино болон хэт богино долгионы тархалтын онцлог</p> <p>7. Анги. салбарын техник хэрэгслийн ТТӨ, байлдааны боломж, ашиглалт, хадгалалтын онцлог</p> <p>8. РЭТ-ийн саатуулга хийсэн нөхцөлд холбоонд орох арга зам</p> <p>9. Бүс нутгийн болон хөрш зэргэлдээ орнуудын нэгтгэл, ангиудын бүтэц зохион байгуулалт, зэвсэглэл, байлдааны боломж</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Тусгай радио холбоог зохион байгуулах шинэлэг арга, хэпбэр</p> <p>2. Техник хэрэгсэлд хийх сэргээн сайжруулах үйлчилгээ</p> <p>3. Тусгай радио холбооны техник, хэрэгслийн ашиглалт</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Цагийн байдлын ямар ч нөхцөлд тусгай радио холбоог зохион байгуулах, холбоонд орох арга зам</p> <p>2. Бүс нутгийн болон орон нутгийн зэвсэгт мөргөлдөөнд тусгай радио холбоог зохион байгуулж туршлага, сургамж</p>
--	---	--

б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. ОТРХЗ болон ТТБ-тэй явуулах тусгай тактикийн хээрийн сургуулийн төлөвлөлт</p> <p>2. ТРХ-г төлөвлөх, зохион байгуулах тухай байлдааны баримт бичиг боловсруулах</p> <p>3. ТРХ-ны зааврын дагуу радио солилцоог тогтоосон хугацаанд хийх</p> <p>4. Тоон мэдээг минутанд 12 бүлэг, үсэг мэдээг минутанд 12 бүлэг сонсголоор хүлээн авч, тоон ба үсэг мэдээг 12 бүлгийн хурдаар түлхүүрээр нэвтрүүлэх</p> <p>5. Дайснаас РЭТ-ийн саатуулга хийсэн тохиолдолд түүнээс гарч үелзлийг зөв сонгон авах</p> <p>6. Хээрийн нөхцөлд ТРХ-ны зааврыг баримтлан холбоонд орж 45 минутанд радио чигт 200 бүлгийн солилцоо хийх /тус бүр 50 бүлэгтэй нэг нэг тоон ба үсэг мэдээг нэвтрүүлэн мөн тийм мэдээг харилцагчаас хүлээн авах/</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Тусгай радио холбооны техник хэрэгслүүдийн бүх төрлийн зай хураагууруудыг хээрийн нөхцөлд цэнэглэх</p> <p>2. Тоон мэдээг минутанд 14 бүлэг, үсэг мэдээг минутанд 14 бүлэг сонсголоор хүлээн авч, тоон ба үсэг мэдээг 14 бүлгийн хурдаар түлхүүрээр нэвтрүүлэх</p> <p>3. Хээрийн нөхцөлд ТРХ-ны зааврыг баримтлан холбоонд орж 40 минутанд радио чигт 200 бүлгийн солилцоо хийх /тус бүр 50 бүлэгтэй нэг, нэг тоон ба үсэг мэдээг нэвтрүүлэн, мөн тийм мэдээг харилцагчаас хүлээн авах/</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Тусгай радио холбооны техник хэрэгслүүдийг хээрийн нөхцөлд дэлгэх</p> <p>2. Тоон мэдээг минутанд 16 бүлэг, үсэг мэдээг минутанд 16 бүлэг сонсголоор хүлээн авч, тоон ба үсэг мэдээг 16 бүлгийн хурдаар түлхүүрээр нэвтрүүлэх</p> <p>3. Хээрийн нөхцөлд ТРХ-ны зааврыг баримтлан холбоонд орж 35 минутанд радио чигт 200 бүлгийн солилцоо хийх /тус бүр 50 бүлэгтэй нэг, нэг тоон ба үсэг мэдээг нэвтрүүлэн, мөн тийм мэдээг харилцагчаас хүлээн авах/</p>
3. Тусгай радио холбооны мэргэжилтэн		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Орчин үеийн ерөнхий цэргийн байлдааны үндэс</p> <p>2. Тусгай радио холбооны заавар, дүрэм</p> <p>3. Радио солилцооны онцлог, журам</p> <p>4. Ангийн зэвсэглэлд байгаа радио, тусгай радио холбооны техник хэрэгслийн ТТӨ, ашиглалт</p> <p>5. ТРХ-ны техник хэрэгслүүдэд ашиглагдах нуувч, өнгөлөн далдлалтын онцлог, арга</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Өөрийн гуйцэтгэх үүргээс гадна нэг шат дээгуур албан тушаалын үүргийг судалсан байх</p> <p>2. Шинээр радио телеграфчины мэргэжил эзэмшигчдэд дадлага олгох, заах аргын дадлага эзэмшсэн байх</p> <p>3. Газар орноо судлах үелзлийн царааны онцлог</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Бүх радио телеграфчдын үүргийг судалсан байх</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Салбарын зэвсэглэлд байгаа радио, тусгай радио холбооны техник хэрэгсэл дээр хийх норматив</p> <p>2. ТРХ-ны бүх төрлийн техник хэрэгслийг хээрийн нөхцөлд дэлгэн байгуулах газар орон, ашиглах антенны төхөөрөмжийг сонгох</p> <p>3. Дайснаас РЭТ-ийн саатуулга хийсэн тохиолдолд түүнээс гарч холбоонд орох</p> <p>4. Тоон мэдээг минутанд 14 бүлэг, үсэг мэдээг минутанд 14 бүлэг сонсголоор хүлээн авч, тоон ба үсэг мэдээг 12 бүлгийн хурдаар алдаагүй цэвэр түлхүүрээр нэвтрүүлэх</p> <p>5. Хээрийн нөхцөлд ТРХ-ны зааврыг баримтлан холбоонд орж 40 минутанд радио чигт 200 бүлгийн солилцоо хийх, /тус бүр 50 бүлэгтэй нэг, нэг тоон ба үсэг мэдээг нэвтрүүлэх, хүлээн авах/</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. ТРХ-ны техник хэрэгсэлд ашиглагдаж буй зай хураагууруудыг хээрийн нөхцөлд цэнэглэх</p> <p>2. Тоон мэдээг минутанд 16 бүлэг, үсэг мэдээг минутанд 16 бүлэг сонсголоор хүлээн авч, тоон ба үсэг мэдээг минутанд 14 бүлгийн хурдаар түлхүүрээр нэвтрүүлэх</p> <p>3. Хээрийн нөхцөлд ТРХ-ны зааврыг баримтлан холбоонд орж, 35 минутанд радио чигт 200 бүлгийн солилцоо хийх /тус бүр 50 бүлэгтэй нэг, нэг тоон ба үсэг мэдээг нэвтрүүлэх, хүлээн авах/</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Өөрийн албан тушаалаас нэг шат дээгүүр албан тушаалтныг орлон ажиллах</p> <p>2. Тоон мэдээг минутанд 18 бүлэг, үсэг мэдээг минутанд 18 бүлэг сонсголоор хүлээн авч, тоон ба үсэг мэдээг 16 бүлгийн хурдаар түлхүүрээр нэвтрүүлэх</p> <p>3. Хээрийн нөхцөлд ТРХ-ны зааврыг баримтлан холбоонд орж 30 минутанд радио чигт 200 бүлгийн солилцоо хийх /тус бүр 50 бүлэгтэй нэг, нэг тоон ба үсэг мэдээг нэвтрүүлэх, хүлээн авах/ байх</p>

Е. Орчуулагч мэргэжлээр		
а. Мэдлэгийн түвшин		
1. Батлан хамгаалах эрх зүй, төрийн нууцын хадгалалт, хамгаалалт 2. Цэргийн нэр, томъёо, үг хэллэг 3. Гадаад хэлний орчуулга, найруулга зүй 4. Бүс нутгийн болон хөрш зэргэлдээ орнуудын тактикийн анги, салбаруудын бүтэц, зохион байгуулалт, байлдааны боломж, тактикийн ажиллагааны үндэс	III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1. Орчуулагчийн ёс зүй, харилцааны онцлог 2. Гадаадын цэрэг, түүний удирдлага, зохион байгуулалт, эвсэглэл, байлдааны бэлтгэл, гадаад харилцаа, цэрэг-улс төр, цэрэг техник, эдийн засгийн мэргэжлийн үг хэллэг, нэр томъёо	II зэрэгт тавигдах шаардлагыг бүрэн байхаас гадна: 1. Орчуулагчаар 5-аас доошгүй жил ажилласан байх
б. Ур чадварын түвшин		
1. Гадаадын аль нэг хэлийг бүрэн эзэмшсэн байх 2. Аман болон бичгийн орчуулгыг чөлөөтэй хийх 3. Сонссон зүйлийнхээ 80 хувийг ойлгодог байх	III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1. Гадаадын хоёроос доошгүй хэл мэддэг байх 2. Сонссон зүйлээ 100 хувь ойлгодог	II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1. Гадаадын гурваас доошгүй хэл мэддэг байх 2. Аман болон бичгийн шууд орчуулгыг хийх чадвартай байх

Гурав. Цэргийн холбооны мэргэжлээр

III зэрэг	II зэрэг	I зэрэг
1. Стратеги-тактик, команд-штабын мэргэжлээр		
а. Мэдлэгийн түвшин		
1. Зэвсэгт хүний нэгдэл, нэгтгэлийн үндсэн төрлийн байлдааны ажиллагааны үндэс 2. Холбооны мэргэжлийн чиглэлээр ЗХ-ний хэмжээнд мөрдөж буй дүрэм заавар, журмыг мэддэг байх 3. Төрөл бүрийн байлдаанд нэгдэл, нэгтгэлийн удирдлага, холбоо зохион байгуулах арга зам 4. Холбоо, мэдээллийн техник хэрэгслийн ажиллагааны зориулалт, боломж техникийн ашиглалт, хангалт, үйлчилгээг зохион байгуулах журам 5. Холбоог зохион байгуулах төлөвлөлтийн үндсэн бичиг баримтуудыг боловсруулах аргачлал 6. Нэгтгэл, ангийг байлдааны бэлэн байдлын дээд зэргүүдэд шилжих үеийн холбоо, удирдлагын зохион байгуулалт, бэлэн байдал 7. Гадаад орнуудын армийн нэгдэл, нэгтгэлийн зохион байгуулалт, эвсэглэл, байлдааны боломж, тактикийн ажиллагааны үндэс	III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1. Дайн, байлдааны ажиллагааны үндэст гарч буй өөрчлөлт 2. Зэвсэгт хүчний дэлгэн байгуулалт, шилжүүлэн бүлэглэлтийн үеийн удирдлага, холбооны хангалт 3. Цэргийн алдагдсан удирдлагыг сэргээн босгох, байлдааны хохирлыг арилгах арга зам 4. Мэдээллийн тэмцэл, ҮОХЗ, НЦЗ, РЭТ-ийн хэрэгслүүдээс холбооны систем, бие бүрэлдэхүүн техник хэрэгслийг хамгаалах арга хэмжээ 5. Холбооны анги, салбаруудын бие дааж үүрэг гүйцэтгэх ажиллагааг зохион байгуулж явуулах онцлог 6. Холбооны техник хэрэгсэлд хийх сэргээн сайжруулах үйлчилгээний технологи	II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1. Зэвсэгт хүчнийг дайны байдалд шилжүүлэх үеийн удирдлага, холбоо, мэдээллийн системийн хангалт 2. Бүс нутгийн болон орон нутгийн дайн байлдааны сургамж 3. Холбоо зохион байгуулах онолын хөгжлийн чиг хандлага 4. Холбооны системийн тогтвортой байдлыг хангах арга замууд 5. Зэвсэгт хүчин, ерөнхий зориулалтын цэрэг, төрлийн цэргийн командлал, нэгтгэл ангиудын байлдааны бэлэн байдлын дээд зэргүүдэд шилжих үеийн холбоо, удирдлага

б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Холбоог төлөвлөх, зохион байгуулах, байлдааны ажиллагааны явцад холбоог тасралтгүй удирдах</p> <p>2. Байлдааны баримт бичгүүдийг тогтсон шаардлага стандартын дагуу боловсруулж чаддаг байх</p> <p>3. Анги, нэгтгэлийн холбооны даргын санал, тооцоо, төлөвлөлтийн баримт бичгүүдийг боловсруулах</p> <p>4. Зэвсэгт хүчин, ерөнхий зориулалтын цэрэг, төрлийн цэргийн командлал, нэгтгэл ангиудын байлдааны бэлэн байдлын дээд зэргүүдэд шилжих үеийн холбоо, удирдлагыг зохион байгуулах</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Холбооны аюулгүй байдал, цэргийн далдуур удирдлага, холбооны сахилгад илэрсэн зөрчлийг тодорхойлж чаддаг байх</p> <p>2. Холбооны техник хэрэгсэлд үзлэг шалгалт явуулж үнэлэлт дүгнэлт өгч чаддаг байх</p> <p>3. Нэгтгэл, анги, салбарын холбооны даргын санал, тооцоо, төлөвлөлтийн баримт бичгүүдийг боловсруулах</p> <p>4. Зэвсэгт хүчнийг дайны байдалд шилжүүлэх үеийн удирдлага, холбоо, мэдээллийн системийн хангалтыг төлөвлөх, зохион байгуулах</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Цэргийн дээд удирдлагыг холбоогоор найдвартай хангах арга хэмжээг зохион байгуулах</p> <p>2. Радиорелейний мэргэжилтнүүд радиорелей, шим мандлын холбооны шугамын тооцоог хийх</p>
2. Холбооны инженерийн мэргэжлээр		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Холбоо, мэдээллийн техникийн онолын үндэс</p> <p>2. Техник үйлчилгээний төрөл, үечлэл ажлын багтаамж</p> <p>3. Техник хэрэгсэлд тохиолдох эвдрэл, гэмтлийн шалтгаан, илрүүлж, засварлах арга, технологи</p> <p>4. Холбооны аюулгүй байдлыг хамгаалах арга хэмжээ холбооны сахилга түүнд тавигдах шаардлага</p> <p>5. Холбооны техник хэрэгсэлд хийх сэргээн сайжруулах үйлчилгээ</p> <p>6. Холбооны засвар, ашиглалтын төлөвлөлт, тооцооны үндэс</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Техник ашиглалтын шаардлагууд</p> <p>2. Техникийн үндсэн параметруудийг хэмжих, тохируулга хийж зохих түвшинд хүргэх арга</p> <p>3. Хураангуй болон дэлгэрэнгүй бүдүүвчийн ажиллагаа, элементүүдийн онолын үндэс</p> <p>4. Холбооны чиглэлээр ЗХ-ний хэмжээнд мөрдөж буй дүрэм, заавар, журам</p> <p>5. Гадаад орнуудын армиудын ээвсэглэлд байгаа холбоо, мэдээллийн техник хэрэгсэл</p> <p>6. Холбоо, мэдээллийн техник хэрэгсэлд үзлэг шалгалт явуулах журам</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Техник хэрэгслийн хадгалалт, ашиглалтыг зохион байгуулах арга</p> <p>2. Хэмжилт тохируулгын зарчим, түүний үндэс</p> <p>3. ТҮ-нд зарцуулах материал, ШТМ тусгай шингэний орцын нормыг мэддэг байх</p> <p>4. Станц, аппаратуудын блокуудын ажиллагааны физикийн процесс</p> <p>5. Зарчмын бүдүүвчийн ажиллагааны зарчим</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Өөрийн мэргэжлийн чиглэлээр станц, аппарат хэрэгслийг тохируулж, шалгах</p> <p>2. Холбооны техник хэрэгслийн ашиглалт, үйлчилгээний болон шугам сувгуудыг хэмжих тэдгээрт хослол хийх нормативуудийг биелүүлэх</p> <p>3. Холбооны засвар, ашиглалтыг төлөвлөх</p> <p>4. Техник хэрэгсэлд тохиолдсон эвдрэл, гэмтлийн шалтгаан, илрүүлж, засварлах</p> <p>5. Техникийн үндсэн параметруудийг хэмжих, тохируулга хийх арга</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Дэлгэрэнгүй болон зарчмын бүдүүвчийг унших</p> <p>2. Хэмжилтийн хэрэгслүүдийг шапгаж тохируулах, холбоо, мэдээллийн техник хэрэгсэлд үзлэг шалгалт явуулах</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Холбоо, мэдээллийн техникийн элементүүдийн өгөгдөхүүнүүийг тодорхойлж тооцоолон бодох</p> <p>2. Техник хэрэгсэлд гарсан гэмтлийг блок, зангилгаа, хэсгээр тодорхойлж засах</p>

3. Хурдач радио телеграфчин, радиотелеграфчин, телеграфчин

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Радио, цахипгаан техникийн үндэс 2. Дунд чадлын радио станцын техникийн өгөгдөхүүн, зориулалт, ажиллагааг элемент 3. Радио станц, аппарат хэрэгсэлд хийх техник үйлчилгээний төрөл, ажлын багтаамж, үечлэл 4. Радио холбооны засвар болон жижүүрийн радионы үүрэг</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1. Радио станцуудын дэлгэрэнгүй бүдүүвч. элемент, зангилгаа, блокуудын ажиллагааны физикийн процесс 2. Радио саатуулгын ангилал, түүнээс хамгаалах аргууд 3. Эзэмшиж байгаа техникийн ажиллагааг шалгах дүрэм, журам, ажиллагааны үед тохиолдох гэмтэл, тэдгээрийн шалтгаан, засварлах журам, урьдчилан сэргийлэх арга</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1. Эзэмшиж буй станцын дэлгэрэнгүй бүдүүвч 2. Эзэмшиж буй радио станцын блокийн дэлгэрэнгүй бүдүүвч 3. Радио станцын цахилгаан тэжээлийн системийн үйл ажиллагаа 4. Дунд чадлын радиостанцыг тохируулж ажилд бэлтгэх арга</p>
---	--	--

б. Ур чадварын түвшин

<p>1. Телеграфын тэмдэгтүүдийг сонсголоор хүлээх, түлхүүрээр нэвтрүүлэх /1 минутанд хүлээн авах 70, нэвтрүүлэх 60/ 2. Радиотелеграфчид радио чигийн саадтай нөхцөлд хүлээн авсан мэдээгээ гараар буюу бичгийн машинаар бичиж сонсголын телеграфын солилцоог цагт 200 бүлгийн хурдтай хийх 3. Телеграфын аппаратаар цагт 800 бүлгийн солилцоо хийх 4. Телеграфчид үсэг хэвлэгч аппаратаар бичмэл буюу амаар хэлсэн мэдээг цагт 900 бүлгийн хурдтайгаар шуурхай солилцоо хийх 5. Холбооны цэргийн холбогдох норматив, сургуулийн үүргийг биелүүлэх 6. Радио мэдээг нэвтрүүлэх, хүлээн авах, хос солилцоо хийхэд 2-оос дээш алдаа гаргахгүй байх 7. ХНХ-д тусгай техник хэрэгслийн нормативын ашиглалтын зааврыг биелүүлэх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1. Станцын хэмжилтүүдийг хийж тодорхойлох 2. Телеграфын тэмдэгтүүдийг сонсголоор хүлээх, түлхүүрээр нэвтрүүлэх /1 минутанд хүлээн авах 80, нэвтрүүлэх 70/ 3. Радио чигийн саадтай нөхцөлд хүлээн авсан мэдээгээ гараар буюу бичгийн машинаар бичиж сонсголын телеграфын солилцоог цагт 240 бүлгийн хурдтай хийх 4. Телеграфын аппаратаар цагт 850 бүлгийн солилцоо хийх 5. Телеграфчид үсэг хэвлэгч аппаратаар бичмэл буюу амаар хэлсэн мэдээг цагт 1000 бүлгийн хурдтайгаар шуурхай солилцоо хийх 6. Холбооны цэргийн холбогдох норматив сургуулийн үүргийг биелүүлэх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1. Радиостанцын хураангуй бүдүүвчийг уншиж чаддаг байх 2. Телеграфын тэмдэгтүүдийг сонсголоор хүлээх, түлхүүрээр нэвтрүүлэх /1 минутанд хүлээн авах 90, нэвтрүүлэх 80/ 3. Радио чигийн саадтай нөхцөлд хүлээн авсан мэдээгээ гараар буюу бичгийн машинаар бичиж сонсголын телеграфын солилцоог цагт 300 бүлгийн хурдтай хийх 4. Телеграфын аппаратаар цагт 900 бүлгийн солилцоо хийх 5. Телеграфчид үсэг хэвлэгч аппаратаар бичмэл буюу амаар хэлсэн мэдээг цагт 1100 бүлгийн хурдтайгаар шуурхай солилцоо хийх 6. Холбооны цэргийн холбогдох норматив сургуулийн үүргийг биелүүлэх</p>
---	--	--

4. Шим мандлын станцын механикч

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Шим мандлын холбооны зарчим, зохион байгуулах аргууд, тэдгээрийн ололттой болон дутагдалтай талууд 2. Хариуцаж байгаа станцынхаа зориулалт, техникийн боломж, ажиллах зарчим. станцад байрласан тусгай зориулалтын багаж төхөөрөмжийн үүрэг, зориулалт хүчин чадал, байлдааны боломж 3. Хариуцаж байгаа холбооны техник хэрэгсэлд хийгдэх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1. Хариуцаж байгаа станцын хураангуй бүдүүвч 2. Техник үйлчилгээнд зарцуулах материалын орц, нормчлол</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1. Станцад тохиолдож болох гэмтлийг илрүүлэх зарчим, түүнийг засварлах, үйлчилгээ, тохируулга хийх аргууд 2. Радиорелей шим мандлын холбооны заавар</p>
---	---	--

<p>техникийн үйлчилгээний төрөл, ажлын багтаамж үечлэл</p> <p>4. Холбооны техник хэрэгсэлд мөрдөж буй заавар, журам, ашиглалтын болон техникийн баримт бичгийг хөтлөх журам</p> <p>5. Хэт өндөр үелзлийн техник хэрэгсэл дээр ажиллах үеийн аюулгүй байдлыг хангах талаар зохион байгуулах арга хэмжээ</p> <p>6. Жижүүрийн механикчийн үүрэг</p> <p>7. Станцыг дэлгэн байгуулах үеийн тоотуудын үүрэг</p>		
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Станцаа өдөр, шөнийн ямарч нөхцөлд ажилд бэлтгэн холбоонд орох, зангилгааны техник хэрэгсэлтэй сувгийн зохицуулалт хийж, шалгах</p> <p>2. Зэвсэгт хүчний холбооны цэргийн норматив, сургуулийн үүргийг биелүүлэх</p> <p>3. Станц, техник хэрэгсэлд хийгдэх техник үйлчилгээг бүрэн хэмжээгээр хийх</p> <p>4. Станцын иж бүрдэлд ордог хэмжилтийн багажуудыг ажиллуулж хэмжилт хийх</p> <p>5. Станцыг дэлгэн байгуулах үед аль ч тоотын үүргийг биелүүлэх</p> <p>6. Станцад холбооны аюулгүй байдлыг хангах бүх талын арга хэмжээг хэрэгжүүлэх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Тушаал зургийн дагуу газрын зургаар станцыг дэлгэх газар орныг олж чаддаг байх</p> <p>2. Станцыг дэлгэх ажлыг удирдах</p> <p>3. Шинээр ирсэн механикчдад сургуулийн үүрэг, нормативыг зааж сургах</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Станцад тохиолдож болох хялбар гэмтлийг илрүүлж засварлаж чаддаг байх</p>
5. Олон, цөөн сувгийн радиорелейний станцын механикч		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Радиорелейний холбооны зарчим, зохион байгуулах аргууд, тэдгээрийн ололттой болон дутагдалтай тал</p> <p>2. Хариуцаж буй станцын зориулалт, техникийн боломж, ажиллах зарчим, станцад байрласан тусгай зориулалтын багаж төхөөрөмжийн үүрэг зориулалт, хүчин чадал, байлдааны боломж</p> <p>3. Хариуцаж байгаа холбооны техник хэрэгсэлд хийгдэх техникийн үйлчилгээний төрөл, ажлын багтаамж, үечлэл</p> <p>4. Холбооны техник хэрэгслийн ашиглалтын заавар, журам, ашиглалтын болон техникийн баримт бичгийг хөтлөх журам</p> <p>5. Радиорелейний холбооны аюулгүй байдлыг хангах талаар зохион байгуулах арга хэмжээ</p> <p>6. Жижүүрийн радиорелейний механикчийн үүрэг</p> <p>7. Станцыг дэлгэх үеийн тоотуудын үүрэг</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Хариуцаж буй станцын хураангуй бүдүүвч</p> <p>2. Техник үйлчилгээнд зарцуулах материалын орц, нормчлол</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Станцад тохиолдож болох хялбар гэмтлийг илрүүлэх зарчим, түүнийг засварлах, үйлчилгээ тохируулга хийх аргууд</p> <p>2. Радиорелей, шим мандлын холбооны заавар</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Станцаа өдөр шөнийн ямарч нөхцөлд ажилд бэлтгэн холбоонд орж, зангилгааны техник хэрэгсэлтэй сувгийн зохицуулалт хийж, шалгаж чаддаг байх</p> <p>2. Зэвсэгт хүчний холбооны цэргийн норм зт/в сургуулийн</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Станцыг дэлгэн байгуулахад удирдаж чаддаг байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Станцад тохиолдож болох хялбар гэмтлийг илрүүлж засварлаж чаддаг байх</p>

<p>үүргийг биелүүлж чаддаг байх</p> <p>3. Станц, техник хэрэгсэлд хийгдэх техник үйлчилгээг бүрэн хэмжээгээр хийж чаддаг байх</p> <p>4. Станцын иж бүрдэлд ордог хэмжилтийн багажуудыг ажиллуулж хэмжилт хийж чаддаг</p> <p>5. Станцыг дэлгэн байгуулах үед аль ч тоотын үүргийг биелүүлж чаддаг байх</p> <p>6. Станцад холбооны аюулгүй байдлыг хангах бүх таль н арга хэмжээг хэрэгжүүлж чаддаг байх</p>	<p>2. Тушаал зургийн дагуу газрын зургаар станцыг дэлгэн байгуулах газар орныг олж чаддаг байх</p>	
--	--	--

6. Цахилгаан тэжээлийн станцын механикч

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Цахилгаан тэжээлийн станцын зориулалт, техникийн боломж, ажиллах зарчим, эд ангиудын зориулалт, станцад байрласан тусгай зориулалтын багаж төхөөрөмжийн үүрэг зориулалт, хүчин чадал, байлдааны боломж</p> <p>2. Цахилгаан тэжээлийг станцад хийгдэх техник үйлчилгээний төрөл, ажлын багтаамж үечлэл</p> <p>3. Цахилгаан станц дээр ажиллах үеийн аюулгүй байдлыг хангах талаар зохион байгуулах арга хэмжээ</p> <p>4. Цахилгаан тэжээлийн станцын жижүүрийн механикчийн үүрэг,</p> <p>5. Станцын газардуулгыг хийх зарчим, хэмжих аргачлал</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Цахилгаан тэжээлийн станцын хянах салбарын ашиглах зарчмыг хураангуй бүдүүвч</p> <p>2. Техник үйлчилгээнд зарцуулах материалын орц, нормчлол</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Цахилгаан тэжээлийн станцад тохиолдож болох хялбар гэмтлийг илрүүлэх зарчим, түүнийг засварлах, үйлчилгээ, тохируулга хийх аргууд</p>
--	--	--

б. Ур чадварын түвшин

<p>1. Зэвсэгт хучний холбооны цэргийн норматив, сургуулийн үүргийг биелүүлж чаддаг байх</p> <p>2. Цахилгаан тэжээлийн станцад хийгдэх техник үйлчилгээг бүрэн хэмжээгээр хийж чаддаг байх</p> <p>3. Станцад холбооны аюулгүй байдлыг хангах бүх талын арга хэмжээг хэрэгжүүлж чаддаг байх</p> <p>4. Станцын иж бүрдэлд ордог хэмжилтийн багажуудыг ажиллуулж чаддаг байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Цахилгаан тэжээлийн хураагууруудыг цэнэглэж чаддаг байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Цахилгаан тэжээлийн станцад тохиолдож болох хялбар гэмтлийг илрүүлж, засварлаж чаддаг байх</p>
--	---	---

7. Олон хосын болон өндөр үелзлийн кабелийн мэргэжилтнүүд

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Утсан холбоог зохион байгуулах зарчим, аргууд тэдгээрийн ололттой болон дутагдалтай талуудыг мэддэг</p> <p>2. Олон хосын /өндөр үелзлийн/ кабелийн тактик техникийн өгөгдөхүүн, байлдааны боломжийг мэддэг</p> <p>3. Олон хосын /өндөр үелзлийн/ кабельд хийгдэх техник үйлчилгээг мэддэг байх</p> <p>4. Кабелийн гэмтэл олох багажийг ажигд бэлтгэх дараалал, хэмжилт хийх зарчмыг мэддэг байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Кабелийн гэмтэл олох багажийг ашиглаж мэддэг байх.</p> <p>2. Кабелийн үйлчилгээнд зарцуулах материалын орц, нормчлолыг мэддэг байх.</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Кабелийн гэмтлийг тодорхойлж кабелийг залгах бүх аргыг мэддэг байх</p>
---	---	---

5. Кабелийн шугамын магадлууруудыг хэмжих, ашиглалтад тэнцэх эсэхийг мэддэг байх		
5. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Зэвсэгт хучний холбооны цэргийн норматив, сургуулийн үүргийг биелүүлж чаддаг байх</p> <p>2. Кабельд техник үйлчилгээ хийж чаддаг байх</p> <p>3. Хэмжигч багажаар кабелийн шугам дахь гэмтлийн шинж тэмдэг, гэмтэл хуртэлх зайг тодорхойлж чаддаг</p> <p>4. Кабелийн шугамын магадлууруудыг хэмжих, тэдгээр нь ашиглалтад тэнцэх эсэхийг тодорхойлж чаддаг байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Кабель шугамын тусгаарлагчийн эсэргүүцэл, тогтмол гүйдэлд үзүүлэх эсэргүүцэл хэмжиж чаддаг байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Кабелийн гэмтлийг хэмжигч багажаар тодорхойлж, кабелийг залгах бүх терлийн аргыг хийж чаддаг байх</p>
8. Олон сувгийн нягтруулгын хэрэгслийн механикч		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Техник хэрэгслийн зориулалт, техникийн уйлчилгээний төрөл, ажлын багтаамж, үечлэлийг мэддэг байх</p> <p>2. Техник хэрэгсэлд хийгдэх техникийн ажлын багтаамж, үечлэлийг мэддэг байх</p> <p>3. Олон сувгийн нягтруулгын хэрэгслийн механикчийн үүргийг мэддэг байх</p> <p>4. Олон сувгийн нягтруулгын техникт сувгийн нийцүүлэлт хийх зарчмыг мэддэг байх</p> <p>5. Холбооны техник хэрэгсэлд ашиглалтын талаар мөрдөж буй заавар, журам. ашиглалтын болон техникийн баримт бичгийг хөтлөх журмыг мэддэг байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Нягтруулгын хэрэгслийн ажиллагааг хураангуй бүдүүвчээр тайлбарлаж чаддаг байх</p> <p>2. Нягтруулгын хэрэгслийн хоорондох кабелийн шугамыг хэмжиж мэддэг байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Нягтруулгын хэрэгсэлд тохиолдож болох хялбар гэмтлийг илрүүлэх зарчим, түүнийг засварлах, үйлчилгээ тохируулга хийх аргуудыг мэддэг байх</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Зэвсэгт хучний холбооны цэргийн норматив, сургуулийн үүргийг биелүүлж чаддаг байх</p> <p>2. Нягтруулгын техник хэрэгсэлд техник үйлчилгээг бүрэн хэмжээгээр хийж чаддаг байх</p> <p>3. Холбооны техник хэрэгслээ ямарч нөхцөлд ажилд бэлэн байлгаж, зангилгааны техник хэрэгсэлтэй сувгийн нийцүүлэлт хийж, шалгаж чаддаг байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1 Хэмжилтийн багажуудыг ашиглан суваг, шугамыг хэмжиж үнэлэлт өгч чаддаг байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Нягтруулгын хэрэгсэлд тохиолдож болох хялбар гэмтлийг илрүүлэн засварлаж чаддаг байх</p>
9. Холбоо, мэдээлэл техник хэрэгслийн засварчин		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Радио техник, цахилгаан техникийн онолын үндсийг мэддэг байх</p> <p>2. Радиоэлектроникийн функциональ бүдүүвч дэх тэмдэглэгээнүүд</p> <p>3. Радиоэлектроны деталиудын ерөнхий үүрэг, тэмдэгпэгээ, номиналь хэмжээ</p> <p>4. Завсарын үеийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийг мэдэж биелүүлдэг байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Зарчмын бүдүүвчийг уншиж тайлах</p> <p>2. Холбооны хэрэгслийн гэмтлийг эрж олох аргуудыг мэддэг байх</p> <p>3. Холбооны хэрэгслийн зохион байгуулалт, дэлгэрэнгүй бүдүүвч, физикийн процессийг мэддэг байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1.Төрөл бүрийн хэмжмх хэрэгслийг ашиглан холбооны хэрэгслийн параметруудийг шалгаж тохируулах аргыг мэддэг байх</p> <p>2.Төрөл бүрийн хэмжих хэрэгсэл ашиглах журам, зориулалтыг мэддэг байх</p>

5.Төрөл бүрийн хэмжих хэрэгслийн ажиллагаа, зориулалт, ашиглах журмыг мэддэг байх	4. Холбооны хэрэгслүүдийн ашиглалтын заавар, урьдчипан сэргийлэх арга хэмжээ, хэвшүүлэх ажлын агуулгыг мэддэг байх	3. Холбооны хэрэгслийн гэмтлийг эрж олох аргуудыг мэддэг байх
б. Ур чадварын түвшин		
1. Хэмжих багаж ашиглан радио электроны деталиудын үндсэн магадлуурдуудыг хэмжих 2. Техник хэрэгсэлд гарсан гэмтлийг блок, зангилгаа хэсгээр тодорхойлж арилгах 3. Засвар хийсэн холбооны хэрэгсэлд төрөл бүрийн тохируулга хийх 4. Мэргэжлийн бэлтгэлийн холбогдох нэг бүрийн норматив, сургуулийн үүргийг биелүүлэх	III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1. Хэмжих багаж ашиглан блок, эд ангиудын магадлуурдуудыг хэмжих 2. Техник хэрэгсэлд гарсан гэмтлийг шаталсан блок, зангилгаагаар тодорхойлж засах 3. Холбооны хэрэгслийн дэлгэрэнгүй бүдүүвч, зургийг уншиж чаддаг байхаас гадна, засварын ажилд ашиглаж сурсан байх	II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1. Зарчмын бүдүүвч ашиглан холболтын бүдүүвч зохион угсрах 2. Техник хэрэгсэлд гарсан гэмтлийг детальчлан тодорхойлж засах 3. Холбооны хэрэгслийн монтажийн өөрчлөлт оруулахгүйгээр засварыг чанар сайтай хийх
10. Шууданчин		
а. Мэдлэгийн түвшин		
1. Зарлага, шуудан холбооны үүрэг зорилго, онцлог 2. Шуудан холбооны заавар журам 3. Холбооны аюулгүй байдлыг хангах дүрэм, заавар 4. Цэргийн анги, байгууллагуудын албаны болон захидал харилцааны дугаар	III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1. Цэргийн анги, байгууллагуудын байрласан газар, очих зам 2. Албан бичиг, баталгаатай болон ил захидлыг хаяглах, олгох, хүлээн авах журмыг мэддэг байх	II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1. Нууцын хадгалалт, хамгаалалттай холбоотой хууль эрх зүйн үндэс
б. Ур чадварын түвшин		
1. Албан бичиг, баталгаатай болон ердийн захидлуудыг хяналтын /24 цагийн/ хугацаанд багтааж хаягт эзэнд нь хүргэх 2. Албан бичиг, захидлыг ээлжийнхээ 1 цагийн хугацаанд 50-70 нүдэнд ялган хийх	III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1. Албан бичгийн захидлуудыг хаягаар нь алдаагүй ялгаж, тус бүр 200-300 ширхэг бүхий 20 боодлыг 3 цагийн дотор боох 2.1000 доошгүй албан бичиг, захидлыг ээлжинхээ 1 цагийн хугацаанд 70-100 нүдэнд ялгах	
11. Программчин		
а. Мэдлэгийн түвшин		
1.Мэдээллийн техник хэрэгслийн онолын үндсийг мэддэг байх 2.Тооцоолох электрон машины хүчин чадал, зориулалт, ажиллагааны зарчмыг мэддэг байх 3.Микро бүдүүвчийн үндсэн элементүүдийн үүрэг зориулалт, тэмдэглэгээ, номиналь хэмжээг мэддэг байх 4.Мэдээллийн техникийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийг мэдэж биелүүлдэг байх	III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1.Программчлалын 4-өөс доошгүй хэл мэддэг байх 2.Тооцоолох электрон машины гэмтлийг эрж олон аргуудыг мэддэг байх 3.Бодлогын даалгаврыг боловсруулах аргачлал	II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1. Цэргийн хэрэгт программчлалын гүйцэтгэх үүрэг, үндэс, чиг хандлага 2. Мэдээллийн дайн, кибер халдлагын үндэс, түүнтэй тэмцэх арга зам

	4.Бүх төрлийн хэрэглээний программуудын үндсийг мэддэг байх	
2. Ур чадварын түвшин		
1.Бодлогын даалгаврын программыг технологийн шаардлагын дагуу бичих	III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1.Программ хангамжинд өөрчлөлт хийх алдааг засах 2. Бодлогын даалгаврыг боловсруулах	II зэрэгт тавигдах шаардлагыг бүрэн хангасан байна.
13. Цэргийн мэдээллийн мэргэжилтэн		
а. Мэдлэгийн түвшин		
1. Мэдээллийн техник хэрэгслийн онолын үндсийг мэддэг байх 2. Мэдээлэл боловсруулах орчин үеийн арга, технологи 3. Мэдээллийн техникийн болон мэдээллийн аюулгүй байдлыг хангах арга хэмжээ 4. Тооцоолох электрон машины тухай онолын мэдлэгтэй байх 5. Мэдээллийн сангийн тухай ойлголт	III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1.Сүлжээний ойлголт 2.Программ хангамжинд өөрчлөлт хийх, алдааг засах мэдлэгтэй байх 3.Гадаад орнуудын армийн нэгтгэл, ангиудад ашиглагдаж байгаа мэдээллийн техник хэрэглсийн үндсийг судлаж мэдэх	II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1.Сүлжээний онол 2.Программчлалын тухай анхан шатны мэдлэгтэй байх 3.Байлдааны болон тайван цагт цэргийн удирдлагын холбоотой мэдээлэл цуглуулах, боловсруулах, дамжуулах, хадгалах
2. Ур чадварын түвшин		
1. Хэрэглээний 3-аас доошгүй программыг бүрэн ажиллуулах 2. Мэдээллийн сангийн төрөл бүрийн программуудтай ажиллах 3. Хэрэглээний программ дээр ажиллах	III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1. Хэрэглээний 4-өөс доошгүй программыг бүрэн ажиллуулах 2. Системийн болон программ хангамжийн гэмтлийг илрүүлэх чадвартай байх 3. Сүлжээнд ажиллах 4. Программ хангамжийн гэмтлийг илрүүлэх	II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1.Хэрэглээний 5-аас доошгүй программыг бүрэн ажиллуулах 2. Мэдээллийн сангийн бүтэц, загварыг тодорхойлох 3. Дотоод болон гадаад сүлжээнд ажиллах байгууллага, хувь хүмүүсийн мэдээллийн сантай ажиллах 4. Мэдээллийн сантай ажиллах

Дөрөв. Химийн цэргийн мэргэжлээр

III зэрэг	II зэрэг	I зэрэг
1. Химийн стратеги-тактик, командын офицер		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Ерөнхий тактикийн үндэс (ерөнхий цэргийн нэгдэл, нэгтгэлийн түвшинд) 2. ҮОХЗ, түүний шинэ төрлүүд, тэдгээрийн хөнөөх хүчин зүйлүүд 3. ҮОХЗХ ба байлдааны хими, хими-техникийн хангалтын арга хэмжээнүүд 4. Химийн цэргийн бүтэц, зохион байгуулалт, боломж 5. Химийн цэргийн зэвсэглэл ба хамгаалах хэрэгсэлийн зориулалт, боломж, байлдаанд ашиглах 6. Утаат болон шатаах хэрэгслийн төрөл, найрлага, байлдаанд хэрэглэх үндэс 7. Гадаадын цэргийн хими-хамгаалалтын анги салбаруудын зохион байгуулалт, зэвсэглэл</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Зэвсэгт хүчин, цэргийн бүлэглэлийн хэмжээнд ҮОХЗ ба байлдааны хими-хими техникийн хангалтын төлөвлөлт, зохион байгуулалт 2. Хими, радиац, биологи, хүчтэй үйлчилгээтэй хордуулах бодис /ХҮХБ/-уудын цагийн байдал үнэлэх аргачлал 3. Утаат хэрэгсэл ашиглах тооцоо, шатаах хэрэгслээс хамгаалах арга 4. Цэвэрлэгээний район дэлгэж тусгай цэвэрлэгээ хийх арга 5. Химийн цэргийн зэвсэглэл ба хамгаалах хэрэгслийг ашиглах, хадгалах, арчилж хамгаалах, ССТҮ хийх технологи 6. Хүн малын гоц халдварт өвчний хор уршгийг арилгах арга зам</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Хими хамгаалалтын батальоныг байлдаанд ашиглах үндэслэл 2. Зэвсэгт хүчнийг дайны байдалд шилжүүлэх үеийн ҮОХЗ ба байлдааны хими-хими техникийн хангалтыг зохион байгуулах үндэс 3. Цэрэг, зэвсгийн өнгөлөн далдлалтад утаат хэрэгсэл, хөөсөнцөр, хивсэнцэр ашиглах, шатаах хэрэгсэл хэрэглэх 4. Атомын цахилгаан станц болон ХҮХБ ашигладаг үйлдвэрт гарсан томоохон ослын үед үүсэх хор уршгийг арилгах арга технологи</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. ҮОХЗХБ, Химийн тусгай бэлтгэлийн нормативууд 2. Хими, радиац, биологийн цагийн байдал үнэлэх 3. Ерөнхий цэргийн нэгдэл, нэгтгэлийн ҮОХЗХ ба байлдааны хими, хими-техникийн хангалтын арга хэмжээнүүдыг авч хэрэгжүүлэх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Зэвсэгт хүчин, цэргийн бүлэглэлийн хэмжээнд ҮОХЗ ба байлдааны хими-хими техникийн хангалтыг зохион байгуулах Химийн хангалтын байлдааны баримт бичиг боловсруулах 2. Химийн тусгай тоноглолтой техник, багаж хэрэгсэл дээр ажиллах</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Зэвсэгт хүчнийг дайны байдалд шилжүүлэх үеийн ҮОХЗ ба байлдааны хими-хими техникийн хангалтыг төлөвлөж, зохион байгуулах 2. Цэрэг, зэвсгийг өнгөлөн далдлах</p>
2. Химийн командын офицер		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Ерөнхий тактикийн үндэс (ерөнхий цэргийн анги, салбарын түвшинд) 2. ҮОХЗ, түүний төрлүүд, тэдгээрийн хөнөөх хүчин зүйлүүд, хамгаалах арга</p>	<p>3 дугаар зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Хими, радиац, биологийн цагийн байдал</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Ерөнхий цэргийн болон төрөл тусгай</p>

<p>3.ҮОХЗХ ба хими, хими-техникийн хангалтын үндсэн арга хэмжээнүүд</p> <p>4.Химийн анги, салбарын бүтэц, зохион байгуулалт, боломж, байлдаанд ашиглах үндэслэл</p> <p>5.Тусгай цэвэрлэгээний бодис, уусмалын зориулалт, найрлага, тооцоо</p> <p>6.Утаат болон шатаах хэрэгслийн төрөл, зориулалт, найрлага, байлдаанд ашиглах</p> <p>7.Гадаадын цэргийн химийн анги салбарын зохион байгуулалт, зэвсэглэл</p> <p>8.Химийн техник, тусгай тоноглол, бодис уусмалтай ажиллах үеийн аюулгүйн арга хэмжээ</p>	<p>үнэлэх</p> <p>2.Хими хамгаалалтын салаа, салбарыг байлдаанд ашиглах үндэслэл</p> <p>3.Цэвэрлэгээний район дэлгэж тусгай цэвэрлэгээ хийхэд салбарыг удирдах</p> <p>4.Утаат халхлалтыг төлөвлөх тооцоолох, шатаах хэрэгслээс хамгаалах</p> <p>5.Химийн цэргийн зэвсэглэл, хамгаалах хэрэгслийг хадгалах, арчилж хамгаалах, засвар үйлчилгээ хийх</p> <p>6.ХҮХБ-ын төрөл, шинж чанар, хор уршиг, хамгаалах арга</p> <p>7.Хүн малын гоц халдварт өвчний хор уршгийг арилгах</p>	<p>мэргэжлийн анги, салбарын ҮОХЗ ба байлдааны хими-хими техникийн хангалтыг зохион байгуулах үндэс</p> <p>2.Хими хамгаалалтын тусгай ротыг байлдаанд ашиглах үндэслэл</p> <p>3.Өнгөлөн далдлалтад утаат хэрэгсэл, хөөсөнцөр, хивсэнцэр ашиглах</p> <p>5.Байлдааны баримт, бичгүүдийн боловсруулалт</p> <p>6.Хүчтэй үйлчилгээтэй хордуулах бодисуудын шинж чанар, болзошгүй аюулын цагийн байдлыг үнэлэх</p>
--	--	--

б. Ур чадварын түвшин

<p>1. ҮОХЗХБ, Химийн тусгай бэлтгэлийн нормативуудыг биелүүлэх</p> <p>2.Химийн тусгай тоноглолтой техник, багаж хэрэгсэл дээр ажиллах</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1.Хими, радиац, биолог, ХҮХБ-ын цагийн байдал үнэлэх</p> <p>3.Хими хамгаалалтын салаа, салбарын ажиллагааг зохион байгуулж, удирдах</p>	<p>II зрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Мэргэжлийн салаа, салбарыг байлдаанд удирдах</p> <p>4.Зэвсэг, байлдааны техникт тусгай цэвэрлэгээ хийх, түүнийг зохион байгуулах, удирдах</p>
---	---	--

3. Химийн техникийн офицер (тооцоо-шинжилгээний)

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1.ҮОХЗ, түүний шинэ төрлүүд, тэдгээрийн хөнөөх хүчин зүйлүүд, хамгаалах арга</p> <p>2.Хими, радиац, биологийн цагийн байдлыг үнэлэх, ажлын зурагт оруулах</p> <p>3.ХҮХБ-ын шинж чанар, болзошгүй аюулын цагийн байдлыг үнэлэх</p> <p>4.Цацраг идэвхт болон байлдааны хорт бодис, цэвэрлэгээний бодис уусмал, утаат хэрэгслээс дээж сорил авах, лабораторын шинжилгээ хийх, дүгнэлт гаргах</p> <p>5.Агуулахад хадгалалтад байгаа ХЦЗ ба ХХ-д лабораторын шинжилгээ хийж зэрэг тогтоох</p> <p>6.Байлдааны хорт бодис, ХҮХБ-ын ангилал, хоруу шинж чанар, далайц, хор уршиг</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1.ТШС, тооцоолон шинжлэх бүлгийг байлдаанд ашиглах үндэслэл</p> <p>2.Химийн лабораторыг байлдаанд ашиглах үндэслэл</p> <p>3.Цөмийн дэлбэрэлт, химийн дайралт, биологийн хэрэгсэл, цаг агаарын мэдээлэл олдворлох, боловсруулах</p> <p>4.Хими, радиац, биологийн цагийн байдлыг урьдчилсан болон тагнуулын аргаар үнэлэх, тооцоог хийх, үнэлэх, ашигтай хувилбар боловсруулах, илтгэх</p> <p>5.Хүн малын гоц халдварт өвчний хор уршгийг арилгах тооцоо, лабораторын шинжилгээ</p> <p>6.Атомын цахилгаан станц болон ХҮХБ</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1.Цөм, хими, биологийн зэвсгийг байлдаанд хэрэглэх үндэслэл</p> <p>2.Үндсэн төрлийн байлдаанд ТШС, ХЛ-ыг ашиглах үндэслэл, хөгжлийн чиг хандлага</p> <p>3.Тусгай хяналтын батальон /обск/-ыг байлдаанд ашиглах үндэслэл</p> <p>4.Тооцоолон шинжлэх станц, тооцоолон шинжлэх бүлгийн үйл ажиллагааг удирдах, ахлах даргыг мэдээллээр хангах</p> <p>5.Химийн лабораторын үйл ажиллагааг удирдах, ахлах даргыг мэдээллээр хангах</p> <p>6.Байлдааны баримт, бичгүүдийг боловсруулах</p>
---	--	---

	ашигладаг үйлдвэрт гарсан томоохон ослын үед үүсэх хор уршгийг арилгах тооцоо	
б. Ур чадварын түвшин		
1.ҮОХЗХБ, Химийн тусгай бэлтгэлийн норматив 2.Химийн урвалжуудыг бэлтгэх	III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна: 1.Хорт бодис бүхий сорьцонд тоон ба чанарын анализ хийх 2.ПХЛ-54, ДП-100 ашиглан лабораторын шинжилгээ хийх	II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна: 1.РАСТ-1 м машиныг ашиглан тооцоо боловсруулах 2.АЛ-4 машиныг ашиглан лабораторын шинжилгээ хийх
4. Химийн техникийн офицер (засвар үйлчилгээний)		
а. Мэдлэгийн түвшин түвшин		
1. ҮОХЗ, түүний шинэ төрлүүд, тэдгээрийн хөнөөх хүчин зүйлүүд, хамгаалах арга 2. ХЦЗ ба ХХ-ийн зориулалт, ТТӨ, иж бүрдэл, ажиллагааны зарчим 3. ХЦЗ ба ХХ-д хийх техникийн үйлчилгээний төрөл, хугацаа, ажлын багтаамж, урсгал засвар 4. ПРХМ-1 засварын машины бүтэц, ТТӨ, дэлгэх, хураах, засварын боломж 5. Химийн тусгай тоноглолтой техникт хийх өдөр тутмын, улиралын, хадгалалтын үед хийх техникийн үйлчилгээ, технологийн карт 6. Химийн тусгай тоноглолтой техник, тусгай тоноглол, засварын багаж хэрэгсэлтэй ажиллах үеийн аюулгүйн арга хэмжээ	III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна: 1.ПРХМ-3 засварын цехийг байлдаанд ашиглах үндэслэл 2.ПРХМ-3 засварын машины зориулалт, бүтэц, иж бүрдэл, ТТӨ, дэлгэх, хураах, засварын боломж 3.ХЦЗ ба ХХ-д дунд засвар хийх 4.ХЦЗ ба ХХ-ийн хадгалалтын үеийн техникийн үйлчилгээ 5.Дулааны машин ТМС-65-ын техникийн үйлчилгээ, ВК-1а хөдөлгүүрт хийх үйлчилгээ 6.ДДА, АГВ машины уурын тогоонд хийх техникийн үйлчилгээ, битүүмжлэл шалгах 7.Цацраг идэвхт эх үүсгүүртэй ажиллах үеийн аюулгүй байдлыг хангах	II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна: 1.ПРХМ-10 засварын цехийг байлдаанд ашиглах үндэслэл 2.ПРХМ-10 засварын машины зориулалт, бүтэц, иж бүрдэл, ТТӨ, дэлгэх, хураах, засварын боломж 3.ХЦЗ ба ХХ-д дунд ба хэсэгчилсэн их засвар хийх 4.Хээрийн нөхцөлд химийн тусгай тоноглолтой техник, багаж, хамгаалах хэрэгсэл, дозиметрийн багажинд хийх засварын ажлыг зохион байгуулах 5.Химийн тусгай тоноглолтой техник, багаж, хамгаалах хэрэгсэлд ССТҮ хийх 6.Цацрагийн аюулгүйн норм, Цацрагийн ариун цэврийн үндсэн дүрэм
б. Ур чадварын түвшин		
1.ҮОХЗХБ, Химийн тусгай бэлтгэлийн нормативууд 2.Химийн мастерийн СХМ ширээ ашиглан нэг бүрийн хамгаалах хэрэгсэлд урсгал засвар хийх	III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна: 1.ПРХМ-1 машин ашиглан ХЦЗ ба ХХ-д урсгал засвар, үйлчилгээ хийх 2.Дозиметрийн багажинд тохируулга хийх	II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна: 1.ПРХМ-3 машин ашиглан засвар үйлчилгээ хийх 2.Байлдааны бичиг, баримт боловсруулах
5. Химийн операторууд		
а. Мэдлэгийн түвшин		

<p>1. ҮОХЗ, түүний шинэ төрлүүд, тэдгээрийн хөнөөх хүчин зүйлүүд, хамгаалах арга</p> <p>2. ТМС, ДДА, АГВ машины үүрэг зориулалт, иж бүрдэл, ТТӨ, боломж</p> <p>3. Химийн тусгай тоноглолтой техник ашиглан тусгай цэвэрлэгээ хийх операторуудын үүрэг</p> <p>4. Химийн тусгай тоноглолтой ТМС, ДДА, АГВ машинд хийх техникийн үйлчилгээний төрөл, хугацаа, урсгал засвар</p> <p>5. Химийн тусгай тоноглолтой техник, тусгай тоноглолтой ажиллах үеийн аюулгүйн арга хэмжээ</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. ТМС, ДДА, АГВ машины тоотыг байлдаанд ашиглах үндэслэл</p> <p>2. Шөнө, суурин газар, уул, ой, говь, хээр, өвөл ТМС, ДДА, АГВ машин ашиглан тусгай цэвэрлэгээ хийх онцлог</p> <p>3. ДДА, АГВ машины уурын тогоонд хийх техникийн үйлчилгээ, битүүмжлэл шалгах</p> <p>4. Хүн малын гоц халдварт өвчний голомт, үйлдвэрлэлийн томоохон ослын районд тусгай цэвэрлэгээ хийх</p> <p>5. Тусгай цэвэрлэгээ хийж дууссаны дараах үйл ажиллагаа</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. ТМС, ДДА, АГВ-ын салааг байлдаанд ашиглах үндэслэл</p> <p>2. Тусгай цэвэрлэгээний байр дэлгэж хордсон зэвсэг, техник эд хэрэгсэлд тусгай цэвэрлэгээ хийх</p> <p>3. Тусгай цэвэрлэгээ хийх үед цэргийн анги, салбартай харилцан ажиллах</p> <p>4. Дулааны машин ТМС-65-ын техникийн үйлчилгээ, ВК-1а хөдөлгүүрт хийх үйлчилгээ</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. ҮОХЗХБ, Химийн тусгай бэлтгэлийн нормативууд</p> <p>2. ТМС, ДДА, АГВ машины тусгай тоноглол, тэдгээрийг ашиглах</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. ТМС, ДДА, АГВ машины тусгай тоноглолд хийх засвар, үйлчилгээ</p> <p>2. Эзэмшсэн техникээс гадна ТМС, ДДА, АГВ машины аль нэгэн дээр үүрэг гүйцэтгэх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. ТМС, ДДА, АГВ машины тасаг /салаа/-ийг удирдаж тусгай цэвэрлэгээ хийх</p> <p>2. ТМС, ДДА, АГВ машины уурын тогоонд хийх техникийн үйлчилгээ, битүүмжлэл шалгах</p>
6. Химичин-засварчин		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. ҮОХЗ, түүний шинэ төрлүүд, тэдгээрийн хөнөөх хүчин зүйлүүд, хамгаалах арга</p> <p>2. ХЦЗ ба ХХ-д хийх техникийн үйлчилгээний төрөл, хугацаа, урсгал засвар</p> <p>3. Химийн тусгай тоноглолтой техник, багаж, хэрэгсэлд техникийн үйлчилгээ хийх ажлын багтаамж</p> <p>4. Химийн тусгай тоноглолтой техник, багаж, хэрэгслүүдийн чанар байдалд хяналт тавих, техникийн үйлчилгээ зохион байгуулах албан тушаалтнуудын үүрэг</p> <p>5. Химийн мастерийн СХМ ширээ, ажилд бэлтгэх, нэг бүрийн хамгаалах хэрэгсэлд урсгал, хэсэгчилсэн дунд засвар хийх</p> <p>6. Химийн тусгай тоноглолтой техник, тусгай тоноглол, засварын багаж хэрэгсэлтэй ажиллах үеийн аюулгүйн арга хэмжээ</p>	<p>III зэргийн шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. ПРХМ-1 засварын машины тоотыг байлдаанд ашиглах үндэслэл</p> <p>2. ПРХМ-1 засварын машины бүтэц, ТТӨ, дэлгэх, хураах, засварын боломж</p> <p>3. Химийн тусгай тоноглолтой техникт хийх өдөр тутмын, улиралын, хадгалалтын үед хийх техникийн үйлчилгээ, технологийн карт</p> <p>4. Химийн тусгай тоноглолтой техник, багаж, хэрэгслийг говь, цөлийн районд ашиглах үед техникийн үйлчилгээ хийх онцлог</p> <p>5. ДДА, АГВ машины уурын тогоонд хийх техникийн үйлчилгээ, битүүмжлэл шалгах</p> <p>6. Цацраг идэвхт эх үүсгүүртэй ажиллах үеийн аюулгүй байдлыг хангах</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Химийн засварын цехийг байлдаанд ашиглах үндэслэл</p> <p>2. ХЦЗ ба ХХ-д урсгал, дунд засвар хийх</p> <p>3. ХЦЗ ба ХХ-ийн хадгалалтын үеийн техникийн үйлчилгээ</p> <p>4. Засвар, үйлчилгээ хийх үед цэргийн анги, салбартай харилцан ажиллах</p> <p>5. Засвар, үйлчилгээ хийх техник, багаж, хэрэгслийг хадгалах, арчилж хамгаалах, нөөцийг бүрдүүлэх, зарцуулалтыг нөхөн сэргээх</p> <p>6. Дулааны машин ТМС-65-ын техникийн үйлчилгээ, ВК-1а хөдөлгүүрт хийх үйлчилгээ</p>

6. Ур чадварын түвшин		
1.ҮОХЗХБ, Химийн тусгай бэлтгэлийн нормативууд 2.Химийн мастерийн СХМ ширээ ашиглан нэг бүрийн хамгаалах хэрэгсэлд урсгал засвар хийх	III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна: 1.ПРХМ-1 машин ашиглан ХЦЗ ба ХХ-д урсгал засвар, үйлчилгээ хийх 2.Дозиметрийн багажинд тохируулга хийх	II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна: 1.Химийн засварын ПРХМ-1 машины даргын үүрэг гүйцэтгэх 2.Хийн болон цахилгаан гагнуур хийх 3.Зорогч суурь машин дээр ажиллах
7. Химийн нярав, зааварлагч		
а. Мэдлэгийн түвшин		
1. ҮОХЗ, түүний шинэ төрлүүд, тэдгээрийн хөнөөх хүчин зүйлүүд, хамгаалах арга 2. Нэг бүрийн болон нийтийг хамгаалах хэрэгсэл 3. Химийн эд хэрэгслийг анги, салбар, агуулахад хадгалах, хурааж байрлуулах, тавигдах шаардлага 4. Химийн эд хэрэгсэлд засвар, үйлчилгээ хийх 5. Хөтлөгдөх баримт, бичгүүд 6. Химийн тусгай тоноглолтой техник, эд хэрэгсэл, бодис уусмал, дууриалган үзүүлэх хэрэгсэлтэй ажиллах үеийн аюулгүй арга хэмжээ	III зэргийн шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1.МББ-ны химийн хангалтын арга хэмжээ 2.Химийн эд хэрэгслийг ашиглах, хадгалах, хамгаалах, арчлан хамгаалах, СХМ ширээ ашиглан засвар үйлчилгээ хийх 3.ХЦЗ ба ХХ-ийг хадгалалтад тавих задгай талбай, сүүдрэвч, саравч, агуулахад тавигдах шаардлага 4.Химийн бодис, уусмалуудыг хадгалах, хориотой зүйлс 5.Резин эдлэлд нөлөөлөх физик, хими, механикийн нөлөө, мэрэгчидтэй тэмцэх	II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна: 1.МББ-ны химийн хангалтын арга хэмжээг зохион байгуулах, мэргэжлийн дэмжлэг үзүүлэх 2.Химийн эд хэрэгслийг удаан хугацааны хадгалалтад тавих, гаргах 3.Резин металл болон резинжүүлсэн даавуу, хоолойнуудыг хадгалах, техникийн үзлэг хийх 4.Ангийн байрлалын районд ХРТ, хяналтыг зохион байгуулах 5.ХҮХБ-ын төрөл, шинж чанар, хор уршиг, хамгаалах арга
б. Ур чадварын түвшин		
1.ҮОХЗХБ, Химийн тусгай бэлтгэлийн нормативууд 2.Химийн мастерийн СХМ ширээ ашиглан нэг бүрийн хамгаалах хэрэгсэлд урсгал засвар хийх	III зэргийн шаардлагыг хангахын гадна: 1.Утлагын майханд газ эсэргүүцэгчийн техникийн шалгалт хийх 2.Сургууль байлдааны дууриалган үзүүлэх хэрэгсэл ашиглах 3.Химийн хянах пост дэлгэн ажиллуулах	II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна: 1.Орон тооны бус химийн тасгийг удирдаж байлдааны үүрэг гүйцэтгэх 2.МББ-ны химийн хангалтыг зохион байгуулах
8. Химичин-тагнуулчин		
а. Мэдлэгийн түвшин		
1. ҮОХЗ, түүний шинэ төрлүүд, тэдгээрийн хөнөөх хүчин зүйлүүд, хамгаалах арга 2. Нэг бүрийн болон нийтийг хамгаалах хэрэгсэл 3. Хими, радиацийн тагнуулын багаж хэрэгслийн зориулалт, ТТӨ, ажилд бэлтгэх, хэмжилт хийх, хорт бодис тодорхойлох 4. Цаг уурын ажиглалт хийх, цаг уурын пост дэлгэх, хэмжилт хийх, ажиглалтын дүнг хөтлөх 5. Хими, радиацийн тагнуулын тасаг /тоот/-ийн үүрэг,	III зэргийн шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1.Хими, радиацийн тагнуулын салааг байлдаанд ашиглах үндэслэл 2.Хими радиацийн хяналт хийх тасгийн үйл ажиллагаа. Химийн хянах постын үүрэг. Хими радиацийн хяналт хийх	II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна: 1.Хими радиацийн тагнуулын салааны үйл ажиллагаа, үүрэг зориулалт, зохион байгуулалт боломж. Хордсон газар оронд тагнуул хийх 2.ХРТ хийх салааны үйл ажиллагааг

<p>тагнуул ба дозиметрийн хяналт, тагнуул хийх арга 6. Байлдааны хорт болон цацраг идэвхт бодистой ажиллах үеийн аюулгүйн арга хэмжээ</p>	<p>3.Хими радиацийн сэргийлэхэд үүрэг гүйцэтгэх тасгийн үйл ажиллагаа. Хордсон газар орон, хөдөлгөөний маршрутын дагуу тагнуул хийх 4.Шөнө, суурин газар, уул, ой, говь, хээр, өвөл ХРТ хийх онцлог 5.Хүн малын гоц халдварт өвчний голомт, үйлдвэрлэлийн томоохон ослын районд ХРТ хийх, хяналт явуулах 6.ХРТ хийж дууссаны дараах үйл ажиллагаа</p>	<p>удирдаж, зохион байгуулах 3.ХРТ хийх үед цэргийн анги, салбартай харилцан ажиллах 4.ХҮХБ-ын төрөл, шинж чанар, хор уршиг, хамгаалах арга 5.ХРТ-ын багаж, хэрэгслийг хадгалах, арчилж хамгаалах, засвар үйлчилгээ хийх</p>
6. Ур чадварын түвшин		
<p>1. ҮОХЗХБ, химийн тусгай бэлтгэлийн нормативууд 2. Хими, радиацийн тагнуулын машины тоотын бүх үүрэг гүйцэтгэх</p>	<p>III зэргийн шаардлагыг хангахын гадна: 1.Хими радиацийн тагнуулын тоотоор хордсон газар оронд тагнуул хийх 2.Навигацын ТНА-3 багажийг ажилд бэлтгэх, ажиллуулах, азимутаар явах 3.Химийн хянах постын дэлгэх, удирдлагаар хангах</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна: 1.Тасгийн даргын ажлын дараалал, тасагт үүрэг тавих 2.Тасгийг удирдаж хордсон газар оронд хими радиацийн тагнуул хийх</p>
9. Химичин-цэвэрлэгч		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1.ҮОХЗ, түүний шинэ төрлүүд, тэдгээрийн хөнөөх хүчин зүйлүүд, хамгаалах арга 2.Нэг бүрийн болон нийтийг хамгаалах хэрэгсэл 3.Идэвхжил сулруулалт, цэвэрлэгээ, ариутгал хийх бодис, уусмалууд, үүрэг зориулалт, найрлага, бэлтгэх, зарцуулах норм 4.Зэвсэг, байлдааны техникт идэвхжил сулруулалт, цэвэрлэгээ, ариутгал хийх 5.Хувцас, хамгаалах хэрэгсэл, тоноглолд бүрэн идэвхжил сулруулалт, цэвэрлэгээ, ариутгал хийх 6.Тусгай цэвэрлэгээний бодис, уусмалтай ажиллах үеийн аюулгүйн арга хэмжээ</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна: 1.Тусгай цэвэрлэгээний салааг байлдаанд ашиглах үндэслэл 2.Тасаг тусгай цэвэрлэгээний районд явдал дундаас машин дэлгэж хордсон зэвсэг, байлдааны техникт тусгай цэвэрлэгээ хийх 3.Тасаг урьдчилан бэлтгэсэн тусгай цэвэрлэгээний район /байр/-д хордсон зэвсэг, байлдааны техникт тусгай цэвэрлэгээ хийх 4.Шөнө, суурин газар, уул, ой, говь, хээр, өвөл тусгай цэвэрлэгээ хийх онцлог 5.Хүн малын гоц халдварт өвчин, үйлдвэрлэлийн томоохон ослын хор уршгийг арилгах 6.Тусгай цэвэрлэгээ хийж дууссаны дараах үйл ажиллагаа</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна: 1.Тусгай цэвэрлэгээний салааны үйл ажиллагаа, үүрэг зориулалт, зохион байгуулалт боломж. Хордсон зэвсэг, байлдааны техникт тусгай цэвэрлэгээ хийх 2.ХҮХБ-ын төрөл, шинж чанар, хор уршиг, хамгаалах арга 3.Тусгай цэвэрлэгээ хийх салааны үйл ажиллагааг удирдаж, зохион байгуулах 4.Тусгай цэвэрлэгээ хийх үед цэргийн анги, салбартай харилцан ажиллах 5.Тусгай цэвэрлэгээ хийх техник, багаж, хэрэгслийг хадгалах, арчилж хамгаалах, засвар үйлчилгээ хийх</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1.ҮОХЗХБ, химийн тусгай бэлтгэлийн нормативууд 2.Тусгай цэвэрлэгээний машины тоотын бүх үүрэг гүйцэтгэх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна: 1.Тусгай цэвэрлэгээний тоотоор хордсон зэвсэг байлдааны техникт тусгай цэвэрлэгээ хийх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна: 1.Тасгийн даргын ажлын дараалал, тасагт үүрэг тавих</p>

	2.Тусгай цэвэрлэгээний байр дэлгэх, удирдлагаар хангах	2. Тасгийг удирдаж хордсон зэвсэг байлдааны техникт тусгай цэвэрлэгээ хийх
10. Химичин-ариутгагч		
а. Мэдлэгийн түвшин түвшин		
<p>1.ҮОХЗ, түүний шинэ төрлүүд, тэдгээрийн хөнөөх хүчин зүйлүүд, хамгаалах арга</p> <p>2.Нэг бүрийн болон нийтийг хамгаалах хэрэгсэл</p> <p>3.Идэвхжил сулруулалт, цэвэрлэгээ, ариутгал хийх бодис, уусмалууд, үүрэг зориулалт, найрлага, бэлтгэх, зарцуулах норм</p> <p>4.Эмнэлэгийн бүрэн идэвхжил сулруулалт, цэвэрлэгээ, ариутгал хийх</p> <p>5.Хувцас, хамгаалах хэрэгсэл, тоноглолд бүрэн идэвхжил сулруулалт, цэвэрлэгээ, ариутгал хийх</p> <p>6.Ариутгалын бодис, уусмалтай ажиллах үеийн аюулгүйн арга хэмжээ</p>	<p>III зэргийн шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1.Байлдаанд эмнэлэг ариутгалын салааг ашиглах үндэслэл</p> <p>2.Тасаг тусгай цэвэрлэгээний районд явдал дундаас машин дэлгэж бие бүрэлдэхүүнд угаалга, хордсон хувцас, агсамжинд ариутгал хийх</p> <p>3.Тасаг урьдчилан бэлтгэсэн эмнэлэг ариутгалын байранд бие бүрэлдэхүүнд угаалга, хордсон хувцас, агсамжинд ариутгал хийх</p> <p>4.Шөнө, суурин газар, уул, ой, говь, хээр, өвөл бүрэн ариутгал хийх онцлог</p> <p>5.Хүн малын гоц халдварт өвчин, үйлдвэрлэлийн томоохон ослын хор уршгийг арилгах</p> <p>6. Эмнэлэгийн бүрэн ариутгал хийж дууссаны дараах үйл ажиллагаа</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1.Эмнэлэг ариутгалын салааны үйл ажиллагаа, үүрэг зориулалт, зохион байгуулалт боломж. Бие бүрэлдэхүүнд угаалга, хордсон хувцас, агсамжинд ариутгал хийх</p> <p>2.ХҮХБ-ын төрөл, шинж чанар, хор уршиг, хамгаалах арга</p> <p>3.Эмнэлэгийн бүрэн ариутгал хийх салааны үйл ажиллагааг удирдаж, зохион байгуулах</p> <p>4.Эмнэлэгийн бүрэн ариутгал хийх үед цэргийн анги, салбартай харилцан ажиллах</p> <p>5.Эмнэлэгийн бүрэн ариутгал хийх техник, багаж, хэрэгслийг хадгалах, арчилж хамгаалах, засвар үйлчилгээ хийх</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. ҮОХЗХБ, химийн тусгай бэлтгэлийн нормативууд</p> <p>2. Эмнэлэг ариутгалын машины тоотын бүх үүрэг гүйцэтгэх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Эмнэлэг ариутгалын тоотоор бие бүрэлдэхүүнд угаалга, хордсон хувцас, агсамжинд ариутгал хийх</p> <p>2. Эмнэлэг ариутгалын байр дэлгэх, удирдлагаар хангах</p> <p>3.Даралтат сав /уурын тогоо/-нд теикийн шалгалт хийх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1.Тасгийн даргын ажлын дараалал, тасагт үүрэг тавих</p> <p>2.Тасгийг удирдаж бие бүрэлдэхүүнд угаалга, хордсон хувцас, агсамжинд ариутгал хийх</p>

Тав. Цэргийн инженерийн мэргэжлээр

III зэрэг	II зэрэг	I зэрэг
1. Стратеги-тактик. команд-штабын мэргэжлээр		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Ерөнхий цэргийн нэгдэл, нэгтгэлийн байлдааны инженерийн хангалтыг төлөвлөх, зохион байгуулах, удирдах үндэс</p> <p>2. Инженерийн анги, салбаруудын тусгай тактик</p> <p>3. Гадаадын цэргийн инженерийн нэгдэл, нэгтгэл, ангиудын зориулалт, бүтэц, зохион байгуулалт, ээвсэгпэл, боломж, тактикийн ажиллагааны үндсийг мэддэг байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Байлдааны инженерийн хангалтын хөгжлийн чиг хандлага</p> <p>2. Инженерийн анги, салбаруудын захирагч, штабын ажил</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Монгол орны нөхцөлд явагдаж болзошгүй зэвсэгт тэмцлийн инженерийн хангалтыг зохион байгуулах үндэс</p> <p>2. Нутаг дэвсгэрийн инженерийн төхөөрөмжлөлийн арга хэмжээ</p> <p>3. Зэвсэгт хүчний байлдааны бэлэн байдлыг хангах инженерийн арга хэмжээний төлөвлөлт</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Инженерийн дасгал, нормативуудыг зөв гүйцэтгэдэг байх</p> <p>2. Зураг дээр болон газар орон дээр байлдааны инженерийн хангалтыг төлөвлөх, зохион байгуулах чадвар, дадлагатай байх</p> <p>3. Байлдааны баримт бичиг боловсруулах чадвар эзэмшсэн байх</p> <p>4. Инженерийн техник хэрэгслийг ажилд бэлтгэж, ажиллуулж чаддаг байх</p> <p>5. ТТХС, КШС-д албан тушаалын үүргээ биелүүлэх дадлага туршлагатай болсон байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Инженерийн цэргийн тусгай тактик, инженерийн ажлын бүх төрлийн тооцоог боловсруулах дадлагатай байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Инженерийн цэргийн тусгай тактик, инженерийн ажлын тооцоонуудыг хэд хэдэн хувилбараар боловсруулан, аль ашигтайг нь сонгох дадлага эзэмшсэн байх.</p> <p>2. Инженерийн ажлын техникийн зураглалыг боловсруулах чадвартай байх</p>
2. Командын мэргэжлээр		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Ерөнхий цэргийн байлдааны инженерийн хангалтын үндсийг мэддэг байх</p> <p>2. Инженерийн цэргийн тусгай тактикийн үндсийг мэддэг байх</p> <p>3. Инженерийн анги, салбарыг байлдаанд ашиглах үндэсийг мэддэг байх</p> <p>4. Байлдааны инженерийн хангалтын баримт бичгүүдийг боловсруулах мэдлэгтэй байх</p> <p>5. Гадаадын цэргийн инженерийн анги, салбаруудын зориулалт, бүтэц зохион байгуулалт, зэвсэглэл, боломжийн талаар онолын мэдлэг эзэмшсэн байх</p> <p>6. Инженерийн тагнуулыг зохион байгуулах, хэрэгжүүлэх ажиллагаа, шаардагдах багаж хэрэгсэлийг мэддэг байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Төрөл бүрийн байлдааны инженерийн хангалтыг зохион байгуулах мэдлэгтэй байх</p> <p>2. Инженерийн хангалтын үндсэн арга хэмжээнүүд, тэдгээрийг зохион байгуулах, хэрэгжүүлэх онцлогыг мэддэг байх</p> <p>3. Инженерийн анги, салбаруудыг байлдаанд ашиглах журам, боломж, зохион байгуулалтыг мэддэг байх</p> <p>4. Инженерийн техник хэрэгсэл машин механизм, галт хэрэглэлийг байлдаанд ашиглах үндсийг мэддэг байх</p> <p>5. Тэсрэх аюул бүхий зүйлсийн хайгуул</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Инженерийн ажлын бүх төрлийн тооцоо, техникийн зураглал хийх аргачлалыг мэддэг байх</p> <p>2. Бүх төрлийн байлдааны ажиллагааны инженерийн хангалтын онцлогыг мэддэг байх</p> <p>3. Инженерийн анги, салбаруудын захирагч, штабын ажиллагааг мэддэг байх</p> <p>4. Гадаадын цэргийн инженерийн нэгтгэл ангиудын зориулалт, бүтэц, зохион байгуулалт, боломж тактикийн ажиллагааг мэддэг байх</p>

<p>7. Инженерийн техник хэрэгсэл болон галт хэрэглэлүүд, тэдгээрийг бэлэн байлгах шаардлага, арга хэмжээг мэддэг байх</p> <p>8. Инженерийн техник хэрэгсэл, галт хэрэглэлтэй харьцах үеийн аюулгүй арга хэмжээний үндсийг мэддэг байх</p>	<p>устгалын ажлыг зохион байгуулж, хэрэгжүүлэх талаар мэдлэгтэй байх</p>	<p>5. Инженерийн техник хэрэгсэл, машин механизмыг ашиглах, арчлан хамгаалах, хадгалах, үйлчилгээ засвар хийх журмын үндсийг мэддэг байх</p>
---	--	--

б. Ур чадварын түвшин

<p>1. Цэргийн ерөнхий бэлтгэлийн ба инженерийн дасгал, нормативуудыг боловсруулах чадвартай байх</p> <p>2. Байлдааны баримт бичиг боловсруулж чаддаг байх</p> <p>3. Шуурхай дасгал, тактикийн бодлогыг боловсруулах чадвартай байх</p> <p>4. ТТХС, КШС-д албан тушаалын үүргээ биелүүлэх дадлага туршлагатай болсон байх</p> <p>5. Мина тавих аюулгүй болгох, тэсэлгээний ажлыг зааврын дагуу зөв хийдэг байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Инженерийн ажлын бүх төрлийн тооцоог боловсруулах чадвар эзэмшсэн байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Инженерийн салбаруудын тусгай тактикийн хээрийн сургуулийг төлөвлөж, удирдаж чаддаг байх</p> <p>2. Инженерийн техник хэрэгсэлд үзлэг үйлчилгээг зөв хийдэг байх</p>
---	--	--

3. Инженер техникийн офицер /ашиглалтын инженер, инженер-механик, зам, гүүр, барилгын машин механизмын инженер/

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Ерөнхий цэргийн байлдааны инженерийн хангалтын үндэс. Инженер техникийн хангалтын зохион байгуулалтын үндсийг мэддэг</p> <p>2. Инженерийн техникийн хангалтын баримт бичгүүдийн агуулга мэддэг байх</p> <p>3. Инженерийн техник хэрэгсэл, машин механизм, тусгай тоноглолын зориулалт, бүтэц зохион байгуулалт, ажиллагааны системүүд, эд ангиуд, ажиллах зарчимийг мэддэг байх</p> <p>4. Инженерийн машин механизмын ашиглалт, арчлалт, хамгаалалт засвар, хадгалалттай холбогдох баримт бичиг хөтлөх мэдлэгтэй байх</p> <p>5. Инженерийн техник хэрэгсэл, машин механизмд хийх үзлэг үйлчилгээ, засварын төрөл, үечлэл, багтаамж, ашиглах багаж хэрэгсэл, материалыг мэддэг байх</p> <p>6. Жолоодпогын дүрэм заавар, хөдөлгөөний үндэс</p> <p>7. Инженерийн машин механизмтай ажиллах үеийн аюулгүй ажиллагааны дүрэм</p> <p>8. Инженерийн анги, салбарын техникийн хангапт, паркийн албаны зохион байгуулалтын онцлогыг мэддэг байх</p> <p>9. Инженерийн техник хэрэгслийн хадгалалтын онцлогыг мэддэг байх</p>	<p>III зэргийн шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Инженерийн техник хэрэгслийг байлдаанд бэлэн байлгах арга хэмжээ</p> <p>2. Инженерийн техник, машин механизмд үйлчилгээ засвар тохиргоо хийх арга ажиллагааг мэддэг байх</p> <p>3. Засварын суурин болон хөдөлгөөнт хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийн зориулалт, боломж, ашиглах журмыг мэддэг байх</p> <p>4. Техникийн эвдрэл, гэмтлийг оношлох арга, ажиллагааг мэддэг</p> <p>5. Инженерийн техник хэрэгслийн хадгалалтын үйлчилгээ засварын төрөл үечлэл багтаамж шаардлагатай материал хэрэгсэлийг мэддэг байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. бүх төрлийн байлдааны ажиллагаанд инженерийн техникийг ашиглах журмыг мэддэг байх</p> <p>2. Инженерийн техник машин механизмд их, дунд засвар хийх технологийг мэддэг байх</p> <p>3. Засварын стандарт, түүнийг хангах арга хэмжээ</p>
--	---	--

б. Ур чадварын түвшин

<p>1 Цэргийн ерөнхий бэлтгэл, инженерийн техник хэрэгслийн тусламжтайгаар гүйцэтгэх инженерийн ажил, дасгал, нормативуудыг боловсруулах чадвартай байх</p>	<p>III зэргийн шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Инженерийн техник машин механизмын</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Инженерийн техник хэрэгсэл, машин</p>
--	--	---

<p>2.Байлдааны инженер-техникийн хангалтыг зөв зохион байгуулж, шаардагдах баримт бичгийг боловсруулж чаддаг байх</p> <p>3.Инженерийн техник хэрэгсэлд үйлчилгээ, засварыг зохион байгуулан хийж чаддаг байх</p>	<p>техникийн байдал, эвдрэл гэмтлийг зөв тодорхойлдог байх</p> <p>2. Засварын техник, хэрэгсэл, тоног Техөөрөмжийг бүрэн хэмжээгээр ашигладаг байх</p> <p>3.Инженерийн техник хэрэгсэлд дунд засвар, ССҮ-г зөв зохион байгуулан хийж чаддаг байх</p>	<p>механизмын ашиглалт. хадгалалт засварын технологи, стандартыг шинэчлэх, хангуулах бодлого боловсруулж хэрэгжүүлдэг байх</p>
--	--	--

4. Сапёрчин, тэсэлгээчин, мина-тэсэлгээний техникч

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Төрөл бүрийн байлдаанд дайсан болон газар оронд явуулах инженерийн тагнуулын үндсийг мэддэг байх</p> <p>2. Инженерийн тагнуулын багаж, хэрэгслийн зориулалт, тактик техникийн өгөгдөхүүн, зохион байгуулалт, ажиллах зарчмыг мэддэг байх</p> <p>3. Төрөл бүрийн мина, цэнэг, тэсрэх бодис, тэсэлгээний хэрэгсэл, минийн талбайд гарц гаргах хэрэгслийн зориулалт ТТӨ, иж бүрдэл. ажиллах зарчим, тохиолдож болох гэмтэл. тэдгээрийг засах арга ажиллагааг мэддэг байх</p> <p>4. Тэсэлгээний ажил хийх арга ажиллагаа, дагаж мөрдөх аюулгүйн ажиллагааны дүрэм, зааврыг мэддэг байх</p> <p>5. Инженерийн саадын үүрэг зориулалт, төрлүүд, байгуулах арга, түүнд гарц гаргах ажиллагааг мэддэг байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Инженерийн тагнуулыг явуулах арга ажиллагаа, тагнуулын нэгжүүдийг мэддэг байх</p> <p>2. Инженерийн тагнуулын цахилгаан багажийн бүдүүвч, түүнд тохиолдож болох гэмтлүүд, тэдгээрийг арилгах арга ажиллагааг мэддэг байх</p> <p>3. Удирдлагатай минийн талбай байгуулах хэрэгслийн үүрэг зориулалт, ТТӨ, зохион байгуулалт, иж бүрдэл, ажиллах зарчим, ашиглалт, хадгалалтын заавар, тохиолдож болох гэмтлүүд, тэдгээрийг засах арга ажиллагааг мэддэг</p> <p>4. Тэсэлгээний ажлын тооцооны үндсийг мэддэг байх</p> <p>5. Инженерийн саадыг байгуулахаар томилогдсон тасаг тоотын ажиллагааг мэддэг байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Замын нөлөөт мина эрэгч болон бусад цахилгааны хэрэгслийн зохион байгуулалт, ажиллагаа, ашиглалт, арчлан хамгаалалт, тохируулга, засвар үйлчилгээ хийх ажиллагааг мэддэг байх</p> <p>2.Тэсрэх аюул бүхий зүйлсийн хайгуул, устгалын ажил хийх арга ажиллагааг мэддэг</p> <p>3. Инженерийн саад байгуулахаар томилогдсон тасаг, салааны ажиллагаа</p>
---	---	---

б. Ур чадварын түвшин

<p>1. Инженерийн тагнуул, саад, тэсэлгээний ажлын нормативуудыг аюулгүйн арга хэмжээний хүрээнд зөв биелүүлдэг байх</p> <p>2. Инженерийн тагнуул хийх үед ахлах хянагч, ахлах сэргийлэгчийн үүрэг гүйцэтгэж чаддаг байх</p> <p>3. Бүх төрлийн мина, цэнэгүүдийг тавьж аюулгүй болгож чаддаг байх</p> <p>4. Орон тооны радиостанцыг ажилд бэлтгэн мэдээг хүлээн авч дамжуулж чаддаг байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1.Инженерийн тагнуулын мэдээг нэгтгэж, дүн шинжилгээ хийж чаддаг байх</p> <p>2.Инженерийн тагнуулын байгууллагуудыг удирдаж чаддаг байх</p> <p>3.Удирдлагатай минийн талбай байгуулах хэрэгслийг ашиглаж чаддаг байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Инженерийн тагнуул хийх, инженерийн тагнуулын сэргийлэхийг удирдаж чаддаг байх</p> <p>2. ИПФ-г байлдаанд ашиглаж чаддаг байх</p>
---	---	---

5. Инженерийн тусгай зориулалтын машины дарга, механикч-жолооч, засварчин, инженерийн техник хэрэгслийн техникч

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. МУ-ын замын хөдөлгөөний хууль, инженерийн машины жолоодлогын дүрэм заавар, хөдөлгөөний үндэс, эзэмшсэн</p>	<p>III зэргийн шаардлагыг хангасан байхаас гадна</p> <p>1. Инженерийн техник машин</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p>
--	--	---

<p>инженерийн техник, механизмын нормативыг мэддэг байх</p> <p>2. Эзэмшиж байгаа инженерийн техник, машин механизмын бүтэц, зохион байгуулалт, ТТӨ, ажиллагааны зарчим, иж бүрдэл, эд ангиудын үүрэг зориулалт, ашиглалт, арчлан хамгаалалт, хадгалалтын заавар, үзлэг үйлчилгээ, тохиолдож болох гэмтлүүд, түүнийг засах арга ажиллагааг мэддэг</p> <p>3. Инженерийн машин механизмтай ажиллах үеийн аюулгүйн ажиллагааны дүрэм мэддэг байх</p>	<p>механизмд хийх үйлчилгээ засварын төрлүүд, үечлэл, багтаамж, шаардлагатай материал хэрэгсэлийг мэддэг байх</p> <p>2. Инженерийн техник, машин механизмыг хадгалалтанд тавих, хадгалалтаас авах журмыг мэддэг байх</p> <p>3. инженерийн машины засварын багаж хэрэгслийн үүрэг зориулалт, ашиглалтыг мэддэг байх</p>	<p>1. Дизель болон карбюраторт хөдөлгүүрийн үндэс, ажиллагааны зарчим мэддэг байх</p> <p>2. Инженерийн засварын хөдөлгөөнт хэрэгслийн үүрэг зориулалт, ашиглалтыг мэддэг</p> <p>3. Эд анги, зангилгааны харилцан ажиллагаа, тохиргоо хийх аргачлалыг мэддэг байх</p> <p>4. Агрегатуудыг тавих техникийн нөхцөл болон тэдгээрийг суурилуулах ажиллагааг мэддэг байх</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1.Инженерийн техник, машин механизм дээр хийх дасгал, нормативуудыг зөв хийж чаддаг байх</p> <p>2.Орон тооны радио станцийг ажилд бэлтгэж, мэдээг хүлээн авч дамжуулж чаддаг байх</p> <p>3.Инженерийн техникийн үйлчилгээ. урсгал засвар, эвдрэл гэмтлийг тодорхойлан, хээрийн нөхцөлд хийж чаддаг</p> <p>4. Машин ажиллуулах, жолоодох дадлагыг 40 мото/цаг хийсэн байх</p>	<p>1. Машины тоотын ажиллагааг удирдаж чаддаг байх</p> <p>2. Хэмжигч хэрэгсэл, засварын багаж ашиглаж чаддаг байх</p> <p>3. Машины ажлын тоноглолыг тохируулж засварлаж чаддаг байх</p> <p>4. Машин ажиллуулах, жолоодох 60 мото/цагийн дадлага хийсэн байх</p>	<p>1.Инженерийн засварын хөдөлгөөнт хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийг ашиглаж чаддаг байх</p> <p>2. Агрегат, механизмын тохируулгыг зөв хийж, хүч дамжуулах ангиудыг сольж чаддаг байх</p> <p>3.Засвар хийх бүлгийг удирдаж чаддаг байх</p> <p>4.Машин ажиллуулах, жолоодох 80 мото/цаг дадлага хийсэн байх</p>
6. Ус хангалтын мэргэжилтэн /ус хангалтын сапёрчин, станцын дарга, усны шинжээч, өрөмдөгч/		
а, Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Усны эх булгийн төрөл, тэдгээрийн физик. хими, биологи, бактериологийн шинж чанарыг мэддэг байх</p> <p>2. Усны шинж чанарыг тодорхойлох арга ажиллагааг мэддэг</p> <p>3. Ус хангалтын техник, өрөмдөх болон ус өргөх хэрэгслийн үүрэг зориулалт, зохион байгуулалт, ТТӨ. ажиллагаа, иж бүрдэл. ашиглалт, арчлан хамгаалалт, хадгалалтын заавар, үзлэг үйлчилгээ, тохиолдож болох гэмтлүүд, тэдгээрийг засах арга ажиллагааг мэддэг</p> <p>4. Өрөмдлөг, угсралтын ажил хийх үеийн аюулгүйн ажиллагааны зааварыг мэддэг байх</p>	<p>III зэргийн шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Ус хангалтын байрын үүрэг зориулалт, бүрэлдэхүүн, түүнийг байгуулах тоотын ажиллагааг мэддэг байх</p> <p>2. Усны хээрийн лабораторыг ашиглах, арга ажиллагааг мэддэг байх</p> <p>3. Ус хангалтын техник хэрэгсэлд хийх үйлчилгээ, засвар, тэдгээрийн хугацаа, багтаамж. зарцуулах материалыг мэддэг</p> <p>4. Төрөл бүрийн хөрсөнд хийх өрөмдлөг болон цооног тоноглох арга ажиллагааг мэддэг байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1.Геологи, гидрогеологийн үндсэн өрөмдлөг, угсралтын ажлын техникийн нөхцөл, технологийг мэддэг байх</p> <p>2.Гидрогеологийн зураглалын агуулгыг мэддэг байх</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Цэргийн ус хангалт, ус хангалтын техник хэрэгсэл дээр хийх дасгал нормативыг зөв хийж чаддаг байх</p> <p>2. Өрөмдлөг хийж болох хөрсийг физик шинж чанараар нь зөв тодорхойлдог байх</p> <p>3. Усны физик, химийн шинж чанарыг тодорхойлж</p>	<p>III зэргийн шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Өрмийн болон угсралтын тоотын ажиллагааг удирдаж чаддаг байх</p> <p>2. Ус хангалтын байр байгуулах тоотын</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1.Гидрогеологи болон техникийн зургийг зөв уншиж өрөмдлөгийн ажил хийж чаддаг байх</p>

чаддаг байх	ажиллагааг удирдаж чаддаг байх 3. Ажлын тайлангаа өрөмдлөгийн тайлангын дэвтэрт хөтлөх чадвартай байх 4. Усны хээрийн лабораторыг ашиглаж чаддаг байх	
-------------	---	--

7. Ус гатлалтын мэргэжилтэн /гүүрчин, моторчин, усанд шумбагч, гүүр барилгын хэрэгслийн техникч/

а. Мэдлэгийн түвшин

1. Ус гаталгалт, гүүр барилгын техник хэрэгслийн үүрэг, зориулалт, зохион байгуулалт, ТТӨ, ажиллагаа, иж бүрдэл, ашиглалт, арчлан хамгаалалт, хадгалалтын заавар, үзлэг үйлчилгээ, тохиолдож болох гэмтлүүд, тэдгээрийг арилгах арга ажиллагааг мэддэг байх 2. Усан саадын шинж чанар, цэргийг усаар гатлуулах арга тактик, гатлалтын төрлүүд, тэдгээрийг байгуулах ажиллагааны онцлогыг мэддэг байх 3. Гүүрийн төрлүүд, тэдгээрийн хийц элементүүд, бэлтгэх арга ажиллагааг мэддэг байх 4. Ус гаталгалтын техник хэрэгсэл дээр ажиллах үеийн аюулгүйн ажиллагааны дүрэм, зааврыг мэддэг байх	III зэргийн шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1. Ус гаталгалтын хэсэгт ажиллах тоотын ажиллагааг мэддэг байх 2. Хөвүүр гүүр, гүехэн усны модонгүүрийг угсрах арга ажиллагааг мэддэг байх 3. Комендантын албаны үүрэг, зохион байгуулалт ажиллагааг мэддэг байх 4. Модон гүүрийн хийц, элементийг бэлтгэх тоотын ажиллагааг мэддэг байх	II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна: 1. Паромон гаталгааны үүрэг, зориулалт, төрөл бүрийн даацын паромон гаталгааг төхөөрөмжлөх ажиллагааг мэддэг байх 2. Гүүрийн техникийн зургийн агуулга, гүүрийн даацыг тодорхойлох арга ажиллагааг мэддэг байх
--	---	---

б. Ур чадварын түвшин

1. Ус гаталгалтын дасгал нормативыг зөв биелүүлдэг байх 2. Гүүр тавих, паром төхөөрөмжлөх, ус гаталгах ажиллагааг бие даан гүйцэтгэдэг чадвартай байх 3. Ус гаталгалтын техник хэрэгсэлд урсгал засвар, эвдрэл гэмтэлийг тодорхойлон хээрийн нөхцөлд бие даан хийж чаддаг байх 4. Гүүрийн /модон/ хийц элементийг бэлтгэх ажиллагаанд суралцсан байх 5. Усанд сэлж чаддаг байх	III зэргийн шаардлагыг хангасан байхаас гадна: 1. Гүүр тавих, гүүрийн хийц бэлтгэх, ус гаталгах тоотын ажиллагааг удирдаж чаддаг байх 2. Ус гаталгах, хийц бэлтгэх техник хэрэгсэлд тохируулга засвар хийж чаддаг байх 3. Машины радиостанцыг ажилд бэлтгэж, мэдээ хүлээн авч, дамжуулж чаддаг байх	II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна: 1. Паром тахөөрөмжлөх тоотын ажиллагааг удирдаж чаддаг байх 2. Гүүрийн техникийн зургийг уншиж, даацыг тодорхойлж чаддаг байх 3. Хээрийн нөхцөлд машинд засвар хийх үед ашиглах багаж хэрэгслийг мэддэг, ажиллуулж чаддаг байх 4. Гүний усанд шумбах хэрэгслийг ашиглаж чаддаг байх
--	--	--

8. Замын мэргэжилтэн /замчин, замын машины механик жолооч, оператор, засварчин, скрейперчин, грейдерчин, индүүчин, бульдозерчин, тракторчин, эксковаторчин/

а. Мэдлэгийн түвшин

1. Цэргийн болон цувааны замын үндсэн элементүүд, хучилтын төрлүүд, тэмдэгтүүдийн үүрэг, зорилго, төрөл, хийцийг мэддэг байх 2. Цэргийн замыг засах, сэргээн босгох, хамгаалах ажиллагааны мэдлэгтэй байх 3. Зам, гүүр, барилгын материалын хийцүүдийг бэлтгэх арга ажиллагааг мэддэг байх 4. МУ-ын замын хөдөлгөөний хууль, инженерийн машины жолоодлогын дүрэм заавар, хөдөлгөөний үндэс, эзэмшсэн	III зэргийн шаардлагыг хангасан байхаас гадна 1. Бүх төрлийн байлдааны ажиллагаанд цэргийн болон цувааны замыг засах, сэргээн босгох, арчлан хамгаалах ажиллагааг мэддэг байх 2. Замын зохицуулах албаны үүргийг мэддэг байх 3. Хөдөлгөөнийг хангах отрядын үүрэг, бүрэлдэхүүн, тоотын ажиллагааг мэддэг байх	II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна: 1. Зам барилгын ажлын зохион байгуулалт, технологийн дараалалын үндэс, замын ажилд шаардлагатай материал болон замын ажлын техникийн зургын агуулгыг мэдэж байх 2. Засварын хөдөлгөөнт хэрэгслүүдийн үүрэг, зориулалт, ашиглалт, ажиллагааг
---	--	--

<p>замын машин, механизмын нормативыг мэддэг байх</p> <p>5. Зам барилгын машин механизмын үүрэг, зориулалт, ТТӨ, зохион байгуулалт. ажиллагааны зарчим, иж бүрдэл, зангилгаа, эд ангиуд, ашиглалт, арчлан хамгаалалт, хадгалалтын заавар, үзлэг, үйлчилгээ, тохиолдож болох гэмтлүүд, тэдгээрийг засах арга ажиллагааг мэддэг</p> <p>6. Зам барилгын машин механизмтай ажиллах үеийн аюулгүйн ажиллагааны дүрмийг мэддэг байх</p>	<p>4. Зам. барилгын машин механизмд хийх үйлчилгээ, засварын төрлүүд, үечлэл, багтаамжийг мэддэг байх</p> <p>5. Зам, барилгын машин механизмын хадгалалтын онцлогыг мэддэг байх</p> <p>6. Засварын багаж хэрэгслийн зориулалт, ажиллагааг мэддэг байх</p>	<p>мэдэж байх</p> <p>3. Замын ажлын техникийн тохиргоо, засвар хийх аргачлалыг мэдэж байх</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Өөрийн эзэмшсэн зам барилгын машин механизмаар гүйцэтгэх нормативыг биелүүдэг чадвартай байх</p> <p>2. Зам, талбай засах, индүүдэх, шороон далан байгуулах ажлыг бие даан гүйцэтгэдэг чадвартай байх</p> <p>3. Замын машины урсгал засварыг хээрийн нөхцөлд хийж чаддаг байх</p> <p>4. Өөрийн эзэмшсэн техник, хэрэгсэл дээр 40 мото/цагийн дадлага хийсэн байх</p> <p>3. Газрын зураг, маршрутын бүдүүвч ашиглан зүг чигээ баримжаалдаг чадвартай байх</p>	<p>1. Орон тооны радиостанцыг ажилд бэлтгэх, мэдээ дамжуулж, хүлээн авч чаддаг байх</p> <p>2. Хөдөлгөөнийг хангах отрядын тоот, замын зохицуулах албаны ажиллагааг удирдаж чаддаг байх</p> <p>3. Машины ажлын тоноглолыг тохируулж засварлаж чаддаг байх</p> <p>5. Өөрийн эзэмшсэн техник, хэрэгсэл дээр 60 мото/цагийн дадлага хийсэн байх</p>	<p>1. Замын техникийн зураглалыг уншиж, ашиглаж чаддаг байх</p> <p>2. Засварын хөдөлгөөнт хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжийг ашигладаг байх</p> <p>3. Агрегат, механизмын тохируулгыг хийж чаддаг байх</p> <p>4. Хээрийн нөхцөлд засварын булгийг зохион байгуулж удирдаж чаддаг байх</p>
9. Цахилгаан техникийн мэргэжилтэн /цахилгаанчин, дизельчин/		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Инженерийн ажлын гэрэлтүүлгийн, хүчний болон цэнэгийн цахилгаан станц, компрессорын бие анги, ТТӨ, зохион байгуулалт, иж бүрдэл, ажиллагааны зарчим, эд анги, ашиглалт, арчлан хамгаалалт, хадгалалтын заавар, үзлэг үйлчилгээ, тохиолдож болох гэмтлүүд, тэдгээрийг арилгах арга ажиллагааг мэддэг</p> <p>2. Цахилгааны хэрэгслийн хураангуй бүдүүвчийг мэддэг байх</p> <p>3. 400 вольтоос доош хүчдэлтэй нүүдлийн цахилгаан станц, тоног төхөөрөмж ашиглах үед дагаж мөрдөх аюулгүй ажиллагааны дүрэм, заавар мэддэг байх</p> <p>4. Компрессорын тоног төхөөрөмж, агаар хий дамжуулах хоолойг төхөөрөмжлөх, аюулгүйн ажиллагааны дүрэм, заавар мэддэг байх</p>	<p>III зэргийн шаардлагыг хангасан байхаас гадна</p> <p>1. Хээрийн нөхцөлд командын байр болон цэргийн байрлалын районы гэрэлтүүлгийг зохион байгуулах арга ажиллагааг мэддэг байх</p> <p>2. Кабелийн аж ахуй болон дотоодын цахилгааны дамжуулах шугамыг засварлах онцлогыг мэддэг байх</p> <p>3. Цахилгаан техникийн хэрэгсэлд хэмжилт, засвар хийх багажийн зориулалт, ашиглалтыг мэддэг байх</p> <p>4. Цахилгаан техникийн хэрэгсэлд хийх үйлчилгээ, засварын төрөл, үечлэл, багтаамжийг мэддэг байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Цахилгаан техникийн үндсийг мэддэг байх</p> <p>2. Цахилгаан хэрэгслийн дэлгэрэнгүй бүдүүвчийг мэддэг байх</p> <p>3. Бага оврын дизель болон карбюраторт хөдөлгүүрийн бүтэц зохион байгуулалт, ажиллах зарчим системүүд, тэдгээрийн ажиллагааны онцлогыг мэддэг байх</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Цахилгаан техник, компрессор дээр хийх дасгал, нормативуудыг биелүүлдэг байх</p> <p>2. Хээрийн нөхцөлд цахилгаан техник, хэрэгсэлд илэрсэн гэмтэлийг илрүүлэх, засварлах чадвартай байх</p> <p>3. Компрессорыг цаг уурын ямар ч нөхцөлд ашиглаж, засварладаг байх</p>	<p>1. Кабелийн аж ахуй, дотоодын цахилгаан дамжуулах шугамд засвар хийдэг байх</p> <p>2. Командын байр болон цэргийн байрлалын гэрэлтүүлгийг зөв зохион байгуулдаг байх</p> <p>3. Цахилгааны багаж, хэмжих хэрэгслүүдийг ашиглаж чаддаг байх</p>	<p>1. Цахилгаан техникийн бүдүүвч зургийг уншдаг байх</p> <p>2. Засварын тоног төхөөрөмж багажуудыг ашиглаж чаддаг байх</p> <p>3. Зангилгаа, эд ангийн тохиргоог зөв хийдэг, сольж чаддаг байх</p> <p>4. Гэрэлтүүлгийн цахилгаан хэлхээний бүдүүвчийг зурах, унших чадвар эзэмшсэн</p>

		байх
10. Инженер төхөөрөмжийн мэргэжилтэн /хийц угсрагч, хийц бэлтгэгч, хөрөөчин, өнгөлөн далдлагч, краны машинист/		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Хээрийн бэхлэлтийн байгууламжуудын үндсэн ухагдахуунуудыг мэддэг байх</p> <p>2. Бэхлэлтийн байгууламжуудыг байгуулахад шаардлагатай материал, хийцүүдийн талаар мэддэг байх</p> <p>3. Үйлдвэрийн хийцийн бэхлэлтийн байгууламжуудын зориулалт, бүтэц, иж бүрдэл, тэдгээрийг газар орон дээр байрлуулах, угсрах, өнгөлөн далдлах ажиллагааг мэддэг байх</p> <p>4. Мод хөрөөдөх, хийц бэлтгэх техник хэрэгслийн зориулалт. ТТӨ, бүтэц, зохион байгуулалт, ажиллагааны зарчим, иж бүрдэл, ашиглалт, засвар үйлчилгээг мэддэг байх</p> <p>5. Өнгөлөн далдлалтын арга, зарчим, төрлүүд, цэрэг, объектын илрэгдэх шинж тэмдэгийн талаар мэдлэгтэй байх</p> <p>6. Өнгөлөн далдлалтын хэрэгслүүдийн үүрэг зориулалт. ТТӨ, иж бүрдэл, тэдгээрийг ашиглах онцлогыг мэдэж байх</p> <p>7. Өргөх буулгах машин механизмын үүрэг, зориулалт, ТТӨ, зохион байгуулалт, ажиллагааны зарчим, ашиглалт, арчлан хамгаалалт, хадгалалтын заавар, тохиолдож болох гэмтлүүд, тэдгээрийг засварлах арга техникийг мэддэг байх</p> <p>8. Өргөж буулгах машин механизмтай ажиллах үеийн аюулгүйн ажиллагааны заавар, дүрмийг мэддэг байх</p>	<p>III зэргийн шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Үйлдвэрийн хийцийн элементүүд болон гарын доорхи материалаар хээрийн бэхлэлтийн байгууламж барих тасаг, тоотын ажиллагааг мэддэг байх</p> <p>2. Бэхлэлтийн байгууламжийн дотоод тоноглол, агааржуулалт, дулаацуулах хэрэгслийг төхөөрөмжлөх дараалал, ажиллагааг мэддэг байх</p> <p>3. Бэхлэлтийн байгууламжуудын хийцийг бэлтгэх дараалал, тоотын ажиллагааг мэддэг байх</p> <p>4. Өнгөлөн далдлалтын будалтын талаар мэдэж байх</p> <p>5. Өнгөлөн далдлалтын хэрэгслүүдийг цэрэгт бэлтгэх арга, бэхлэлтийн техник хэрэгслүүдийн үйлчилгээ, засвар, тэдгээрийн үечлэл, багтаамж, шаардагдах материал хэрэгсэлийг мэддэг байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Бэхлэлтийн байгууламжийн шугам зургийн агүүлга, тэдгээрийг байгуулах Технологийг мэддэг байх</p> <p>2. Цэргийн чухал объектуудыг өнгөлөн далдлах, дууриалган үзүүлэх арга ажиллагааг мэддэг байх</p> <p>3. Ган татлагын даацыг тодорхойлох аргыг мэддэг байх</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Бэхлэлтийн байгууламж барих, төхөөрөмжлөх, өнгөлөн далдлах, хийц бэлтгэх техник хэрэгсэлтэй ажиллах үеийн дасгал нормативуудыг биелүүлж чаддаг байх</p> <p>2. Хийц бэлтгэх, өргөх буулгах техник хэрэгсэлд хээрийн нөхцөлд урсгал засвар хийж чаддаг байх</p> <p>3. Хээрийн бэхлэлтийн байгууламжуудыг шаардлагатай үед бие дааж байгуулах чадвартай байх</p> <p>4. Бэхлэлтийн байгууламжийн техникийн зургыг унших чадвартай байх</p>	<p>III зэргийн шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Бэхлэлтийн байгууламж төхөөрөмжлөх, өнгөлөн далдлах, хийц бэлтгэх тасаг тоотыг удирдаж чаддаг байх</p> <p>2. Зэвсэг техникийн өнгөлөн далдлалтын будалтыг тухайн газар орон, цаг улирлын байдалд тохируулан оновчтой хийж чаддаг байх</p> <p>3. Бэхлэлтийн байгууламжийг барихад шаардлагатай зарим тооцоог хийж чаддаг байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Цэргийн чухал объектыг өнгөлөн далдлах, дууриалган үзүүлэх тасаг тоотын ажиллагааг удирдаж чаддаг</p> <p>2. Хийц бэлтгэх, өргөх буулгах техник хэрэгслийн зангилаа, эд ангийг сольж чаддаг, тохируулгыг зөв хийдэг байх</p> <p>3. Бэхлэлтийн ажилд шаардлагатай зарим тооцоо, өгөгдөхүүнийг бие дааж боловсруулах чадвартай байх</p>

Зургаа. Агаарын довтолгооноос хамгаалахын мэргэжлээр

III зэрэг	II зэрэг	I зэрэг
1. Стратеги-тактик, команд штабын мэргэжлээр		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Ерөнхий цэргийн оператив-тактикийн үндэс 2. Монгол орны нөхцөлд агаарын довтолгооноос хамгаалах цэргийг ашиглах оператив-тактикийн үндэс 3. Өөрийн мэргэжлийн анги, салбаруудын бүх төрлийн байлдааны ажиллагааг зохион байгуулах, удирдах мэдлэг дадлагатай байх 4. Хорооны байлдааны ажиллагаа явуулах үеийн цэргийн удирдлага, штабын албыг зохион байгуулах мэдлэг дадлагатай байх 5. Хорооны байлдааны ажиллагааны дэмжлэг, хангалтыг зохион байгуулах мэдлэг дадлагатай байх 6. Байлдааны ба тайлан мэдээллийн баримт бичгүүдийн агуулгыг мэддэг, түүнийг шуурхай боловсруулах дадлагатай байх 7. Гадаад орнуудын армийн агаарын цэргийн хучний оператив-тактикийн үндэс, агаарын довтолгооны болон түүнээс хамгаалах хэрэгслүүдийн байлдааны боломж, тактикийн ажиллагааны үндсийг мэддэг 8. Байлдааны жижүүрэлтийг зохион байгуулах мэдлэг дадлагатай байх</p>	<p>III зэргийн шаардлагыг хангасан байхаас гадна 1. Өөрийн мэргэжлийн хорооны байлдааны ажиллагааны үндэст гарч буй шинэлэг зүйлүүд 2. Агаарын ба агаарын довтолгооноос хамгаалах байлдааныг зохион байгуулах онолын хөгжлийн чиг хандлага 3. Штабын ажлын дотоод соёл 4. Гадаад орнуудын армийн агаарын цэргийн хүчний оператив тактикийн үндэс, агаарын довтолгооны болон түүнээс хамгаалах хэрэгслүүдийн байлдааны боломж, тактикийн ажиллагааны үндэст гарч буй өөрчлөлтүүд, хөгжлийн чиг хандлага 5. Олон улсын ба дотоодын агаарын хөлгийн нислэгүүдийн хөдөлгөөнийг зохицуулах онолын үндэс</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна: 1. Агаар-газрын байлдааны онол ба практик 2. Бүс нутгийн дайн, байлдаан болон орон нутгийн мөргөлдөөнд агаарын цэргийн хүчин ба түүнээс хамгаалах хэрэгслүүдийг ашигласан туршлага, сургамж 3. Төрөл мэргэжлийн анги, салбаруудын байлдааны боломжуудыг дээшлүүлэх арга замууд 4. Цэрэг газар зүйн үнэлгээ хийх аргачлал 5. Цэрэг улс төрийн байдлын хурцдалын зэргийг тодорхойлох үзүүлэлтүүд ба шалгуур</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Байлдааны баримт бичгүүдийг тогтсон шаардлага, стандартын дагуу боловсруулж чаддаг байх 2. Цэргийн ерөнхий бэлтгэлийн болон албан тушаалын шаардлагын дагуух өөрийн мэргэжлийн цэргийн нормативуудыг бүрэн биелүүлдэг байх 3. АДХЦ-ийн хэсэгчилсэн дадлагыг төлөвлөх, удирдах дадлагатай байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна: 1. Оператив-тактикийн төрөл бүрийн тооцоо хийх дадлагатай байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна: 1. Оператив-тактикийн төрөл бүрийн тооцоог хэд хэдэн хувилбараар хийж аль ашигтайг нь сонгох дадлага эзэмшсэн байх</p>
2. Команд (зенитийн пуужин, зенитийн артиллери, радиотехник)		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Орчин үеийн ерөнхий цэргийн байлдааны үндэс 2. Өөрийн мэргэжлийн цэргийн батальон /дивизион, батарей, салаа/ хүртэлх салбарын тактикийн ажиллагааны үндэс 3. Өөрийн мэргэжлийн цэргийн батальон /дивизион, батарей, салаа/ хүртэлх салбарын байлдааны ажиллагааг зохион</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна: 1. Мэргэжлийн дагуу төрөл бүрийн тактикийн тооцоо хийх 2. Байлдааны талбар дахь тактикийн заль мэх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна: 1. Алдагдсан байлдааны чадварыг сэргээх арга, журам 2. Бусад төрөл мэргэжлийн цэргийн</p>

<p>байгуулж явуулах дадлага чадвар</p> <p>4. Хариуцсан салбарын байлдааны зэвсэг техник, табель хэрэгслийн үүрэг зориулалт, хүчин чадал, байлдааны боломж, ашиглалт, хадгалалт, эасвар үйлчилгээ</p> <p>5. Гадаад орнуудын армиудын агаарын довтолгооны хэрэгслүүдийн байлдааны боломж, тактикийн ажиллагаа</p>	<p>3. Тактикийн салбаруудын байлдааны дэмжлэг, хангалт</p> <p>4. Тактикийн салбаруудын байлдааны боломжийг дээшлүүлэх, удирдлагын тогтвортой байдлыг хангах арга замууд</p> <p>5. Салбарын бие даасан байлдааны ажиллагааг зохион байгуулж явуулах онцлог</p> <p>6. Зэвсэглэл, байлдааны техникт хийх сэргээн сайжруулах үйлчилгээ</p>	<p>салбаруудыг ашиглах болон тэдэнтэй харилцан ажиллах тактикийн үндэс</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Тактикийн шуурхай дадлага бодох. гаргасан шийдвэрийн үндсэн дээр байлдааны баримт бичиг боловсруулах;</p> <p>2. Гал (нислэг) удирдах болон 1 шатны дадлагыг төлөвлөж удирдах;</p> <p>3. Албан тушаалын шаардлагын дагуух цэргийн ерөнхий бэлтгэлийн болон өөрийн мэргэжлийн цэргийн нормативууд /цаг агаарын ердийн нөхцөлд өдрийн нислэгийн дасгал оролдлогууд/-ыг бүрэн биелүүлдэг байх.</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Төрөл бүрийн тактикийн тооцоо хийх;</p> <p>2. Нисэх бүрэлдэхүүний хувьд цаг агаарын ердийн нөхцөлд шөнийн нислэгийн шаардлага хангах</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Тактикийн салбаруудтай явуулах байлдааны буудлага /харвалт /-тай болон буудлага /харвалт /-гүй ТХС-ийн төлөвлөгөөг бүрэн хэмжээгээр боловсруулж тооцоог боддог байх,</p> <p>2. Нисэх бүрэлдэхүүний хувьд жолоодлого пуужин харвалт буудлагыг шөнө, цаг агаарын хүндэрсэн нөхцөлд гүйцэтгэх</p>
3. Инженер техник (зенитийн пуужин, радиотехник, цаг уур, эрчим хүчний тоноглол)-ийн мэргэжлээр		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Ерөнхий цэргийн тактикийн онолын үндсийг мэддэг байх</p> <p>2. Өөрийн мэргэжлийн цэргийн тусгай тактикийн үндсийг мэддэг байх</p> <p>3. Хариуцсан зэвсэглэл техникийн бүтэц, ажиллагааны зарчим, эвдрэл гэмтлийн оношлогоог техникийн дэлгэрэнгүй бүдүүвчээр мэддэг байх</p> <p>4. Мэргэжлийн цэргийн зэвсэглэл техникийн зохион байгуулалтын онолын үндсийг мэддэг байх</p> <p>5. Хариуцсан зэвсэглэл техникийн ашиглалт, хадгалалт, төрөл бүрийн үйлчилгээ, засварын онолын үндэс, тэдгээрийг өөрийн орны нөхцөлд хэрэгжүүлэх онцлог</p> <p>6. Төрөл мэргэжлийн цэргийн байлдааны ажиллагааны инженер техникийн хангалтанд тавигдах шаардлага, онолын үндэс</p>	<p>III зэргийн шаардлагыг хангасан байхаас гадна</p> <p>1. Нэгээс доошгүй өөр төрлийн систем /станц, тоноглол, зэвсэг, төхөөрөмж/ -ийн бүтэц, ажиллагааны зарчим, эвдрэл гэмтлийн оношлогоог техникийн дэлгэрэнгүй бүдүүвчээр мэддэг байх</p> <p>2. Орчин үеийн гадаадын ижил төрлийн зориулалттай зэвсэглэл техникийн бүтэц, зохион байгуулалт, байлдааны боломж, хөгжлийн чиг хандлага</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Хоёроос доошгүй өөр төрлийн систем /станц, тоноглол, зэвсэг, төхөөрөмж/-ийн бүтэц, ажиллагааны зарчим, эвдрэл гэмтлийн оношлогоог техникийн дэлгэрэнгүй бүдүүвчээр мэддэг байх</p> <p>2. Хариуцсан зэвсэглэл техникийн ашиглалт, хадгалалт, засвар үйлчилгээг сайжруулах арга зам</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Хариуцсан зэвсэглэл техник дээр хийгдэх тодорхой үечлэлтэй хэвшүүлэх ажил, үйлчилгээ. урсгал засвар, оношлогоог бие даан бүрэн хэмжээгээр хийх</p> <p>2. Цэргийн ерөнхий бэлтгэлийн болон хариуцсан техник дээр хийгдэх нормативуудыг бүрэн биелүүлэх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Хариуцсан техник дээр ССТҮ-г хийх чадвартай байх</p> <p>2. Нэгээс доошгүй өөр төрлийн систем /станц.</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Техникийн сайжруулалт хийх, нэмэлт тоноглол суурилуулах. ашиглалтын хугацааг сунгах аргачлалыг</p>

3. Өөрийн мэргэжлийн чиглэлээр төрөл бүрийн инженерийн тооцоо, шуурхай дадлагыг хийж чаддаг байх	тоноглол, зэвсэг, төхөөрөмж/ дээр ажиллах чадвартай байх	тодорхойлох чадвартай байх
--	--	----------------------------

4. Пуужин чиглүүлэх станцын тоот номер

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Ерөнхий цэргийн салаа хүртэлх нэгжийн тактикийн ажиллагааны үндэс</p> <p>2. Өөрийн мэргэжлийн цэргийн тактикийн салбаруудын ажиллагааны үндэс, бүтэц зохион байгуулалт, онцлог</p> <p>3. Өөрийн хариуцсан систем /шкаф/-ийн бүтэц, зохион байгуулалт, ажиллагааны зарчмыг хураангуй бүдүүвчээр мэддэг байх</p> <p>4. Өөрийн хариуцсан системийн хялбар гэмтэл согогийн оношлогоо, ээвсэг техник дээр ажиллах үеийн аюулгүй ажиллагааны дүрэм, гэнэтийн харвалтаас урьдчилан сэргийлэх заавар</p>	<p>III зэрэг эзэмшигчдэд тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна-</p> <p>1. Пуужин чиглүүлэх станцын системүүдийн ерөнхий харилцан ажиллагааг мэддэг байх</p> <p>2. Хариуцсан систем дээр хийгдэх сарын хэвшүүлэх ажлын багтаамж, дараалал, байлдааны параметруудийг шалгах журмыг мэддэг байх</p> <p>3. Гар дагаварын операторууд станцын ажиллагааны шалгалтын агуулгыг мэддэг байх</p> <p>4. Гадаад орнуудын агаарын довтолгооны хэрэгслүүдийн тактик техникийн өгөгдөхүүн, радио саатуулга, агаар-газар ангилалын пуужин харвах үеийн ажиллагааны онцлогийг мэдэх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Зпдн хүртэлх нэгжийн тактикийн ажиллагааны үндэс</p> <p>2. Эзэмшсэн системийн бүтэц, зохион байгуулалт, ажиллагааны зарчмыг дэлгэрэнгүй бүдүүвчээр мэддэг байх</p> <p>3. Хариуцаж буйгаас гадна нэг систем /шкаф/-ийн ажиллагааны зарчмыг хураангуй бүдүүвчээр мэдэх</p> <p>4. Техникч /чиглүүлэгч/ офицерийн үүргийг мэддэг байх</p>
--	---	---

б. Ур чадварын түвшин

<p>1. Хариуцсан систем дээр хийгдэх долоо хоногийн хэвшүүлэх ажлыг бүрэн хэмжээгээр хийж чаддаг байх</p> <p>2. Эзэмшсэн систем дээр хийгдэх /цель илрүүлэх, барих, дагах/ бүх төрлийн нормативуудыг бүрэн хэмжээгээр хийж чаддаг байх</p> <p>3. Эзэмшсэн систем дээр ашиглагддаг бүх төрлийн шалган хэмжих багажуудыг ажиллуулж чаддаг дадлагатай байх</p>	<p>III зэрэг эзэмшэгчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Тоотын аль нэг номерыг орлон ажиллах чадвартай байх</p> <p>2. Гар дагаварын операторууд ажиллагааны шалгалтыг явуулж. станцын бэлэн байдлыг үнэлж чаддаг байх</p> <p>3. Хариуцсан системийн хялбар гэмтлүүдийг бие даан засах чадвартай байх</p>	<p>II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Техникч /чиглүүлэх/ офицерийг орлон ажиллах чадвартай байх</p>
--	---	--

5. Харвах суурийн тоот, номер, харвалтыг удирдах системийн оператор

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Ерөнхий цэргийн салаа хүртэлх нэгжийн тактикийн ажиллагааны үндэс</p> <p>2. Өөрийн мэргэжлийн цэргийн тактикийн салбаруудын ажиллагааны үндэс, бүтэц, зохион байгуулалт, онцлог</p> <p>3. Эзэмшсэн техник /харвах суурь, хагас чиргүүл, харвалт удирдах систем/-ийн бүтэц, зохион байгуулалт, ажиллагааны зарчмыг хураангуй бүдүүвчээр мэддэг байх</p> <p>4. Гэнэтийн харвалтаас урьдчилан сэргийлэх заавар, техник дээр ажиллах үеийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийг мэдэх</p>	<p>III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна.</p> <p>1. Харвалт удирдах систем, пуужин чиглүүлэх станцын харилцан ажиллагааны агуулгыг мэдэх</p> <p>2. Эзэмшсэн техник /харвах суурь, хагас чиргүүл, харвалт удирдах систем/-ийн байлдааны параметруудийг шалгах ажлын багтаамж журмыг мэддэг байх</p> <p>3. Зэвсэглэлд байгаа пуужингийн бие ангийг хураангуй бүдүүвчээр мэддэг</p>	<p>II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна</p> <p>1. ХУС, ПЧС, пуужингийн харилцан ажиллагааны агуулгыг хураангуй бүдүүвчээр мэдэх</p> <p>1. Тасгийн дарга, салааны захирагчийн үүргийг бүрэн мэддэг байх</p> <p>2. Эзэмшсэн техник /харвах суурь, хагас чиргүүл, харвалт удирдах систем/-ийн бүтэц, зохион байгуулалт, ажиллагааны зарчмыг</p>
--	---	---

	4. Харвах суурь, хагас чиргүүлийн хялбар гэмтэл согогийн оношлогоо	дэлгэрэнгүй бүдүүвчээр мэддэг байх 3. ХУС-ийн оператор харвах суурьтай явуулах ажиллагааны шалгалт, пуужингийн хариу дохиог шалгах ажиллагааны агуулгыг мэдэх
6. Ур чадварын түвшин		
1. Эзэмшсэн техник /харвах суурь, хагас чиргүүл, харвалт удирдах систем/ дээр хийгдэх долоо хоногийн хэвшүүлэх ажлыг бүрэн хэмжээгээр хийж чаддаг байх 2. Эзэмшсэн техник /харвах суурь, хагас чиргүүл, харвалт удирдах систем/ дээр хийгдэх бүх төрлийн нормативуудыг бүрэн хэмжээгээр хийж чаддаг байх 3. Эзэмшсэн техник /харвах суурь, хагас чиргүүл, харвалт удирдах систем/ дээр эшиглагддаг бүх төрлийн шалган хэмжих багажуудыг ажиллуулж чаддаг дадлагатай байх	III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна: 1. Тоотын аль нэг номерыг орлон ажиллах чадвартай байх 2. ХУС-ын операторууд харвах суурьтай ажиллагааны шалгалтыг явуулж чаддаг байх 3. Эзэмшсэн техник /харвах суурь, хагас чиргүүл, харвалт удирдах систем/ дээр хялбар гэмтлүүдийг бие даан засах чадеартай байх	II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна: 1. Тоотын дарга, салааны захирагчийг орлон ажиллах чадвартай байх
6. Шалган хэмжих хөдөлгөөнт станцын тоот, номер		
а. Мэдлэгийн түвшин		
1. Ерөнхий цэргийн салаа хүртэлх нэгжийн тактикийн ажиллагааны үндэс 2. Өөрийн мэргэжлийн цэргийн тактикийн салбаруудын ажиллагааны үндэс. бүтэц зохион байгуулалт, онцлог 3. Хариуцсан техникийн бүтэц, зохион байгуулалт, ажиллагааны зарчмыг хураангуй бүдүүвчээр мэддэг байх 4. Пуужингийн бие ангийн ерөнхий зохион байгуулалт, ажиллагааны зарчмыг хураангуй бүдүүвч дээр мэдэх 5. Гэнэтийн харвалтаас урьдчилан сэргийлэх заавар, техник дээр ажиллах үеийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийг мэдэх	III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна: 1. Пуужин шалгах ажиллагааны агуулга, шалгагдсан пуужингуудын бэлэн байдлын техникийн шаардлагыг мэдэх 2. Зэвсэглэлд байгаа пуужингийн бие ангийг дэлгэрэнгүй бүдүүвчээр мэддэг 3. Хариуцсан техникийн хялбар гэмтэл согогийн оношлогоо	II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна: 1. Пуужингийн байлдааны бичиг баримтуудыг шаардлагын дагуу хөтлөх мэдлэгтэй байх 2. Тасгийн дарга, салааны захирагчийн үүргийг бүрэн мэддэг байх 3. Эзэмшсэн техникийн бүтэц, зохион байгуулалт. пуужин шалгах ажиллагааны зарчмыг дэлгэрэнгүй бүдүүвчээр мэддэг байх
6. Ур чадварын түвшин		
1. Хариуцсан техник, пуужин дээр хийгдэх сарын хэвшүүлэх ажлыг бүрэн хэмжээгээр хийж чаддаг байх 2. Хариуцсан техник дээр хийгдэх бүх төрлийн нормативуудыг бүрэн хэмжээгээр хийж чаддаг байх 3. Эзэмшсэн техник дээр ашиглагддаг бүх төрлийн шалган хэмжих багажуудыг ажиллуулж чаддаг дадлагатай байх	III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна: 1. Тоотын аль нэг номерыг орлон ажиллах чадвартай байх 2. Шалган хэмжих хөдөлгөөнт станцын ажиллагааны шалгалтыг явуулж чаддаг байх 3. Эзэмшсэн техник дээр хялбар гэмтлүүдийг бие даан засах чадвартай байх	1. Тасгийн дарга, салааны захирагчийг орлон ажиллах
7. Угсрах, залгах, сумлах хэрэгслийн тоот, номер		
а. Мэдлэгийн түвшин		
1. Ерөнхий цэргийн салаа хүртэлх нэгжийн тактикийн ажиллагааны үндэс 2. Өөрийн мэргэжлийн цэргийн тактикийн салбаруудын ажиллагааны үндэс, бүтэц зохион байгуулалт, онцлог	III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна: 1. Пуужин угсрах, залгах, сумлах ажиллагааны агуулга, бэлтгэгдсэн пуужингуудын	II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна: 1. Пуужингийн байлдааны бичиг баримтуудыг шаардлагын дагуу хөтлөх

<p>3. Хариуцсан техникийн бүтэц, зохион байгуулалт, ажиллагааны зарчмыг хураангуй бүдүүвчээр мэддэг байх.</p> <p>4. Пуужингийн бие ангийн ерөнхий зохион байгуулалт, ажиллагааны зарчмыг хураангуй бүдүүвчээр мэдэх</p> <p>5. Пуужингийн байлдааны хэсэг, тэслэгч механизм болон өргөх хэрэгслүүд дээр ажиллах үеийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийг мэдэх</p>	<p>бэлэн байдлын техникийн шаардлагыг мэдэх</p> <p>2. Зэвсэглэлд байгаа пуужингийн бүтэц, зохион бйгуулалт, пуужин бэлтгэх тоноглолуудын ажиллагааны зарчмыг дэлгэрэнгүй бүдүүвчээр мэддэг байх</p> <p>3. Хариуцсан техникийн хялбар гэмтэл согогийн оношлогоо</p>	<p>мэдлэгтэй байх</p> <p>2. Тасгийн дарга, салааны захирагчийн үүргийг бүрэн мэддэг байх</p>
--	--	--

б. Ур чадварын түвшин

<p>1. Хариуцсан техник, пуужин дээр хийгдэх сарын хэвшүүлэх ажлыг бүрэн хэмжээгээр хийж чаддаг байх</p> <p>2. Хариуцсан техник дээр болон цэргийн ерөнхий бэлтгэлийн бүх төрлийн нормативуудыг бүрэн хэмжээгээр хийж чаддаг байх</p> <p>3. Эзэмшсэн техник дээр ашиглагддаг бүх төрлийн шалган хэмжих багажуудыг ажиллуулж чаддаг дадлагатай байх</p>	<p>III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Тоотын аль нэг номерыг орон ажиллах чадвартай байх</p> <p>2. Эзэмшсэн техник дээр хялбар гэмтлүүдийг бие даан засах чадвартай байх</p>	<p>II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна,</p> <p>1. Тасгийн даргыг орон ажиллах чадвартай байх</p>
---	---	--

8. Цэнэглэгч хэрэгслийн тоот, номер

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Ерөнхий цэргийн салаа хүртэлх нэгжийн тактикийн ажиллагааны үндэс</p> <p>2. Өөрийн мэргэжлийн цэргийн тактикийн салбаруудын ажиллагааны үндэс, бүтэц, зохион байгуулалт, онцлог</p> <p>3. Хариуцсан цэнэглэгч хэрэгслийн бүтэц, зохион байгуулалт, ажиллагааны зарчмыг дэлгэрэнгүй, пуужингийн бие ангийг хураангуй бүдүүвчээр мэддэг байх</p> <p>4. Өндар даралтын сав хэрэгсэл. пуужингийн тусгай түлштэй ажиллах техникийн аюулгүйн дүрмийг сайтар мэддэг байх</p> <p>5. Пуужингийн тусгай түлш, исэлдүүлэгчийн физик химийн шинж чанар, орцын норм, агаарын даралтын хэмжээг цаг агаар, улирлын онцлогтой уялдуулан тооцож мэддэг байх</p>	<p>III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Өөр нэг цэнэглэгч хэрэгслийн ажиллагааны зарчмыг хураангуй бүдүүвчээр мэддэг байх</p> <p>Хариуцсан цэнэглэгч хэрэгсэл дээр хийгдэх сар, хагас жилийн хэвшүүлэх ажлын багтаамж, дараалал, хийгдэх журмыг мэдэх</p> <p>Зэвсэглэлд байгаа пуужингийн бүтэц, зохион байгуулалт, түүний хөдөлгүүрийн ажиллагааны зарчмыг дэлгэрэнгүй бүдүүвчээр мэддэг байх</p>	<p>II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Салааны захирагч /техникч офицер/-ийн үүргийг мэддэг байх</p>
--	---	---

б. Ур чадварын түвшин

<p>1. Хариуцсан техник, пуужин дээр хийгдэх сарын хэвшүүлэх ажлыг бүрэн хэмжээгээр хийж чаддаг байх</p> <p>2. Хариуцсан техник дээр болон цэргийн ерөнхий бэлтгэлийн бүх төрлийн нормативуудыг бүрэн хэмжээгээр хийж чаддаг байх</p> <p>3. Эзэмшсэн техник дээр ашиглагддаг бүх төрлийн шалган хэмжих багажуудыг ажиллуулж чаддаг дадлагатай байх</p>	<p>III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Тоотын аль нэг номерыг орон ажиллах чадвартай байх</p> <p>2. Эзэмшсэн техник дээр хялбар гэмтлүүдийг бие даан засах чадвартай байх</p>	<p>II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Тасгийн даргыг орон ажиллах чадвартай байх</p>
---	---	--

9. Радиолокацын станцын тоот, номер

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Ерөнхий цэргийн салаа хүртэлх нэгжийн тактикийн ажиллагааны үндэс</p>	<p>III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p>	<p>II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p>
---	--	---

<p>2. Өөрийн мэргэжлийн цэргийн тактикийн салбаруудын ажиллагааны үндэс, бүтэц, зохион байгуулалт, онцлог</p> <p>3. РЛС-ын бүтэц зохион байгуулалт, ажиллагааны зарчмыг хураангуй бүдүүвчээр мэддэг байх Хариуцсан станцын хялбар гэмтэл, согогийн оношлогоо, техник дээр ажиллах үеийн аюулгүй ажиллагааны дүрэм</p> <p>Агаарын цагийн байдлын мэдээг боловсруулах. дамжуулах заавар</p>	<p>1. Хариуцсан станцын ажиллагааны зарчмыг дэлгэрэнгүй бүдүүвчээр мэддэг байх</p> <p>2. Хариуцаж байгаагаас гадна өөр төрлийн РЛС-ийн бүтэц зохион байгуулалт, ажиллагааны зарчмыг хураангуй бүдүүвчээр мэдэх</p> <p>Гадаадын агаарын довтолгооны хэрэгс-лүүдийн тактик техникийн өгөгдөхүүн, тэдгээрийн ажиглагдах шинж байдлыг мэдэх</p>	<p>1. Салааны захирагч /техникч офицер/-ийн үүргийг мэддэг байх</p> <p>2. Радио саатуулга.</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Хариуцсан РЛС дээр хийгдэх сарын үечлэлтэй хэвшүүлэх ажил, техникийн үйлчилгээг бүрэн хэмжээгээр хийж чаддаг байх</p> <p>2. Хариуцсан РЛС дээр болон цэргийн ерөнхий бэлтгэлийн бүх төрлийн нормативуудыг бүрэн хэмжээгээр хийж чаддаг байх</p> <p>3. Эзэмшсэн техник дээр ашиглагддаг бүх төрлийн шалган хэмжих багажуудыг ажиллуулж чаддаг байх</p>	<p>III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Планшетчин-уншигч. бичигчийг орлон ажиллах чадвартай байх</p> <p>2. Эзэмшсэн техник дээр хялбар гэмтлүүдийг бие даан засах чадвартай байх</p> <p>3. Цөлийн тэмдэгтээр түүний шинж чанарыг тодорхойлох чадвартай байх.</p> <p>4. Агаарын цагийн байдлын хүндрүүлсэн нөхцөл /радио саатуулга, маневр, бүлэг цель г.м/-д ажиллах чадвартай байх</p>	<p>III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Салааны захирагч /станцын дарга/-ийг орлон ажиллах дадлагатай байх</p>
10. РПК-ийн оператор		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. РПК-ийн үүрэг, зориулалт, бүтэц, байлдааны боломж, системүүдийн ажиллагааг хураангуй бүдүүвчээр мэддэг байх</p> <p>2. Байлдааны ажиллагаанд станцыг бэлтгэх болон байлдааны ажиллагааны үед өөрийн үүргээс гадна тоотын аль нэг номерын үүргийг мэдэх</p> <p>3. Өдөр тутам, долоо хоног, сарын үйлчилгээний ажлын багтаамж. дараалал, журам, техник дээр ажиллах үеийн аюулгүй ажиллагааны дүрмийг мэддэг байх</p>	<p>III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Станцын ажиллагааг дэлгэрэнгүй бүдүүвчээр мэддэг байх</p> <p>2. Улирал, хагас жилийн үйлчилгээний ажлын багтаамж, дараалал, журмыг мэддэг байх</p> <p>3. Хариуцсан станцын хялбар гэмтэл согогийн оношлогоо</p>	<p>II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Станцын даргын үүргийг мэддэг байх</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Цэргийн ерөнхий бэлтгэлийн болон хариуцсан техник дээр хийгдэх бүх төрлийн нормативуудыг бүрэн хэмжээгээр хийж чаддаг байх</p> <p>2. Сар хүртэлх үечлэлтэй хэвшүүлэх ажил үйлчилгээг хийж чаддаг байх</p> <p>3. Эзэмшсэн техник дээр ашиглагддаг бүх төрлийн шалган хэмжих багажуудыг ажиллуулж чаддаг дадлагатай байх</p>	<p>III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Улирал. хагас жилийн хэвшүүлэх ажлыг хийх чадвартай байх</p> <p>2. Эзэмшсэн техник дээр хялбар гэмтлүүдийг бие даан засах чадвартай байх</p> <p>3. Цөлийн тэмдэгтээр түүний шинж чанарыг тодорхойлох чадвартай байх</p> <p>4. Агаарын цагийн байдлын хүндрүүлсэн нөхцөл /радио саатуулга, маневр, бүлэг цель г м/-д ажиллах чадвартай байх</p>	<p>II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Станцын даргыг орлон ажиллаж чаддаг</p>

11. Цахилгаан мехаңикч. дизельчид

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Эзэмшиж буй агрегатууд, тоног төхөөрөмжийг хураангуй бүдүүвчээр мэдэх</p> <p>2. Бүх төрлийн үечлэлтэй техникийн үйлчилгээ, урсгал засварын ажлын багтаамж, дараалал, журмыг мэдэх</p> <p>3. 10 кв-оос доош хүчдэлтэй ажиллах үеийн аюулгүй ажиллагааны дүрэм, багаж хэрэгслийг зааврын дагуу ашиглах мэдлэгтэй байх</p> <p>4. Цахилгаан техник, эрчим хүчний эх үүсгүүрүүд, цахилгаан эрчим хүчийг дамжуулах. хуваарилах, ашиглах онолын үндэс</p>	<p>III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Эзэмшиж буй агрегатууд, тоног төхөөрөмжийг дэлгэрэнгүй бүдүүвчээр мэдэх</p> <p>2. Хариуцсан техникийн гэмтэл согогийн оношлогоо</p> <p>3. Эзэмшиж буй техник дээр хийгдэх дунд болон их засварын ажлын багтаамж, дараалал, журмыг мэдэх</p> <p>4. Өөр төрөл. хүчин чадлын агрегат, тоног төхөөрөмжийг хураангуй бүдүүвчээр мэддэг байх</p>	<p>II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Эрчим хүчний техникчийн үүргийг мэдэх</p>
--	---	---

б. Ур чадварын түвшин

<p>1. Бүх төрлийн үечлэлтэй хэвшүүлэх болон техникийн үйлчилгээг хийж чаддаг байх</p> <p>2. Хариуцсан техник дээр болон цэргийн ерөнхий бэлтгэлийн бүх төрлийн нормативуудыг бүрэн хэмжээгээр хийж чаддаг байх</p>	<p>III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Эзэмшиж буй техник дээр дунд болон их засвар хийх чадвартай байх</p> <p>2. Өөр төрөл, хүчин чадлын агрегат, тоног төхөөрөмж дээр ажиллаж чаддаг байх</p>	<p>II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Эрчим хүчний техникчийг орон ажиллах чадвартай байх</p>
--	---	---

12. Планшетчин уншигч /бичигч/, ХУБ-ын оператор

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Ерөнхий цэргийн салаа хүртэлх нэгжийн тактикийн ажиллагааны үндэс</p> <p>2. Өөрийн мэргэжлийн цэргийн тактикийн салбаруудын ажиллагааны үндэс, бүтэц зохион байгуулалт, онцлог</p> <p>3. Байлдааны жижүүрлэлтийг зохион байгуулах болон агаарын цагийн байдлын тухай мэдээг боловсруулах, дамжуулах заавар</p>	<p>III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Өөр нэг мэргэжлээр /РЛС-ын оператор, радиотелеграфчин г.м/ ажиллах мэдлэгтэй байх.</p> <p>2. Гадаадын агаарын довтолгооны хэрэгслүүдийн тактик техникийн өгөгдөхүүн, тэдгээрийн нислэгийн замналыг урьдчилан тодорхойлох онолын мэдлэгтэй байх</p>	<p>II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Салааны захирагчийн үүргийг мэддэг байх</p>
--	---	---

б. Ур чадварын түвшин

<p>1. Цэргийн ерөнхий бэлтгэлийн болон мэргэжлийн дагуу хийгдэх бүх төрлийн нормативуудыг бүрэн хэмжээгээр хийж чаддаг байх</p> <p>2. Сар хүртэлх үечлэлтэй хэвшүүлэх ажил үйлчилгээг хийж чаддаг байх</p> <p>3. Эзэмшсэн техник дээр ашиглагддаг бүх төрлийн шалган хэмжих багажуудыг ажиллуулж чаддаг дадлагатай байх</p>	<p>III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Агаарын цагийн байдлын хүндрүүлсэн нөхцөлд ажиллах чадвартай байх</p> <p>2. Хос мэргэжилтэй байх</p>	<p>II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Салааны захирагчийг орон ажиллах чадвартай байх бичих чадвартай байх</p>
---	---	--

13. Тагнуулчин хол хэмжигч

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Ерөнхий цэргийн салаа хүртэлх нэгжийн тактикийн</p>	<p>III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг</p>	<p>II зэрэг эзэмшигчид тавигдах</p>
---	--	-------------------------------------

<p>ажиллагааны үндэс</p> <p>2. Өөрийн мэргэжлийн цэргийн тактикийн салбаруудын ажиллагааны үндэс, бүтэц, зохион байгуулалт, онцлог</p> <p>3. Хол хэмжигч болон хяналтын багаж хэрэгслийн бие ангийг дэлгэрэнгүй бүдүүвчээр мэдэх</p> <p>4. Эзэмшсэн техникт хийгдэх тодорхой үечлэлтэй техникийн үйлчилгээний ажлын багтаамж, дараалал, журмыг мэдэх</p> <p>5. Гадаад орнуудын агаарын довтолгооны хэрэгслүүдийн ангилал, зориулалт, ТТӨ, таних тэмдгүүдийг сайтар мэддэг байх</p>	<p>хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Өөр төрлийн тагнуулын багажтай ажиллах мэдлэгтэй байх</p> <p>2. Агаарын цагийн байдлын мэдээг боловсруулах, дамжуулах заавар, нам өндөрт агаарын тагнуулыг зохион байгуулах онцлог, зенит артиллерийн буудлагын үндэс</p>	<p>шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Салааны захирагчийн үүргийг мэддэг байх</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Цэргийн ерөнхий бэлтгэлийн болон мэргэжлийн дагуу хийгдэх бүх төрлийн нормативуудыг бүрэн хэмжээгээр хийж чаддаг байх</p> <p>2. Төрөл бүрийн үечлэлтэй хэвшүүлэх ажил үйлчилгээг хийж чаддаг байх</p>	<p>III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Агаарын цагийн байдлыг хүндрүүлсэн нөхцөлд ажиллах чадвартай байх</p>	<p>II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Салааны захирагчийг орлон ажиллах чадвартай болсон байх</p>
14. Байлдааны машины болон бууны дарга, харвагч, бууны тоот, номер		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Ерөнхий цэргийн салаа хүртэлх нэгжийн тактикийн ажиллагааны үндэс</p> <p>2. Өөрийн мэргэжлийн цэргийн тактикийн салбаруудын ажиглагааны үндэс, бүтэц, зохион байгуулалт, онцлог</p> <p>3. Байлдааны машин болон буунд хийгдэх I, II, III техникийн үйлчилгээний ажлын багтаамж, дараалал, техникийн байдалд үнэлэлт өгөх журмыг мэдэх</p> <p>4. Радио саатуулгын ангилал, түүнээс хамгаалах аргуудыг мэдэх</p> <p>5. Эзэмшсэн техникийн бүтэц зохион байгуулалт, ажиллагааны зарчмыг хураангуй бүдүүвчээр мэдэх</p>	<p>III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Байлдааны машин болон буунд хийгдэх улирлын техникийн үйлчилгээний ажлын багтаамж, дараалал, техникийн байдалд үнэлэлт өгөх журмыг мэдэх</p> <p>2. Эзэмшсэн техникийн бүтэц зохион байгуулалт, ажиллагааны зарчмыг дэлгэрэнгүй бүдүүвчээр мэдэх</p> <p>3. Буудлагын үед тохиолдож болох гацаа, гэмтлүүдийг оношлох мэдлэгтэй байх</p> <p>4. Тоотын аль нэг номерыг орлон ажиллах мэдлэгтэй байх</p>	<p>II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Салааны захирагч /буу, суурийн дарга/-ийн үүргийг мэддэг байх</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Цэргийн ерөнхий бэлтгэлийн болон мэргэжлийн дагуу хийгдэх бүх төрлийн нормативуудыг бүрэн хэмжээгээр хийж чаддаг байх</p> <p>2. Техникийн үйлчилгээ I, II, III-ыг хийж чаддаг байх</p> <p>3. Буудлагын үед тохиолдох гацаа гэмтлийг илрүүлэх</p>	<p>III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Байлдааны машин болон буунд хийгдэх улирлын техникийн үйлчилгээг гүйцэтгэх</p> <p>2. Буу /суурь/-ны цахилгаан тоноглолд гарч болох гэмтлүүдийг илрүүлж бие даан засах</p>	<p>II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Салааны захирагч /буу, суурийн дарга/-ийг орлон ажиллаж чаддаг байх</p>

Долоо. Цэргийн нисэхийн мэргэжлээр

III зэрэг	II зэрэг	I зэрэг
7.1. Байлдааны онгоц /нисдэг тэрэг/-ний нисгэгч		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Монгол Улсын “Агаарын зайг нисэхэд ашиглах тухай”, “Улсын нисэхийн хууль, тэдгээрийн заалтыг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарсан дүрэм, заавар, журам,</p> <p>2. онгоц /нисдэг тэрэг/-ны ашиглалтын зааврын хэмжээнд нисэхийн техник,</p> <p>3. онгоц /нисдэг тэрэг/-ны ашиглалтын заавар,</p> <p>4. агаарын бодит онол,</p> <p>5. нислэг үйлдэх заавар,</p> <p>6. нисэхийн тактик,</p> <p>7. нисэхийн цаг уур,</p> <p>8. нислэгийн холбоо, радиотехникийн хангалтын хэрэгслийн тактик, техникийн өгөгдөхүүн,</p> <p>9. онгоц /нисдэг тэрэг/ -ны зэвсэглэл болон хөнөөх хэрэгслийн байлдааны хэрэглээ,</p> <p>10. аэродромын тоног төхөөрөмжүүд,</p> <p>11. тухайн ангиллын агаарын хөлгийн хөдөлгүүр, радиоэлектрон болон цахилгаан тоноглол, зэвсэглэл, аврах хэрэгслүүд.</p>	<p>III зэрэг эзэмшигчид тэвигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Авиацийн галын дэмжлэг, мотобуудлагын цэргийн анги, салбартай харилцан ажиллах үндэс</p>	
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. III зэргийн нисгэгч нь онгоц /нисдэг тэрэг/-оор 250-аас доошгүй цаг, үүнээс 60-аас доошгүй цаг бие даан ниссэн,</p> <p>2. Өдөр, цаг агаарын ердийн нөхцөлд байлдааны хэрэгсэлтэй нислэгийг 30 удаа гүйцэтгэх,</p>	<p>III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. II зэргийн нисгэгч нь онгоц /нисдэг тэрэг/-оор 450-аас доошгүй цаг, үүнээс 200 цаг нь бие даан ниссэн байх,</p> <p>2. өдөр, цаг агаарын хүндэрсэн нөхцөлд бие даан 30/15 цаг, үүнээс 15/10 цагийн нислэгийг үүлэнд, шөнө цаг агаарын ердийн нөхцөлд 30/15 цаг ниссэн,</p> <p>3. өдөр, цаг агаарын хамгийн бага хязгаарлалт /минимум/-д хийх суултын тоо 15/10,</p> <p>4. өдөр, цаг агаарын хүндэрсэн нөхцөлд байлдааны хэрэгсэлтэй нислэгийг 20/15 удаа, шөнө цаг агаарын ердийн нөхцөлд 15/10 удаа гүйцэтгэх</p>	<p>II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. I зэргийн нисгэгч нь онгоц /нисдэг тэрэг/-оор 600-аас доошгүй цаг, үүнээс 350 цаг нь бие даан ниссэн байх,</p> <p>2. өдөр, цаг агаарын хүндэрсэн нөхцөлд бие даан 60/15 цаг, үүнээс 25/10 цагийн нислэгийг үүлэнд,</p> <p>3. шөнө цаг агаарын хүндэрсэн нөхцөлд 20/10 цаг, үүнээс 10/5 цагийг үүлэнд ниссэн байх,</p> <p>4. байлдааны хэрэгсэлтэй нислэгийг өдөр цаг агаарын хүндэрсэн нөхцөлд 30/10 удаа, шөнө цаг агаарын хүндэрсэн нөхцөлд 20/10 удаа гүйцэтгэх,</p>

7.2. Тээврийн нисэх онгоц /нисдэг тэрэг/-ны нисгэгч

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Монгол Улсын “Агаарын зайг нисэхэд ашиглах тухай”, “Улсын нисэхийн хууль”, тэдгээрийн заалтыг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарсан дүрэм, заавар, журам, 2. агаарын бодит онол /аэродинамик/, 3. онгоц /нисдэг тэрэг/-ны ашиглалтын зааврын хэмжээнд нисэхийн техник, 4. онгоц /нисдэг тэрэг/-ны ашиглалтын заавар, 5. нислэг үйлдэх заавар, 6. нисэхийн тактик, 7. нисэхийн цаг уур, 8. нислэгийн холбоо, радиотехникийн хангалтын хэрэгслийн тактик, техникийн өгөгдөхүүн, 9. онгоц /нисдэг тэрэг/ -ны зэвсэглэл болон хөнөөх хэрэгслийн байлдааны хэрэглээ, 10. аэродромын тоног төхөөрөмжүүд, 11. аврах хэрэгслүүд.</p>	<p>III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна: 1. Авиацийн галын дэмжлэг, мотобуудлагын цэргийн анги, салбартай харилцан ажиллах үндэс</p>	
--	---	--

б. Ур чадварын түвшин

<p>1. Онгоц/нисдэг тэрэг/-оор 350-аас доошгүй цаг, үүнээс 100-аас доошгүй цаг бие даан ниссэн байх, 2. Өдөр, цаг агаарын ердийн нөхцөлд байлдааны хэрэгсэлтэй нислэгийг 30 удаа гүйцэтгэх, 3. Зорчигч, онцгой болон тусгай ачаа тээвэрлэх үүргийн нислэгийг өдөр, цаг агаарын ердийн нөхцөлд гүйцэтгэх,</p>	<p>III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна: 1. II зэргийн нисгэгч нь онгоц /нисдэг тэрэг/-оор 450-аас доошгүй цаг, үүнээс 200 цаг нь бие даан ниссэн байх, 2. Өдөр, цаг агаарын хүндэрсэн нөхцөлд бие даан 30/15 цаг, үүнээс 15/10 цагийн нислэгийг үүлэнд, шөнө цаг агаарын ердийн нөхцөлд 30/15 цаг ниссэн, 3. Өдөр, цаг агаарын хамгийн бага хязгаарлалт /минимум/-д хийх суултын тоо 15/10, 4. Өдөр, цаг агаарын хүндэрсэн нөхцөлд байлдааны хэрэгсэлтэй нислэгийг 20/15 удаа, шөнө цаг агаарын ердийн нөхцөлд 15/10 удаа гүйцэтгэх, 5. Өдөр, цаг агаарын хүндэрсэн нөхцөлд 30 удаа байлдааны хэрэглэлтэй нислэгийг үйлдэх 6. Шөнө, цаг агаарын ердийн нөхцөлд 15 удаа байлдааны хэрэглэлтэй нислэгийг үйлдэх</p>	<p>II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна: 1. I зэргийн нисгэгч нь онгоц /нисдэг тэрэг/-оор 600-аас доошгүй цаг, үүнээс 350 цаг нь бие даан ниссэн байх, 2. Өдөр, цаг агаарын хүндэрсэн нөхцөлд бие даан 60/15 цаг, үүнээс 25/10 цагийн нислэгийг үүлэнд, 3. Шөнө цаг агаарын хүндэрсэн нөхцөлд 20/10 цаг, үүнээс 10/5 цагийг үүлэнд ниссэн байх, 4. Зорчигч онцгой болон тусгай ачаа тээвэрлэх үүргийн нислэгийг өдөр, цаг агаарын хүндэрсэн нөхцөлд, шөнө цаг агаарын хамгийн бага хязгаарлалт /минимум/-д хийх суултын тоо 15/10 байх 5. Өдөр, цаг агаарын хүндэрсэн нөхцөлд 45 удаа, шөнө, цаг агаарын хүндэрсэн нөхцөлд 15 удаа байлдааны хэрэглэлтэй нислэгийг үйлдэх</p>
---	--	---

7.3. Нисэх иженер /борттехникч/

а. Мэдлэгийн түвшин

1. МУ-ын “Агаарын орон зайг нисэхэд ашиглах тухай”, “Улсын нисэхийн тухай”, “Иргэний нисэхийн тухай” хуулиуд, тэдгээрийн заалтуудыг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарсан дүүрэм, заавар журам
2. нисэхийн инженерийн албаний болон хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааны заавар
3. агаарын бодит онол /аэродинамик/
4. тухайн ангиллын агаарын хөлгийн бүтэц, хөдөлгүүр, радио болон цахилгаан тоноглол, зэвсэглэл, тэдгээрийн ашиглалт, онгоц /нисдэг тэрэг /-ны хөдөлгүүр, тусгай тоноглолд хэрэглэгддэг материал, түүний физик шинж
5. онгоц / нисдэг тэрэг/-нд хэрэглэгддэг шатах, тослох материал, тусгай шингэн, түүний физик-химийн шинж
6. нислэгийн зургийг ашиглах

б. Ур чадварын түвшин

<ol style="list-style-type: none"> 1. Онгоц /нисдэг тэрэг/-нд хийгдэх нислэгийн бүх төрлийн бэлтгэл, техникийн үйлчилгээ, хэвшүүлэх ажлыг технологийн дагуу хийх 2. Хэвшүүлэх ажлыг технологийн дагуу хийсэн эсэхийг шалгах 3. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны эд ангид гарсан гэмтэл, дутагдлыг илрүүлэх, шалтгааныг тогтоох, засварлах 4. Онгоц /нисдэг тэрэг /-ыг хяналтын картын дагуу асааж шалгах хөдөлгүүрт урсгал засвар хийх 5. Уурсгал болон дунд засварын чанарыг шалгах 6. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны хэрэглэлүүдийг зөв хянах 	<p>III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. III зэрэгтэй нисэх-инженер /борттехникч/-ийн мэдвэл зохих зүйлсийг онц үнэлгээтэй мэдэх 1. Их засварын чанарыг шалгах 2. Инженер-штурманы тооцоо хийх 3. Агаарын болон хүндийн төвлөрөлтийн тооцоо хийх 4. Нислэгийн зургийг ашиглах 	<p>II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нисэх мэргэжлийн II зэрэгтэй нисэх-инженер /борттехникч/-ийн мэдвэл зохих зүйлсийг онц үнэлгээтэй мэдэх 2. Мэргэжлийн дагуу инженерийн ажлыг орон хийх 3. Онгоц /нисдэг тэрэг/ хөдөлгүүрийн ажиллагааг агаарт шалгах
---	--	---

7.4. Нислэгийн хөдөлгөөний зохицуулагч /нислэгийн удирдагч/

а. Мэдлэгийн түвшин

<ol style="list-style-type: none"> 1. Удирдлагын техник тоног төхөөрөмжийн ашиглалт 2. Агаар /штурман/-ын тооцоо 3. Орос, англи хэлний мэдлэг 	<p>III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нислэгийн зураг, хөөрөлт буулт, оролтын бүдүүвчийг бүрэн мэдэх 2. Нислэгийн төлөвлөлтийн үндэс 	<p>II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нислэгийн төлөвлөлт 2. Эрэн хайх, авран туслах нислэг 3. Нислэгийн техникийг шинжлэн шалгах үйл ажилгааны нислэгийн мэдээллийн сувгууд
--	---	---

б. Ур чадварын түвшин

<ol style="list-style-type: none"> 1. Удирдлагын техник тоног төхөөрөмжийг бүрэн хэмжээгээр ашиглах 2. нислэгийн цаг уурын мэдээний кодыг уншиж чаддаг байх 	<p>III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нислэгийн зураг, хөөрөлт буулт, оролтын 	<p>II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нислэгийн төлөвлөлтөд өөрчлөлт
---	---	---

<p>3. Нислэгийн зургийг ашиглаж чаддаг байх 4. Агаар /штурман/-ын тооцоо хийх 5. Орос , англи хэлний мэдлэгтэй байх</p>	<p>бүдүүвчийг бүрэн мэдэх 2. Нислэгийн төлөвлөлт хийх түүнд өөрчлөлт оруулах 3. Нислэгийн цаг уурын мэдээг хөтөлж дамжуулж чаддаг байх 4. Орос, англи хэлний мэдлэгтэй байх</p>	<p>хийж, танилцуулж чаддаг байх 2. Нислэгийн цаг уурын аюултай үзэгдлийг судалж, тогтоох 3. Эрэн хайх, авран туслах нислэгийг биечлэн удирдах 4. Нислэгийн техникийг шинжлэн шалгах үйл ажилгааны нислэгийн мэдээллийн сувгуудад шуурхай холбогдох 5. Орос, англ хэлний өндөр мэдлэгтэй байх</p>
---	---	--

7.5. Нислэг-хянагч /штурман/

а. Мэдлэгийн түвшин

- 1.МУ-ын "Агаарын зайг нисэхэд ашиглах тухай", "Улсын нисэхийн тухай ", " Иргэний нисэхийн тухай " хуулиуд тэдгээрийн заалтуудыг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарсан дүрэм, заавар, журам
- 2.Нисэхийн инженерийн албаны болон нислэг үйлдэх зааврын холбогдох заалт
- 3.тухайн ангилалын агаарын хөлөг, түүний хөдөлгүүр, радиоэлектрон болон цахилгаан, тусгай тоноглол, зэвсэглэл тэдгээрийн ашиглалт
- 4.радиотехникийн онол, радиоэлектрон болон тусгай тоноглолд хэрэглэгддэг материал, түүний физик шинж радиоэлектрон болон тусгай тоноглолд хийх засварын технологи

б. Ур чадварын түвшин

<p>1. Онгоц /нисдэг тэрэг / -ны радиоэлектрон болон тусгай тоноглолд бүх төрлийн бэлтгэл, техникийн үйлчилгээ, хэвшүүлэх ажил, урсгар засварыг технологийн дагуу хийх</p> <p>2. Онгоц / нисдэг тэрэг /-ны радиоэлектрон болон тусгай тоноглолд гарсан гэмтэл, дутагдлыг илрүүлэх, шалтгааныг тогтоох, засварлах</p> <p>3. Минутанд 110-аас доошгүй тэмдэгт хүлээн авах нэвтрүүлэх</p> <p>4. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны радио хэрэгсэлд тохируулга хийх</p> <p>5. Онгоц /нисдэг тэрэг /-ны зай хураагуурыг цэнэглэх, шалгах</p>	<p>III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны радиоэлектрон болон тусгай тоноглолд дунд засвар хийх, чанарыг шалгах</p> <p>2. Минутанд 130-аас доошгүй тэмдэгт хүлээн авах нэвтрүүлэх</p> <p>3. Агаарын болон хүндийн төвлөрөлтийн тооцоо хийх</p> <p>4. Нислэгийн зургийг ашиглах</p>	<p>II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Онгоц / нисдэг тэрэг / -ны радиоэлектрон болон тусгай тоноглолд их засвар хийх, чанарийг шалгах</p> <p>2. Цаг уурийн мэдээнд задлан шинжлэл хийх</p> <p>3. Радионавигацийн системээр онгоц / нисдэг тэрэг / -ны нислэгийг удирдах</p> <p>4. Мэргэжлийн дагуу инженерийн ажлыг орон хийх</p> <p>5. Минутанд 150-аас доошгүй тэмдэгт хүлээн авах, нэвтрүүлэх</p> <p>6. Агаарын болон хүндийн төвлөрөлтийн тооцоо хийх</p>
---	---	---

7.6. Удирдах байрын штурман

а. Мэдлэгийн түвшин

- 1.МУ-ын "Агаарын зайг нисэхэд ашиглах тухай", "Улсын нисэхийн тухай ", " Иргэний нисэхийн тухай " хуулиуд тэдгээрийн заалтуудыг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарсан дүрэм, заавар, журам

2. удирдлагын техник, тоног, төхөөрөмж, тусгай тоноглол, нисэхийн зэвсэглэлийн бүтэц, тактик-техникийн өгөгдөхүүн, хадгалалт, ашиглалтын заавар, дүрэм
3. нисэхийн зэвсэглэлийг хэрэглэх боломж, тэдгээрийн үндсэн бичиг баримт
4. агаарын байг амдан сөнөөх ажиллагаанд сөнөөгч онгоцыг чиглүүлэн удирдах арга, онолын үндсүүд
5. үй олноор зэвсгийн хөнөөл түүнээс хамгаалах арга хэмжээ

б. Ур чадварын түвшин

<ol style="list-style-type: none"> 1. Удирдлагийн техник тоног төхөөрөмжийг бүрэн ашиглах 2. Автомат ажилгаатай чиглүүлэх багаж , төхөөрөмж, аппаратаар нэг нэгж онгоцыг удирдан чиглүүлэх 3. Радиолокаторын дэлгэц болон планшет дээр нэг нэгж сөнөөгч онгоцыг удирдан чиглүүлэх 4. Нам өндөрт нисэж яваа нэг нэгж сөнөөгч онгоцыг удирдан чиглүүлэх 5. Газрын бай руу нэг нэгж сөнөөгч бөмбөгдөгч онгоцыг удирдан чиглүүлэх 6. Амдан сөнөөх штурманы тооцоог урьдчилан хийсэн үед 2 бай руу удирдан чиглүүлэх 	<p align="center">III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Автомат ажилгаатай чиглүүлэх багаж , төхөөрөмж, аппаратаар 2 нэгж онгоцыг 1 зэрэг удирдан чиглүүлэх 2. Радиолокаторын дэлгэц болон планшет дээр 3 нэгж сөнөөгч онгоцыг 1 зэрэг удирдан чиглүүлэх 3. Нам өндөр нисэж яваа 2 нэгж сөнөөгч онгоцыг 1 зэрэг удирдан чиглүүлэх 4. Газрын бай руу 2 нэгж сөнөөгч бөмбөгдөгч онгоцыг 1 зэрэг удирдан чиглүүлэх 5. Газрын хөдөлгөөнт бай руу нэг нэгж сөнөөгч бөмбөгдөгч онгоцыг удирдан чиглүүлэх 6. Удирдан чиглүүлэх үед удирдлагыг өөр бай руу шилжүүлбэл нэг нэгж сөнөөгч онгоцыг удирдах 7. Амдан сөнөөх штурманы тооцоог урьдчилан хийсэн үед 3 бай руу удирдан чиглүүлэх 	<p align="center">II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Автомат ажиллагаатай чиглүүлэх багаж, төхөөрөмж, аппаратаар хоёр нэгж онгоцыг нэг зэрэг удирдан чиглүүлэх 2. Радиолокаторын дэлгэц болон планшет дээр 3 нэгж сөнөөгч онгоцыг 1 зэрэг удирдан чиглүүлэх 3. Нам өндөр нисэж яваа 3 нэгж сөнөөгч онгоцыг нэг зэрэг удирдан чиглүүлэх 4. Газрын бай руу 3 нэгж сөнөөгч бөмбөгдөгч онгоцыг нэг зэрэг удирдан чиглүүлэх 5. Удирдан чиглүүлэх үед удирдлагыг өөр бай руу шилжүүлбэл 2 нэгж сөнөөгч онгоцыг удирдах 6. Амдан сөнөөх штурманы тооцоог урьдчилан хийсэн үед 5 бай руу удирдан чиглүүлэх
---	---	--

7.7. Радиоэлектрон тоноглолын техникч

а. Мэдлэгийн түвшин

1. Нисэхийн инженерийн албаны заавар
2. Онгоц / нисдэг тэрэг / -ны радиоэлектрон тоноглол, түүний шалган, хэмжих багаж болон газрын хэрэгсэлд хийх хэвшүүлэх ажил, хадгалалтын ажлын зохион байгуулалт, техникийн ашиглалтын заавар
3. Тухайн ангиллын агаарын хөлгийн бүтэц, түүний хөдөлгүүр, радиоэлектрон болон цахилгаан, тусгай тоноглол, зэвсэглэл, тэдгээрийн үүрэг ,зориулалт, ашиглалт байрлал тактик техникийн өгөгдөхүүнүүд
4. Нислэгийн үед онгоц /нисдэг тэрэг/ -ны радиоэлектрон тоноглолд үйлчлэх хүчин зүйл, нисэхийн холбооны талаар онолын мэдлэг
5. Аюулгүй ажиллагааны дүрэм заавар, техникийн баримт бичигийн хөтлөлт үнэлгээ нь сайн, онц

б. Ур чадварын түвшин

<ol style="list-style-type: none"> 1. Радиоэлектрон тоноглолын бүдүүвчийг унших 2. Нислэгийн үед онгоц / нисдэг тэрэг/-ны радиоэлектрон тоноглолд гарсан эвдрэл гэмтлийг илрүүлж дүн шинжилгээ 	<p align="center">III зэрэгтэй техникчийн хийж чаддаг байвал зохих зүйлсийг онц үнэлгээтэй хийх</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Радиоэлектрон тоноглолд урсгал засвар 	<p align="center">II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нисэхийн мэргэжлийн II зэрэгтэй
--	--	---

<p>хийх, богино хугацаанд засах</p> <p>3. Онгоц /нисдэг тэрэг /-ны радиоэлектрон тохируулага хийж шалгах</p> <p>2. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны радиоэлектрон тоноглолд хийгддэг нислэгийн бүх төрлийн бэлтгэл техникийн үйлчилгээ, хэвшүүлэх ажлыг технологийн дагуу чанартай хийх</p>	<p>хийх</p>	<p>техникчийн мэдвэл зохих зүйлсийг онц үнэлгээтэй мэдэх</p> <p>2. Радиоэлектрон тоноглолд дунд засвар хийх, чанарт хяналт тавих</p>
--	-------------	--

7.8. Зэвсэглэлийн техникч

а. Мэдлэгийн түвшин

1. Нисэхийн инженерийн албаны заавар
2. Онгоц / нисдэг тэрэг / -ны радиоэлектрон тоноглол, түүний шалган, хэмжих багаж болон газрын хэрэгсэлд хийх хэвшүүлэх ажил, хадгалалтын ажлын зохион байгуулалт, техникийн ашиглалтын заавар
3. Тухайн ангиллын агаарын хөлгийн бүтэц, түүний хөдөлгүүр, радиоэлектрон болон цахилгаан, тусгай тоноглол, зэвсэглэл, тэдгээрийн үүрэг, зориулалт, ашиглалт байрлал тактик техникийн өгөгдөхүүнүүд
4. Нислэгийн үед онгоц / нисдэг тэрэг/-ны радиоэлектрон тоноглолд үйлчлэх хүчин зүйл, нисэхийн холбооны талаарх онолын мэдлэг аюулгүй ажиллагааны дүрэм заавар, техникийн баримт бичигийн хөтлөлт

б. Ур чадварын түвшин

<ol style="list-style-type: none"> 1. Онгоц /нисдэг тэрэг/ -ны зэвсэглэлд хийх нислэгийн бүх төрлийн бэлтгэл, үзлэгийг шалган хэмжих багаж болон газрын хэрэгсэл ашиглан хийх 2. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны зэвсэглэл түүний шалган хэмжих багаж болон газрын хэрэгсэлд хэвшүүлэх ажил хийх 3. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны зэвсэглэлийн цахилгааны бүдүүвч шугам зураг зурж, уншиж чаддаг байх 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нисэх мэргэжлийн III зэрэгтэй техникчийн хийж чаддаг байвал зохих зүйлсийг онц үнэлгээтэй хийх 2. Онгоц /нисдэг тэрэг / -ны зэвсэглэлд гарсан эвдрэл, гэмтэлийг илрүүлж дүн шинжилгээ хийх богино хугацаанд засах 	<p>II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нисэхийн мэргэжлийн II зэрэгтэй техникчийн хийж чаддаг байвал зохих зүйлсийг онц үнэлгээтэй хийх 2. Онгоц /нисдэг тэрэг /-ны зэвсэглэлд бүх төрлийн тохируулгыг хийх 3. Сумны нисэлтийн траекторын тооцоо хийх
--	---	---

7.9. Их бие хөдөлгүүр /ашиглалт/-ийн механикч

а. Мэдлэгийн түвшин

<ol style="list-style-type: none"> 1. Нисэх инженерийн албаны заавар 2. Тухайн ангиллын онгоц /нисдэг тэрэг/-ны бүтэц тоног төхөөрөмж тэдгээрийн ашиглалтын заавар хөдөлмөр хамгаалал, галын аюулгүй дүрэм 3. Онгоц /нисдэг тэрэг /-нд хэрэглэгддэг шатах, тослох материал тусгай шингэний марк физик химийн найрлага 4. Аэродромын тоног төхөөрөмжийн үүрэг зориулалт 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нисэхийн мэргэжлийн III зэрэгтэй механикчийн мэдвэл зохих зүйлсийг онц үнэлгээтэй мэдэх 2. Цаг үеийн ажлын төрөл, хугацаа, техникийн баримт бичиг 3. Онгоц /нисдэг тэрэг /-ны тусгай тоноглол холбооны хэрэгслийн үүрэг зоргуулалт 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нисэх мэргэжлийн II зэрэгтэй механикчийн мэдвэл зохих зүйлийг онц үнэлгээтэй мэдэх 2. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны төхөөрөмжийн угсралт, ашиглалтын заавар, марк, чанар, хөдөлгүүр, агрегат солих технологи
--	---	--

б. Ур чадварын түвшин

<p>1. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны техникчийн заавраар нислэгийн урьдчилсан өмнөх дараах бэлтгэл хадгалалтын болон техник</p>	<p>III зэрэгтэй механикчийн хийж чаддаг зүйлийг техникчийн заавраар хийх</p>	<p>II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p>
--	--	---

<p>үйлчилгээний ажлыг технологийн дагуу хийх</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Зааврын дагуу шатах тослох материал агаар азот ,төрөл бүрийн баллон дээр ажиллах цэнэглэх 3. Түлхүүр багаж хэрэгслийг зориулалтаар нь зөв ашиглах 4. Аэродромын тоног төхөөрөмийг зөв ажиллуулах 5. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны зэвсэглэлийг зүүж чаддаг байх 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Онгоц/нисдэг тэрэг /ны хөдөлгүүр агрегатыг солих ,эд ангийн дутагдалыг илрүүлэх, шалтгааныг олж, богино хугацаанд чанартай засах 2. Нисэх мэргэжилтэй III зэргийн механикчийн хийж чаддаг зүйлийг онц үнэлгээтэй хийж дадлагажсан байх 3. 100 цагийн хэвшүүлэх ажлыг хянан шалгах багажаар бүрэн хэмжээнд хийх 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нисэх мэргэжлийн II зэрэгтэй механикчийн хийж чаддаг зүйлийг бие даан инженер техникчийн хяналтан дор хийх 2. Эд ангийн нарийн тохируулга бүх төрлийн цаг үеийн болон техник үйлчилгээг чанартай хийх, зөв арилгах, зэврэлттэй тэмцэх 3. Техникийн баримт бичиг хөтлөх 4. Шаардлагатай үед техникчийг орлон ажиллаж чаддаг байх 5. 200 цагийн хэвшүүлэх ажлыг хянан шалгах багажаар бүрэн хэмжээнд хийх дадлагатай байх
--	---	--

7.10. Цахилгаан, тусгай тоноглолын техникч

а. Мэдлэгийн түвшин

<ol style="list-style-type: none"> 1. Нисэх инженерийн албаны заавар 2. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны цахилгаан тусгай тоноглолыг шалгах хэмжих хэрэгсэлд хийх хэвшүүлэх ажил, техникийн ашиглалтын заавар, хадгалалтын ажлын зохион байгуулалт 3. Тухайн ангиллын агаарын хөлгийн бүтэц түүний хөдөлгүүр радиоэлектрон тоноглол зэвсэглэл тэдгээрийн, зориулалт, ашиглалт, байрлал тактик техникийн өгөгдөхүүнүүд 4. Аюулгүй ажилгааны дүрэм заавар техникийн баримт бичгийн хөтлөлт 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нисэхийн мэргэжлийн III зэрэгтэй техникчийн мэдвэл зохих зүйлсийг онц үнэлгээтэй мэдэх 2. Онгоц /нисдэг тэрэг /-ны хөдөлгүүр радиоэлектрон тоноглол зэвсэглэлд хийх хэвшүүлэх ажлын багтаамж 3. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны цахилгаан тусгай тоноглолын эвдрэл гэмтэлийг бүдүүвчээр шинжилгээ хийж богино хугацаанд засах онолын мэдлэгтэй 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нисэх мэргэжлийн II зэрэгтэй техникчийн мэдвэл зохих зүйлийг онц үнэлгээтэй мэдэх 2. цахилгаан, тусгай тоноглолын бүх төрлийн бүдүүвчийг уншдаг мэддэг
---	---	--

б. Ур чадварын түвшин

<ol style="list-style-type: none"> 1. Онгоц/нисдэг тэрэг/-ны цахилгаан тусгай тоноглолд хийгддэг нислэгийн бүх төрлийн бэлтгэл техникийн үйлчилгээ хэвшүүлэх ажлыг технологийн дагуу хийх 2. Онгоц / нисдэг тэрэг/ -ны цахилгаан тусгай тоноглолд тохируулга хийж шалгах 3. Хөдөлгүүр солих үед цахилгаан тусгай тоноглолд хийх ажлыг технологийн дагуу гүйцэтгэх 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нисэх мэргэжилтэй III зэргийн механикчийн хийж чаддаг байвал зохих зүйлсийг онц үнэлгээтэй хийх 2. Онгоц /нисдэг тэрэг/ -ны цахилгаан бүдүүвчийг унших, эвдрэл, гэмтлийг илрүүлж, дүн шинжилгээ хийх, богино хугацаанд засах 3. Дизель станцуудыг ажиллуулах 4. Нислэгийн инженер –штурманы тооцоо хийх 	<ol style="list-style-type: none"> III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна: 1. Нисэх мэргэжлийн II зэрэгтэй механикчийн хийж чаддаг байвал зохих зүйлсийг онц үнэлгээтэй хийх 2. Цахилгаан тусгай тоноглолыг шалган хэмжих багажийг ажиллуулах 3. Соронзон луужингийн чиглэлийн системийн девиацийг тодорхойлж засах
--	---	---

7.11. Их бие, хөдөлгүүр /ашиглалт/ -ийн техникч

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Нисэхийн инженерийн албаны болон техникийн ашиглалтын заавар</p> <p>2. Агаарын онол /аэродинамик/ хөдөлгүүрийн ажилгааны онол</p> <p>3. Тухайн ангиллын агаарын хөлгийн бүтэц тактик техникийн өгөгдөхүүнүүд</p> <p>4. Тухайн ангилалын агаарын хөлгийн хөдөлгүүр, радиоэлектрон болон цахилгаан тоноглол, зэвсэглэл, тэдгээрийн бүтэц ашиглалт, ажиллах зарчим, байрлал, тактик техникийн өгөгдөхүүн</p> <p>5. Онгоц /нисдэг тэрэг /-ны хөдөлгүүр, редукторууд, даах сэнсний холхивч, бусад агрегат ,системүүдэд хэрэглэдэг шатах тослох материал тусгай шингэн, түүний төрөл, физик химийн найрлага</p> <p>6. Аюулгүй ажиллагааны дүрэм, заавар, техник баримт бичгийн хөтлөлт</p>	<p>1. Нисэхийх мэргэжлийн III зэрэгтэй техникчийн мэдвэл зохих зүйлсийг онц үнэлгээтэй мэдэх</p> <p>2. Онгоц /нисдэг тэрэг/ -ны хөдөлгүүрт гарсан гэмтэлд дүн шинжилгээ хийх онолын мэдлэгтэй байх</p>	<p>1. Нисэх мэргэжлийн II зэрэгтэй техникчийн мэдвэл зохих зүйлсийг онц үнэлгээтэй мэдэх</p> <p>2. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны хөдөлгүүрийн материал судлалыг мэдэх</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Онгоц /нисдэг тэрэг/-нд хийгддэг нислэгийн бүх төрлийн бэлтгэл техникийн үйлчилгээ хэвшүүлэх ажлыг технологийн дагуу хийж чаддаг</p> <p>2. Онгоц / нисдэг тэрэг/ -ны хөдөлгүүр, редуктор, бүх агрегат, систем болон хүчилсэн эд ангиудад үзлэг хийн дутагдлыг илрүүлэн засч чаддаг байх</p> <p>3. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны зэвсэглэл галт хэрэгсэл цэнэглэлтийн байдлыг шалгаж дадлагажсан</p> <p>4. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ыг асаах, чирэх түүнд ачаа ачих, буулгах үед дохионуудыг зөв өгөх</p>	<p>1. Нисэх мэргэжилтэй III зэргийн техникчийн хийж чаддаг байвал зохих зүйлсийг онц үнэлгээтэй хиих</p> <p>2. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны хөдөлгүүрийн болон бүх системийн бүдүүвчийг уншиж гэмтэл эвдэрлийг илрүүлж , богино хугацаанд засах</p> <p>3. Төмөр татлага зангидах, онгоц /нисдэг тэрэг/-ны их биед /хүчний элементээс бусад/ хадлага хийж дадлагажсан байх</p>	<p>II ээрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Нисэх мэргэжлийн II зэрэгтэй техникчийн хийж чаддаг байвал зохих зүйлсийг онц үнэлгээтэй хийх</p> <p>2. Нислэгийн инженер –штурманы тооцоо хийх</p> <p>3. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны хүчний элементэд хадлага хийх</p> <p>4. Бүх төрлийн гагнуурын ажил хийж дадлагажсан байх</p>
7.12. Радиоэлектрон тоноглолын механик		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Нисэхийн инженерийн албаны болон техникийн ашиглалтын заавар</p> <p>2. Тухайн ангиллын онгоц /нисдэг тэрэг/-ны холбооны хэрэгслийн үүрэг, зориулалт, тактик техникийн өгөгдөхүүн, эд ангийн байрлал , марк , зохион байгуулалт, дэлгэрэнгүй бүдүүвч ,ажиллагааны ерөнхий зарчим</p>	<p>1. Нисэхийн мэргэжлийн III зэрэгтэй механикчийн мэдвэл зохих зүйлсийг онц үнэлгээтэй мэдэх</p> <p>2. Эд ангид хийх цаг үеийн ажлын техникийн баримт бичгийн хөтлөлтийг мэдэх</p>	<p>1. Нисэх мэргэжлийн II зэрэгтэй техникчийн мэдвэл зохих зүйлсийг онц үнэлгээтэй мэдэх</p>
б. Ур чадварын түвшин		

<p>1. Онгоц /нисдэг тэрэг/-нд хийгддэг нислэгийн бүх төрлийн бэлтгэл техникийн үйлчилгээ хэвшүүлэх ажлыг технологийн дагуу хийж чаддаг</p> <p>2. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны редиоэлектрон тоноглолын техникчийн заавраар нислэгийн урьдчилсан, өмнөх, дараахь бэлтгэл техникийн үйлчилгээг хийх</p> <p>3. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны радиоэлектрон тоноглолд 50цагийн хэвшүүлэх ажлыг хянан шалгах багажаар хийж дадлагажсан байх</p> <p>4. Хөдөлмөрийн хамгаалал аюулгүй ажиллгаа, галын аюулгүй дүрмийг биелүүлэх</p> <p>5. Онгоц /нисдэг тэрэг/, эд ангийг засварлах</p> <p>6. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны хөдөлгүүрт хийх 50 цагийн хэвшүүлэх ажил хөдөлгүүр солих ажлыг бүрэн хийж дадлагажсан байх</p>	<p>1. Нисэх мэргэжилтэй III зэргийн механикчийн хийж чаддаг зүйлийг онц үнэлгээтэй хийх</p> <p>2. Үзлэгийн маршрутыг сайн мэддэг гэмтэл дутагдалыг илрүүлж , богино хугацаанд засах</p> <p>3. Радиостанцад тохируулга хийж шалгах</p> <p>4. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны радиоэлектрон тоноглолд 100 цагийн хэвшүүлэх ажлыг хянан шалгах багажаар хийх</p> <p>5. Тусгай тоноглолын машины холбогдох агрегатыг судалж бүрэн ашиглах</p>	<p>III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Нисэх мэргэжлийн III зэрэгтэй механикчийн хийж чаддаг зүйлийг онц үнэлгээтэй хийх</p> <p>2. Бүх радиостанцад тохируулга хийж шалгаж чаддаг ,техникийн үйлчилгээг зааврийн дагуу хийх</p> <p>3. Ламп, диод микросхемийг маркийн дагуу солиж ,антенныг шалгах</p> <p>4. Шаардлагатай үед техникчийг орлон ажиллаж чаддаг байх</p> <p>5. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны радиоэлектрон тоноглолд 200 цагийн хэвшүүлэх ажлыг хянан шалгах багажаар хийх</p> <p>6. Тусгай тоноглолын машинуудын агрегатыг судалж, ажилд бүрэн ашиглах дадлагатай болсон байх</p>
--	---	--

7.13. Цэргийн нисэхийн холбооны инженер, техникч

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Нисэхийн газрын холбоо техникийн онолын үндэсийг мэддэг байх</p> <p>2. Нисэхийн газрын холбооны станц , хэрэгсэлийн праметруудийг хэмжэх тохируулга хийх ажлах зарчмийг мэддэг байх</p> <p>3. Радиоэлектрон тоноглолын техникийн үйлчилгээний төрөл ажлийн багтаамжийг мэддэг байх</p> <p>4. Радиоэлектрон тоноглолд гарсан гэмтэл тодорхойлох, засварлах мэдлэгтэй байх</p> <p>5. Холбооний аюулгүй байдал, холбооний сахилга, түүнд тавигдах шаардлага мэддэг байх</p> <p>6. Холбооний техник хэрэгсэл хийх сэргээн сайжруулах үйлчилгээ, хөдөлмөр хамгааллын арга хэмжээг мэддэг байх</p>	<p>1. Техник ашиглалтийн шаардлагуудыг мэддэг байх</p> <p>2. Радиоэлектрон тоноглолын техникийн үндсэн праметрыг хэмжих тохируулага хийж зохих түвшинд хүргэх аргуудыг мэддэг байх</p> <p>3. Хураангуй болон дэлгэрэнгүй бүдүүвчийн ажиллгаа, элементүүдийн онолын үндэсийг мэддэг байх</p> <p>4. Нисэхийн газрын холбооны мэргэжлийн чиглэлээр мөрдөгдөж буй дүрэм , заавар журмыг мэддэг байх</p> <p>5. Нисэхийн холбоо ,мэдээллийн техник хэрэгсэлд үзлэг шалгалт явуулж үнэлт дүгнэлт өгж чаддаг байх</p>	<p>1. Нисэхийн газрын холбооны радиоэлектрон тоноглолын ашиглалт хадгалалт засвар үйлчилгээг зохион байгуулж төлөвлөж удирдаж чаддаг байх</p> <p>2. Радиоэлектрон тоноглолын хэмжилт, тохируулгийн зарчим түүнийг үндэсийг мэддэг байх</p> <p>3. Зарчмын бүдүүвчийн ажиллагааны зарчмыг мэддэг байх</p> <p>4. Станц, аппаратуудын блокуудын ажиллагааны физикийн процессыг мэддэг байх</p>
--	---	--

б. Ур чадварын түвшин

<p>1. Өөрийн мэргэжлийн чиглэлээр нисэхийн газрын холбооны радиостанц, аппарат хэрэгслийг тохируулж шалгаж чаддаг байх</p> <p>2. Хариуцсан зэвсэглэл техник дээр хийгдэх хэвшүүлэх</p>	<p>III зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Хариуцсан техник дээр ССТУ-г хийх</p>	<p>II зэрэг эзэмшигчид тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Радиоэлектрон тоноглолын</p>
--	--	--

<p>ажил үйлчилгээ, урсгал засвар, оношлогоо бие даан бүрэн хэмжээгээр хийж дадлагажсан байх</p> <p>3. Хариуцсан станц, техник дээр хийгдэх нормативуудыг бүрэн биелүүлдэг байх</p> <p>4. Өөрийн мэргэжлийн чиглэлээр төрөл бүрийн инженерийн тооцоо , шуурхай дадлагыг хийж чаддаг байх</p>	<p>зохион байгуулж удирдаж явуулах чадвартай байх</p> <p>2. Нэгээс доошгүй өөр төрлийн станц, тоноглол, зэвсэглэл, төхөөрөмж дээр ажиллах чадвартай байх</p>	<p>хураангуй болон дэлгэрэнгүй бүдүүвчийг уншиж, зарчмын ажиллагаа, элементүүдийн онлын үндэс, эвдрэлийн шинжийг тодорхойлж, засаж чаддаг байх</p> <p>2. Нислэгийн үед нисэхийн газрын холбооны хэрэгслүүдэд нөлөөлөх хүчин зүйлүүд, нисэхийн радио холбооны оношлогооны зарчим, нислэгийн үед холбоогоор найдвартай тасралтгүй хангах арга замууд</p> <p>3. Радио долгионы тархалтын зарчмуудыг мэддэг байх</p>
---	--	--

7.14. Радиоэлектрон тоноглолын механик

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Нисэхийн инженерийн албаны болон техникийн ашиглалтын заавар,</p> <p>2. Тухайн ангилалын онгоц/нисдэг тэрэг/-ны холбооны хэрэгслийн үүрэг, зориулалт, тактик-техникийн өгөгдөхүүн, эд ангийн байрлал, марк, зохион байгуулалт, дэлгэрэнгүй бүдүүвч, ажиллагааны ерөнхий зарчим</p>	<p>1. Нисэхийн мэргэжлийн III зэрэгтэй механикчийн мэдвэл зохих зүйлсийг онц үнэлгээтэй мэдэх,</p> <p>2. Эд ангид хийх цаг үеийн ажлын техникийн баримт бичгийн хөтлөлтийг мэдэх,</p>	<p>1. Нисэхийн мэргэжлийн II зэрэгтэй механикчийн мэдвэл зохих зүйлсийг онц үнэлгээтэй мэдэх,</p> <p>2. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны радиоэлектрон тоноглол, түүний онцлог, дэлгэрэнгүй угсралтын бүдүүвч, ажиллагааны ерөнхий зарчим,</p> <p>3. Радиоэлектрон тоноглолд гарч болох гэмтлийг засах, техникийн үйлчилгээний зааврыг сайн мэдэх,</p> <p>4. Техникийн баримт бичгийн хөтлөлтийн журмыг мэдэх,</p>
--	---	---

б. Ур чадварын түвшин

<p>1. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны радиоэлектрон тоноглолын техникчийн заавраар нислэгийн урьдчилсан, өмнөх, дараах, бэлтгэл, техникийн үйлчилгээ хийх,</p> <p>2. Онгоц /нисдэг тэрэг/- ны радиоэлектрон тоноглолд 50 цагийн хэвшүүлэх ажлыг хянан шалгах багажаар хийж дадлагажсан байх,</p> <p>3. Хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүйн аижллагаа, галын аюулгүйн дүрмийг биелүүлэх,</p> <p>4. Онгоц /нисдэг тэрэг/, эд ангийг засварлах хийх,</p> <p>5. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны хөдөлгүүрт хийх 50 цагийн хэвшүүлэх ажил, хөдөлгүүр солих ажлыг бүрэн хийх</p>	<p>1. Нисэхийн мэргэжлийн III зэрэгтэй механикчийн хийж чаддаг зүйлийг онц үнэлгээтэй мэдэх,</p> <p>2. Үзлэгийн маршрутыг сайн мэддэг, гэмтэл дутагдлыг илрүүлж, богино хугацаанд засах,</p> <p>3. Радиостанцад тохируулга хийж, шалгах,</p> <p>4. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны радиоэлектрон тоноглолд 100 цагийн хэвшүүлэх ажлыг хянан шалгах багажаар хийх,</p> <p>5. Тусгай тоноглолын машины холбогдох агрегатыг судалж, бүрэн ашиглах</p>	<p>1. Нисэхийн мэргэжлийн III зэрэгтэй механикчийн хийж чаддаг зүйлийг онц үнэлгээтэй хийх,</p> <p>2. Бүх радиостанцад тохируулга хийж, шалгаж чаддаг, техникийн үйлчилгээг зааврын дагуу хийх,</p> <p>3. Ламп, диод, микросхемийг маркын дагуу сольж, антенныг шалгах,</p> <p>4. Шаардлагатай үед техникчийг орон ажиллаж чаддаг байх,</p> <p>5. Онгоц /нисдэг тэрэг/- ны радиоэлектрон тоноглолд 200 цагийн хэвшүүлэх ажлыг хянан шалгах багажаар хийх.</p>
---	--	---

		6. Тусгай тоноглолын машинуудын агрегатыг судалж, ажилд бүрэн ашиглах дадлагатай болсон байх
--	--	--

7.15. Цахилгаан тоноглолын механикч

а. Мэдлэгийн түвшин

1. Нисэхийн инженерийн албаны болон техникийн ашиглалтын заавар, 2. Тухайн ангилалын онгоц/нисдэг тэрэг/-ны хийц, маяг, зориулалт, тактик-техникийн өгөгдөхүүн, геометрийн хэмжээ, тусгай хэрэгсэл, хүчилтөрөгч, гал эсэргүүцэх тоноглолын зориулалт, эд ангийн аюулгүй ажиллагааны дүрэм, заавар, үзлэг, хийх маршрут	1. Нисэхийн мэргэжлийн III зэрэгтэй механикчийн мэдвэл зохих зүйлсийг онц үнэлгээтэй мэдэх, 2. Цахилгааны онолын талаарх үндсэн мэдлэг, онгоц /нисдэг тэрэг/-ны хянах хэрэслийг ялгаж, цахилгааны тэжээлийн үндсэн болон туслах үүсгүүрийг мэдэх, 3. Цахилгааны болон тусгай хэрэгслийн бүдүүвч, үзлэг, үйлчилгээний дүрэм, зааврыг мэдэх	1. Нисэхийн мэргэжлийн II зэрэгтэй механикчийн мэдвэл зохих зүйлсийг онц үнэлгээтэй мэдэх, 2. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны гэрэлтүүлэг, хянах самбар, гал хамгаалалгчийн үүрэг, зориулалт, 3. Цахилгаан, тусгай тоноглолын дэлгэрэнгүй болон угсралтын бүдүүвчийг унших
---	---	--

б. Ур чадварын түвшин

1. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны техникчийн заавраар нислэгийн урьдчилсан, өмнөх, дараах, бэлтгэл, техникийн үйлчилгээ хийх, 2. Багажийн тохируулга, эд ангитай зөв харьцдаг, хувьсгагч, заагч хэрэгсэл, роликийг зөв залган солих, 3. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны цахилгаан, тусгай тоноглолд 50 цагийн хэвшүүлэх ажлыг хянан шалгах багажаар хийх,	1. Нисэхийн мэргэжлийн III зэрэгтэй механикчийн хийж чаддаг зүйлийг техникчийн заавраар хийх, 2. Хувьсагчийг сольж, эд ангийн дутагдлыг илрүүлэх, шалтгааныг олж, богино хугацаанд чанартай засах, 3. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны генераторыг авч, угсрах ажлыг хийх, 4. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны цахилгаан, тусгай тоноглолд 100 цагийн хэвшүүлэх ажлыг хянан шалгах багажаар хийх, 5. Тусгай тоноглолын машины холбогдох агрегатыг судалж, бүрэн ашиглах,	1. Нисэхийн мэргэжлийн II зэрэгтэй механикчийн хийж чаддаг зүйлийг бие даан инженер, техникчийн хяналтын доор хийх 2. Эд анги шалгах хэрэслийг ашиглаж, цаг үеийн болон техникийн үйлчилгээг чанартай, зөв хийх 3. Гагнуурыг цэвэр, бат бөх, найдвартай хийх 4. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны цахилгаан, тусгай тоноглолд 200 цагийн хэвшүүлэх ажлыг хянан шалгах багажаар хийх.
--	--	---

7.16. Зэвсэглэлийн механикч

а. Мэдлэгийн түвшин

1. Нисэхийн инженерийн албаны заавар, 2. Тухайн ангилалын онгоц /нисдэг тэрэг/-ны зэвсэглэл, түүний үүрэг зориулалт, зохион байгуулалт, хүчин чадал, тактик-техникийн өгөгдөхүүн, зэвсэглэлийн ашиглалтын болон аюулгүй ажиллагааны дүрэм, заавар, үзлэг хийх журам 3. Пуужин харвах суурь, шалгах хэрэгслийн ажиллагаа	1. Нисэхийн мэргэжлийн III зэрэгтэй механикчийн мэдвэл зохих зүйлсийг онц үнэлгээтэй мэдэх, 2. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны зэвсэглэл, галт хэрэгсэл, удирдлагатай болон удирдлагагүй пуужингийн ажиллагаа, хадгалах, тээвэрлэх,	1. Нисэхийн мэргэжлийн II зэрэгтэй механикчийн мэдвэл зохих зүйлсийг онц үнэлгээтэй мэдэх, 2. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны зэвсэглэл, эд ангийн харилцан ажиллагааг мэдэх
---	--	---

	журам	
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны нислэгт бэлэн эсэхийг шалгаж, техникийн үйлчилгээ болон засварын ажлыг техникчийн заавраар хийх</p> <p>2. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны зэвсэглэлд хийх 50 цагийн хэвшүүлэх ажлыг хянан шалгах багажаар хийх</p>	<p>1. Нисэхийн мэргэжлийн III зэрэгтэй механикчийн хийж чаддаг зүйлийг онц үнэлгээтэй хийх,</p> <p>2. Пуужин харвах суурьт удирдлагатай болон удирдлагагүй пуужинг зүүж, шалгаад гарсан гэмтлийг засаж чаддаг байх,</p> <p>3. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны зэвсэглэлд хийх 100 цагийн хэвшүүлэх ажлыг хянан шалгах багажаар хийх,</p> <p>4. Тусгай тоноглолын машины арын агрегатыг судалж, бүрэн ашиглах</p>	<p>1. Нисэхийн мэргэжлийн II зэрэгтэй механикчийн хийж чаддаг зүйлийг онц үнэлгээтэй гүйцэтгэх</p> <p>2. Шаардлагатай үед техникчийг орон ажиллаж чаддаг байх</p> <p>3. Онгоц /нисдэг тэрэг/-ны зэвсэглэлд хийх 200 цагийн хэвшүүлэх ажлыг хянан шалгах багажаар хийх.</p>

Найм. Артиллерийн мэргэлжээр

III зэрэг	II зэрэг	I зэрэг
1. Стратеги-тактик, команд штабын мэргэжлээр		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. МББР-ын бүх төрлийн байлдааны ажиллагааны үндсүүд</p> <p>2. Бүх төрлийн байлдаанд артиллерийг хэрэглэх, байлдааны ажиллагааг зохион байгуулах, төлөвлөх, удирдаж явуулах, артиллерийн анги, салбаруудын тактикийн хээрийн сургууль, гал удирдах сургуулийг зохион байгуулж явуулах, үнэлэх, дадлага чадвар</p> <p>3. Артиллерийн бригад /хороо/-ын захирагч, МББР-ын артиллерийн даргын боловсруулдаг байлдааны болон тайлан мэдээллийн бүх төрлийн баримт, бичгийг шуурхай боловсруулах</p> <p>4. Артиллерийн зэвсэглэл, тагнуулын болон тооцооны техник, багаж хэрэгслийн хүчин чадал, зохион байгуулалт, ажиллагаа, байлдаанд ашиглах боломж</p> <p>5. Артиллерийн зэвсэглэл, техник, багаж хэрэгслийг буудлаганд бэлтгэх, буудлагын үеийн аюулгүйн арга хэмжээг зохион байгуулж хэрэгжүүлэх</p> <p>6. Бусад орны артиллерийн нэгтгэл, ангиудын бүтэц, зохион байгуулалт, зэвсэглэл, тактикийн ажиллагааны үндэс</p>	<p>III зэрэгтэнд тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. МББР-ын байлдааны ажиллагааны үндэст гарч буй өөрчлөлт, шинэлэг зүйлүүд</p> <p>2. Байлдааны ажиллагаанд артиллерийг хэрэглэх онолын хөгжлийн чиг хандлага</p> <p>3. Артиллерийн зэвсэглэл, тагнуулын болон тооцооны техник, багаж хэрэгслийн хүчин чадал, зохион байгуулалт, ажиллагаа, байлдаанд ашиглах боломжийг эзэмшсэн байхаас гадна тэдгээрт тохиолдсон гацаа, гэмтлийн шалтгааныг тодорхойлох</p> <p>4. Бусад орны артиллерийн нэгтгэл, ангиудын бүтэц, зохион байгуулалт, зэвсэглэл, тактикийн ажиллагааны үндэст гарч буй өөрчлөлтүүд</p> <p>5. Артиллерийн тооцооны программуудын үндсийг мэддэг, ашигладаг</p>	<p>II зэрэгтэнд тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Бүс нутгийн болон орон нутгийн дайн, байлдаанд артиллерийг хэрэглэсэн туршлага, сургамж</p> <p>2. Артиллерийн анги, салбаруудын байлдааны боломжийг дээшлүүлэх арга зам</p> <p>3. Артиллерийн зэвсэглэл, тагнуулын болон тооцооны техник, багаж хэрэгслийн хүчин чадал, зохион байгуулалт, ажиллагаа, байлдаанд ашиглах боломжийн талаар онолын мэдлэг эзэмшсэн байхаас гадна техник, буу, багаж хэрэгсэлд илэрсэн гацаа, гэмтэл</p> <p>4. Артиллерийн буудлага, гал удирдах тооцооны программ түүний үндсийг мэддэг, ашиглаж чаддаг</p>

7. Тогтоол буудлага хийхгүй сөнөөлтийн буудлагын тавилт тодорхойлох аргын нарийвчлалын үндэс		
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Артиллерийн бригад, хороо, МББр-ын артиллерийн салбаруудын гал, маневр, бүх төрлийн хангалт, шилжилтүүдийг богино хугацаанд төлөвлөх дадлага эзэмшсэн байх</p> <p>2. Байлдааны болон тайлан мэдээллийн баримт бичгүүдийг тогтоосон шаардлага стандартын дагуу боловсруулж чаддаг байх</p> <p>3. Газрын артиллерийн салбар мэргэжилтнүүдийн байлдааны бэлтгэлийн норматив"-д заасан нормативыг биелүүлж чаддаг байх</p> <p>4. Артиллерийн ангиудтай явуулах КШС /КШХС/-ын бодлого</p> <p>5. төлөвлөгөөг боловсруулах, удирдаж явуулах дадлага, чадвартай байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Артиллерийн анги, салбаруудыг байлдаанд хэрэглэх санал, тооцоог богино хугацаанд хэд хэдэн хувилбараар боловсруулж ашигтай хувилбарыг сонгох дадлага, чадвартай байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Операци /байлдаан/-д ЗХ-ний артиллерийг хэрэглэх санал, тооцоог богино хугацаанд хэд хэдэн хувилбараар боловсруулж ашигтай хувилбарыг сонгох дадлага, чадвартай байх</p>
2. Артиллерийн командын мэргэжлээр		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Ерөнхий цэргийн тактикийн үндэс</p> <p>2. Бүх төрлийн байлдаанд артиллерийн дивизион хүртэлх салбаруудыг хэрэглэх үндэс, байлдааны ажиллагааг зохион байгуулах, төлөвлөх, удирдаж явуулах мэдлэг, чадвартай байх</p> <p>3. Артиллерийн зэвсэглэл, тагнуулын болон тооцооны техник, багаж хэрэгслийн хүчин чадал, зохион байгуулалт, тэдгээрийн ажиллагаа, байлдаанд ашиглах боломжийн талаар онолын мэдлэгтэй байхаас гадна тэдгээрт илэрсэн гацаа, гэмтлийг тодорхойлж чаддаг байх</p> <p>4. Артиллерийн буудлага, гал удирдах онол, дүрэм, курс, байлдааны ажиллагааны зааврыг ашиглаж чаддаг байх</p> <p>5. Артиллерийн зэвсэглэл, техник, багаж хэрэгслийг буудлаганд бэлтгэх, буудлагын үеийн аюулгүйн арга хэмжээг зохион байгуулж чаддаг байх</p> <p>6. Анги, салбарынхаа ТЖС, ТХС, ГУС-ийг төлөвлөж, удирдан зохион байгуулах, тэдгээрийн ажиллагааг мөрдөж буй курс, дүрэм, зааврын дагуу үнэлж дүгнэж чаддаг байх</p> <p>7. Бусад орны артиллерийн анги, салбаруудын бүтэц, зохион байгуулалт, зэвсэглэл, тактикийн ажиллагааны үндсийг судалж мэдсэн байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Артиллерийн анги, салбаруудын байлдааны ажиллагааг зохион байгуулах, төлөвлөх, удирдаж явуулах мэдлэг чадварыг албан тушаалаасаа нэг шат дээгүүр хэмжээнд эзэмшсэн байх</p> <p>2. Артиллерийн буудлага, гал удирдах онол, дүрэм, курс, байлдааны ажлын болон байлдааны ажиллагааны зааврыг өөрийн албан тушаалаас нэг шат дээгүүр албан тушаалд чадварлаг ашиглах мэдлэг чадвар эзэмшсэн байх</p> <p>3. Артиллерийн зэвсэглэл, тагнуулын болон тооцооны техник, багаж хэрэгслийн хүчин чадал, зохион байгуулалт, ажиллагаа, байлдаанд хэрэглэх боломжийн талаар онолын мэдлэг эзэмшсэн байхаас гадна зэвсэглэл, техник, буу, багаж хэрэгсэлд илэрсэн гацаа, гэмтлийг тодорхойлж бололцоотой гэмтлийг засч чаддаг байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Төрөл мэргэжлийн цэргийн салбаруудыг байлдаанд хэрэглэх тактикийн үндсүүдийг судалж мэдсэн байх</p> <p>2. Батарейны ББТХС, ШНС, дивизионы гал удирдах сургуулийн төлөвлөгөө боловсруулж, сургууль удирдах, үнэлэх мэдлэгтэй байх</p> <p>3. Артиллерийн тооцооны программыг ашиглаж чаддаг байх</p>
б. Ур чадварын түвшин		
1. Батарей, дивизионы ТХС, ГУС-ийн үед албан	III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан	II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж

<p>тушаалын үүргээ биелүүлж салбараа удирдаж чаддаг байх</p> <p>2. Орон тооны зэвсэглэл, техник хэрэгслийнхээ ажиллагааг шалган ажилд бэлтгэж ажиллуулж чаддаг байх</p> <p>3. Газрын артиллерийн салбар, мэргэжилтнүүдийн мэргэжлийн бэлтгэлийн норматив"-д заасан нормативыг биелүүлж чаддаг байх</p>	<p>байхаас гадна:</p> <p>1. Албан тушаалаасаа нэг шат дээгүүр артиллерийн салбаруудын байлдааны ажиллагааг төлөвлөж, удирдаж явуулах чадвар эзэмшсэн байх</p>	<p>байхаас гадна:</p> <p>1. Дивизион, батарейны ББТХС, ГУС-ийг төлөвлөж, удирдаж явуулах, үнэлэх чадвар эзэмшсэн байх</p>
--	---	---

3. Артиллерийн байр зүйч-тагнуулчин, хол хэмжигч мэргэжлээр

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Бүх төрлийн байлдаанд артиллерийн тагнуулыг зохион байгуулах, явуулах үндсийг мэддэг байх</p> <p>2. Бүх төрлийн байлдааны ажиллагаанд өөрийн /тасаг, тоот/ үүрэг, ажиллагааг мэддэг, байлдааны болон тайлан мэдээллийн баримт, бичгийг боловсруулах дадлага, чадварыг эзэмшсэн байх</p> <p>3. Хариуцсан зэвсэг, техник, багаж хэрэгслийнхээ үүрэг, зориулалт, зохион байгуулалт, хүчин чадал, боломж, арчлан хамгаалалт, хадгалалт, засвар, үзлэг үйлчилгээ, тохиргоо хийх журам, аюулгүй ажиллагааны зааврыг судалж мэдсэн байх</p> <p>4. Артиллерийн буудлага, гал удирдах бэлтгэлийн үед хийгдэх тагнуул, байр зүйн төрөл бүрийн тооцоонуудыг бие даан хийх чадварыг эзэмшсэн байх</p> <p>5. Буудлагын таблицы агуулга, буудлагын нөхцлийн хазайлтын засварыг тодорхойлоход түүнийг ашиглах анхны мэдэгдэхүүнийг эзэмшсэн байх</p> <p>6. Цаг уурын ойролцоо мэдээний агуулгыг мэддэг түүнийг тайлж уншиж чаддаг байх</p> <p>7. Тагнуулчин, байр зүйч, хол хэмжигчдийн биелүүлдэг бүх нормативыг зөв гүйцэтгэх арга, ажиллагааг мэддэг байх</p> <p>3. Тагнуулын багаж, техник хэрэгслийн формулярыг хөтлөх чадвартай байх</p>	<p>III зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Байр зүй, геодезийн холболтын бодолтуудыг тооцоолох техник, хэрэгсэл ашиглаж, түүнчлэн тооцооны аргаар үр дүнг гаргаж чаддаг байх</p> <p>2. Тагнуулын болон тооцооны багаж, хэрэгслүүдийг хадгалалтанд тавих, авах журам, хийгдэх үзлэг, үйлчилгээ, тохиргоог хийх мэдлэгтэй байх</p>	<p>II зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Тагнуул тасаг, байр зүйн холбогч машины даргын үүргийг мэддэг байх</p> <p>2. Газрын артиллерийн салбаруудын бэлтгэлийн курст заасан буудлагын III үүргийг биелүүлж чаддаг байх</p>
---	---	---

б. Ур чадварын түвшин

<p>1. Тагнуулын техник, багаж хэрэгсэлд тохиолддог гацаа, гэмтлүүдийг тодорхойлж чаддаг байх</p> <p>2. Тагнуулчин, байр зүйч, хол хэмжигчдийн биелүүлдэг бүх төрлийн нормативыг гүйцэтгэж чаддаг байх</p> <p>3. Артиллерийн байлдааны ба шүүлгийн буудлаганд үйлчлэх дадлага эзэмшсэн байх</p> <p>4. Байр зүйн холбогч машины замын засвар болон гирокомпосоор зүглэлийн өнцгийг тодорхойлж чаддаг байх</p>	<p>III зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Артиллерийн тагнуулын багаж хэрэгслүүдийг хадгалалтанд тавих, авах, үзлэг, үйлчилгээ, тохиргоо хийж чаддаг байх</p> <p>2. Тооцоолон бодох машин, микро калкулятор, программ /GPS/ ашиглан байр зүй, геодезийн холболтын бодлогуудыг бодож чаддаг байх</p> <p>3. Тагнуулын техник, багаж хэрэгсэлд тохиолддог гацаа, гэмтлүүдийг тодорхойлж засаж чаддаг байх</p>	<p>II зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Тагнуул тасаг, байр зүйн холбогч машины даргын үүргийг гүйцэтгэх чадвартай</p> <p>2. Газрын артиллерийн салбаруудын бэлтгэлийн курсын буудлагын III үүргийг биелүүлж чаддаг байх</p>
---	--	---

4. Артиллерийн тооцоочны мэргэжлээр

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Артиллерийн буудлага, гал удирдах бэлтгэлийн анхны мэдэгдэхүүн эзэмшсэн байх</p> <p>2. Артиллерийн буудлага, гал удирдах бэлтгэлийн үед тооцоочны гүйцэтгэх үүрэг, ажиллагааг мэддэг байх</p> <p>3. Буудлагын таблицын агуулга, буудлагын хэвийн нөхцөл ба буудлагын нөхцлийн хазайлтын засварыг тодорхойлоход таблицыг бүрэн ашиглаж чаддаг байх</p> <p>4. Артиллерийн тооцооны багаж хэрэгслийн үүрэг, зохион байгуулалт, ажиллагаа тэдгээрт хийх засвар үйлчилгээ, нарийвчлалыг шалгах гацаа, гэмтлийг тодорхойлж засаж чаддаг байх</p> <p>5. Дүүрэн бэлтгэлийн үед буудлагын цаг уур, баллистикийн нөхцлийн засварыг тооцоолж тооцоолсон засварын зураглал байгуулах мэдлэг чадвар эзэмшсэн байх</p> <p>6 Цаг уурын постын мэдээгээр ЦУОМ зохиож чаддаг, түүнийг уулын нөхцөлд хөрвүүлж чаддаг байх</p> <p>7. ШНС, БНД, дивизионы ГУС-ийн үед тооцоочны үүрэг, ажиллагааг мэддэг байх</p>	<p>III зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Шалгалтын гал удирдах багажийг ажилд бэлтгэн шалгалт хийж чаддаг байх</p> <p>2. Байр зүйн анхны бэлтгэлийг тооцооны аргаар хийх мэдлэг чадвартай байх</p>	<p>II зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Газрын артиллерийн салбаруудын бэлтгэлийн курсын буудлагын III үүргийг биелүүлж чаддаг байх</p> <p>2. ПС 5-00 их үед багажыг ажилд бэлтгэн буудлагын засвар тодорхойлох мэдлэгтэй байх</p> <p>3. Артиллерийн тооцооны программ ашиглан буудлагын засвар тодорхойлж чаддаг байх</p>
---	---	---

б. Ур чадварын түвшин

<p>1.Тооцоочдын биелүүлдэг бүх төрлийн нормативыг бүрэн, зөв биелүүлж чаддаг байх</p> <p>2. Артиллерийн байлдааны ба шүүлгийн буудлаганд үйлчлэх дадлага эзэмшсэн байх</p> <p>3. Артиллерийн тооцооны багаж хэрэгслийн тохиргоо, шалгалтыг хийж чаддаг байх</p>	<p>III зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Байр зүйн зураг дээр буудлагын анхны өгөгдөхүүнийг АК-3, МПЛ-50 шугамын тусламжтай тодорхойлж чаддаг байх</p> <p>2. Солбисон хяналтын болон ПС>5-00 үед буудлага хийхэд гал удирдах багажийг ажилд бэлтгэн буудлагын засвар тодорхойлж чаддаг байх</p> <p>3. GPS ашиглан буудлагын анхны өгөгдөхүүнийг тодорхойлж чаддаг байх</p>	<p>II зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Газрын артиллерийн салбаруудын бэлтгэлийн курсын буудлагын III үүргийг биелүүлж чаддаг байх</p> <p>2. Солбисон хяналтын болон ПС>5-00 үед буудлага хийхэд багажийг ажилд бэлтгэн буудлагын засвар тодорхойлж чаддаг байх</p>
---	--	--

5. Авиа зүйч мэргэжлээр

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Бүх төрлийн байлдаанд артиллерийн болон авиа зүйн тагнуулыг зохион байгуулж, явуулах үндсийг мэддэг байх</p> <p>2. Авиа хэмжилтийн станцын үүрэг, зориулалт, ерөнхий зохион байгуулалт, ТТӨ, ажиллагаа иж бүрдэл, хүчин чадал, боломжийг судалж мэдсэн байх</p> <p>3. Авиа хэмжих станцын багаж хэрэгслийг дэлгэж тагнуул үйлдэх, буудлаганд үйлчлэх үед авиа зүйчдийн үүрэг, ажиллагааг мэддэг байх</p>	<p>III зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Авиа хэмжилтийн станцын аль нэг пост /тасаг/-ын тоотын үүргийг гүйцэтгэж чаддаг байх</p> <p>2. Авиа зүйн станцын шалгалт, тохируулгуудыг хийх мэдлэг эзэмшсэн байх</p> <p>3. Бусад орны авиа зүйн станцын ажиллагааг судалж мэддэг байх</p>	<p>II зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Авиа хэмжилтийн станцын аль нэг пост /тасаг/-ын даргын үүргийг гүйцэтгэж чаддаг байх</p> <p>2. Цахилгаан техникийн үндсийг судалсан байх</p>
--	---	---

<p>4. Авиа зүйн хэмжилтийн туузыг тайлж унших, тооцоог авч боловсруулах, авиа зүйн суурийн элементүүдийг тооцоолох болон тооцоо бичлэгийн хүснэгтийг хөтлөх мэдлэг, чадвар эзэмшсэн байх</p> <p>5. Авиа зүйн тагнуулын салбарт хөтлөгддөг баримт, бичиг тэдгээрийн зориулалт, хөтлөх журмыг мэддэг байх</p> <p>6. Авиа зүйн тагнуулын салбарын тусламжтай хийх артиллерийн буудлагын мөн чанар, галт салбартай харилцан ажиллах журмыг мэддэг байх</p> <p>7. Авиа зүйн хэмжилтийн станцад тохиолдож болзошгүй хөнгөн гэмтлүүдийг тодорхойлох, цахилгаан хэмжилтийн багажуудаар хэмжилт хийж чаддаг байх</p> <p>8. Авиа хэмжилтийн станцын ажиллагааг шалгах, аюулгүйн ажиллагааны заавар дүрмийг судалсан, арчлан хамгаалалт, хадгалалт, ашиглалтын горимыг мэддэг байх</p>		
---	--	--

б. Ур чадварын түвшин

<p>1. Авиа зүйн тагнуулын салбарт хөтлөгддөг баримт, бичгийг бүрэн зөв боловсруулж чаддаг байх</p> <p>2. Авиа зүйн тагнуулын салбарын нормативуудыг бүрэн зөв гүйцэтгэж чаддаг байх</p> <p>3. Авиа хэмжилтийн станцад тохиолдож болзошгүй, гацаа, гэмтлийг засаж чаддаг байх</p> <p>4. Цельд планшет болон тооцоологчоор буудлага хийх чадвартай байх</p>	<p>III зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Авиа хэмжилтийн станцын аль нэг пост /тасаг/-ын тоотын үүргийг орлон гүйцэтгэж чаддаг байх</p> <p>2. Авиа зүйн станцын шалгалт тохируулгуудыг хийх чадвартай байх</p> <p>3. Шинээр авиа зүйн мэргэжил эзэмшигчдэд дадлага олгох заах аргын чадвартай байх</p>	<p>II зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Авиа хэмжилтийн станцын аль нэг пост /тасаг/-ын даргын үүргийг гүйцэтгэж чаддаг байх</p> <p>2. Станцын багаж хэрэгслийн цахилгааны бүдүүвчийг уншиж чаддаг байх</p>
---	---	--

6. Газрын тагнуулын станц /СНАР-10/-ын операторын мэргэжлээр

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Бүх төрлийн байлдаанд артиллерийн тагнуулыг зохион байгуулж, явуулах үндсийг мэддэг байх</p> <p>2. Станцын үүрэг, зориулалт, ерөнхий зохион байгуулалт, ТТӨ, ажиллах зарчим, иж бүрдэл, хүчин чадал, боломжийг мэддэг байх</p> <p>3. Станцын байрыг сонгон авч дэлгэх, байлдаанд оруулах үед тоотын үүрэг ажиллагааг мэддэг байх</p> <p>4. Станцаар цель илрүүлэх, дагуулах, тэмдэглэх үед тоотын харилцан ажиллах, илтгэл хийх журам</p> <p>5. Буудлаганд үйлчлэх үед тоотын үүрэг, галт салбаруудтай харилцан ажиллагаа зохион байгуулах</p> <p>6. Станцын системүүдийн үүрэг зориулалт, тэдгээрийг шалгаж хөнгөн гэмтлүүдийг тодорхойлох</p> <p>7. Тэжээл, удирдлага хяналтын систем, түүнийг ажилд</p>	<p>III зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Станцын тоотын үүргийг гүйцэтгэж чаддаг байх</p> <p>2. Станцын системүүдийн шалгалт, тохируулгуудыг хийх мэдлэг эзэмшсэн байх</p> <p>3. Бусад орны ижил төрлийн станцуудын үүрэг ажиллагааг судалсан байх</p>	<p>II зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Станцын даргын үүргийг гүйцэтгэж чаддаг байх</p> <p>2. Станцын системүүдийн цахилгааны бүдүүвчийг уншиж чаддаг байх</p>
--	---	--

<p>бэлтгэх, тохируулга хийх дараалал, хяналтын тохируулгын багажууд</p> <p>8. Станцыг арчлан хамгаалах, блокуудад үзлэг үйлчилгээ хийх ерөнхий журам, аюулгүйн заавар журмыг судалж мэдсэн байх</p>		
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Буудлаганд үйлчлэх, тагнуул явуулах үед хөтлөгддөг баримт, бичгийг бүрэн зөв боловсруулж чаддаг байх</p> <p>2. Станцын тоотуудын гүйцэтгэдэг нормативуудыг бүрэн, зөв биелүүлэх чадвартай байх</p> <p>3. Станцад тохиолдож болзошгүй хөнгөн гэмтлүүдийг засварлах чадвартай байх</p>	<p>III зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Станцын аль нэг тоотын үүргийг орлон гүйцэтгэж чаддаг байх</p> <p>2. Станцын шалгалт, тохируулгуудыг хийх чадвар эзэмшсэн байх</p> <p>3. Шинээр мэргэжил эзэмшигчдэд дадлага олгох заах аргын чадвартай байх</p>	<p>II зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Станцын даргын үүргийг гүйцэтгэж чаддаг байх</p> <p>2. Станцын системүүдийн цахилгааны бүдүүвчийг уншиж чаддаг байх</p>
7. ТЭЗС-ийн операторын мэргэжлээр		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Бүх төрлийн байлдааны ажиллагааны үед ТЭЗС-ны салбарын үүрэг, ажиллагаа хөтлөгдөх баримт, бичгийг мэддэг байх</p> <p>2. Галын заагыг сонгон авч эзлэх, маршрут судлах, тагнуул, холбоо зохион байгуулах, өнгөлөн далдлалт хийж чаддаг байх</p> <p>3. Харвах суурийн томилгоо, ТТӨ, үндсэн эд анги механизмуудын үүрэг, ажиллагааг мэддэг байх</p> <p>4. БРДМ-ын ерөнхий зохион байгуулалт, ТТӨ, үндсэн</p> <p>5. системүүд, тэдгээрийн үүрэг ажиллагааг мэддэг байх</p> <p>6. Сумны нисэлт, буудах үеийн ажиллагаа, нисэлтийн үед</p> <p>7. сумыг удирдах зарчмыг судалж мэдсэн байх</p> <p>8. Сумны үүрэг, зохион байгуулалт, буудлаганд бэлтгэх,</p> <p>9. сумтай харьцах үеийн аюулгүй ажиллагааны зааврыг судалсан байх</p> <p>10. Операторын пульт, блок автоматик, хуваарилах хайрцаг, хүчдэл тогтворжуулагчийн томилгоо, үүрэг, зохион байгуулалт, ажиллах зарчмыг мэдсэн байх</p> <p>11. Харвах суурь болон суманд илэрч болзошгүй гэмтлүүд,</p> <p>12. тэдгээрийг тодорхойлох мэдлэгтэй байх</p> <p>13. 9. ТЭЗС-ны салбарын тоот, номеруудын биелүүлэх нормативуудыг гүйцэтгэж чаддаг байх</p>	<p>III зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Харвах суурийн аль нэг тоотын үүргийг гүйцэтгэж чаддаг байх</p> <p>2. Харвах суурийн дадлагын машин дээр ажиллах мэдлэгтэй байх</p> <p>3. Харвах суурь болон суманд илэрч болзошгүй хөнгөн гэмтлүүдийг засч чаддаг байх</p>	<p>II зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Салааны захирагчийн үүргийг судалж мэдсэн байх</p> <p>2. Шалгах машин дээр ажиллах мэдлэгтэй байх</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Бүх төрлийн байлдаанд ТЭЗС-ны салбарт хөтлөгддөг баримт, бичгийг бүрэн, зөв боловсруулж чаддаг байх</p> <p>2. ТЭЗС-ны салбарын тоот, номеруудын үүргийг гүйцэтгэж чаддаг байх</p>	<p>III зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Харвах суурийн аль нэг тоотын үүргийг орлон биелүүлж чаддаг байх</p>	<p>II зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Салааны захирагчийг орлон ажиллах чадвартай байх</p>

<p>3. Газрын артиллерийн салбаруудын бэлтгэлийн курсын галын үүргүүдийг сайнаас, онц дүнтэй биелүүлдэг байх</p> <p>4. Харвах сууринд үзлэг, шалгалт, үйлчилгээ тохиргоо хийж чаддаг байх</p>	<p>2. Харвах суурийн дадлагын машин дээр ажиллах чадвар эзэмшсэн байх</p> <p>3. Харвах сууринд илэрсэн хөнгөн гэмтлүүдийг засч чаддаг байх</p>	<p>2. Шалгах машин дээр ажиллах чадвар эзэмшсэн байх</p>
--	--	--

8. Бууны захирагч-наводчикийн мэргэжлээр

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Буу /миномет, БМ/-г байлдааны болон аяны байдалд бэлтгэх үед тоот, номерын үүрэг, бууны дэргэд ажиллах үед сахих аюулгүйн арга хэмжээний зааврыг судалж мэдсэн байх</p> <p>2. Буу /миномет, БМ/-г тэмдэглэх, чиглүүлэх үед бууны тоот, номерын үүрэг ажиллагаа, шөнө, хязгаартай үзэгдэх нөхцөлд чиглүүлэх ажиллагааг мэддэг байх</p> <p>3. Ил ба далд ГБ-ыг эзлэх, орхих, гал нээх хүртэл тоот, номерын үүрэг ажиллагаа болон буудлагын үеийн аюулгүйн арга хэмжээг судалсан байх</p> <p>4. Буу /миномет БМ/-ны томилгоо, зохион байгуулалт, ТТӨ, эд анги, механизмуудын үүрэг, тэдгээрийн хараа хэрэгсэл, шөнийн гэрэлтүүлэгч, ашиглах, хадгалах, үйлчилгээ хийх журам, аюулгүй ажиллагааны заавар</p> <p>5. Буу /миномет, БМ/-ны галт хэрэгслүүд, тэдгээрийн төрөл, ангилал, бүтэц, зохион байгуулалт, сум /мина/ баарах үеийн аюулгүйн арга хэмжээг мэддэг байх</p> <p>6. Далд ГБ-наас гал явуулах, хөдөлгөөнтэй ба хөдөлгөөнгүй цельд ЧШБ явуулах ажиллагааг судалж мэдсэн байх</p> <p>7. Буу/миномет, БМ, марш ба буудлаганд бэлтгэх, УЭБ-ны ажиллагааг шалгах, бууны болон батарейны ЗИП, түүний томилгоо, иж бүрдэл, ашиглах журам, буу /миномет, БМ/-д буудлагын үед тохиолдож болзошгүй гэмтлүүдийг тодорхойлж мэддэг байх</p> <p>8. БНД, шөнийн болон ШНС, дивизионы ГУС-ийн үед бууны захирагч, наводчикийн үүрэг ажиллагааг судалж мэдсэн байх. Буу /миномет, БМ/-ны захирагчаас өгөх захирамж, хөтлөгдөх баримт, бичгийг судалж мэдсэн байх</p>	<p>III зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Буудлагын үед сум /мина/ баарсан тохиолдолд бие даан ажиллаж аюулгүй болгох мэдлэгтэй байх</p> <p>2. Буунд илэрсэн гацаа, хөнгөн гэмтлүүдийг засах мэдлэг эзэмшсэн байх</p> <p>3. Буу /миномет, БМ/-г түр хугацааны хадгалалтанд тавих, хадгалалтаас гаргах ажиллагааг судалж мэдсэн байх</p>	<p>II зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Буу /миномет, БМ/-г удаан хугацааны хадгалалтанд тавих, гаргах ажиллагааг мэддэг байх</p> <p>2. ГБ-ын байр зүйн холболтыг хийх мэдлэгтэй байх</p>
---	---	--

б. Ур чадварын түвшин

<p>1. Бүх төрлийн байлдааны ажиллагааны үед бууны захирагчийн хөтөлдөг баримт, бичгүүдыг бүрэн, зөв боловсруулж чаддаг байх.</p> <p>2. Галт салбарын тоот, номерын нормативуудыг хийж чаддаг байх</p> <p>3. Газрын артиллерийн салбаруудын бэлтгэлийн курст заагдсан галын үүргүүдийг сайнаас, онц үнэлэлттэй биелүүлдэг байх</p>	<p>III зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Буудлагын үед сум /мина/ баарсан тохиолдолд бие даан ажиллаж аюулгүй болгож чаддаг байх</p> <p>2. Буунд илэрсэн гацаа, хөнгөн гэмтлүүдийг засах чадвартай байх</p> <p>3. Буу /миномет, БМ/-г түр хугацааны</p>	<p>II зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Буу /миномет, БМ/-г удаан хугацааны хадгалалтанд тавих, хадгалалтаас гаргах ажиллагааг гүйцэтгэж чаддаг байх</p> <p>2. ГБ-ын байр зүйн холболтыг хийж чаддаг байх</p>
---	--	--

4. Буу /миномет, БМ/-нд үзлэг, шалгалт, үйлчилгээ тохиргоо хийж чаддаг байх	хадгалалтанд тавих, хадгалалтаас гаргах ажиллагааг гүйцэтгэж чаддаг байх
---	--

Ес. Ар тал, зэвсэглэл, техникийн мэрэгжлээр

III зэрэг	II зэрэг	I зэрэг
1. Стратеги-тактик, команд штабын мэрэгжлээр		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Ерөнхий цэргийн байлдааны үндэс</p> <p>2. Бүх төрлийн байлдааны материал хэрэгслийн төлөвлөлт, хангалт</p> <p>3. Цэргийн ар талын зохион байгуулалт</p> <p>4. Цэргийн хөдөлгөөн</p> <p>5. Тээвэрлэлт, татан гаргалт</p> <p>6. Техникийн төлөвлөлт хангалт, засвар, үйлчилгээ</p> <p>7. Хүн эмнэлгийн төлөвлөлт, хангалт, эмчилгээ, үйлчилгээ</p> <p>8. Цэргийн ар талын удирдлага</p> <p>9. ПАЗ-ийн төлөвлөлт хангалт</p> <p>10. Материал хэрэгслийн нөөц, цувраажилтийн норм</p> <p>11. Бүх төрлийн үйлчилгээ, худалдааны ойлголт</p> <p>12. Нас барагсад түүнд үзүүлэх хүндэтгэл</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангахаас гадна</p> <p>1. Ар талын байлдааны болон дайчилгааны бэлэн байдлын төлөвлөлтийн үндэс</p> <p>2. Ар тал, техникийн анги, салбар, бүлгийн зохион байгуулалт, үүрэг, тэдгээрийг ашиглах үндэс</p> <p>3. Анги, салбарыг сэргээн босгох үеийн ар тал, техникийн хангалтын үндсэн арга хэмжээ</p> <p>4. Ерөнхий нэгтгэл, анги, цэргийн бүлэглэлийн ар тал, техникийн хангалт, удирдлага, төлөвлөлт</p> <p>5. Энхийг дэмжих ажиллагааны ар талын хангалтын зарчим</p> <p>6. Цэргийн олзлогсодын хангалтын асуудлууд</p> <p>7. Дүрэвэгсдийн хангалтын асуудлууд</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Зэвсэгт хүчний дэлгэн байгуулалт, шилжүүлэн бүлэглэлтийн үе дэх ар тал, техникийн хангалтын үндсэн арга хэмжээнүүд, тэдгээрийн төлөвлөлтийн үндэс</p> <p>2. Улсын дайчилгаа, улсын эдийн засгийн хүчин чадавхийг цэргийн зориулалтаар ашиглах боломж</p> <p>3. Ерөнхий цэргийн нэгтгэл, анги, цэргийн бүлэглэлийн ар тал, техникийн хангалтын удирдлага</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Ар талын байлдааны болон дайчилгааны бэлэн байдлын төлөвлөлтийн үндсэн зарчимд тулгуурлан ар талын анги, салбарыг дайчилгаагаар өргөтгөн зохион байгуулах ажлыг удирдах чадвартай байх</p> <p>2. Зэвсэгт хүчний ар талын анги салбаруудтай явуулах КШХС-ийн бодлого, тактик тусгай бэлтгэлийн хичээлийн төлөвлөлт боловсруулж чаддаг, удирдаж явуулах дадлага эзэмшсэн байх</p> <p>3. Ар талын анги салбарын орон тоо, зохион байгуулалт, шаардагдах техник табель хэрэгслийг анги салбарын гүйцэтгэх үүрэгт нь зохицуулан тооцож чаддаг байх</p> <p>4. Тайван ба байлдааны цагт материал хэрэгслийн хангалтыг удирдан зохион байгуулах ур чадвар эзэмшсэн байх</p> <p>5. Ар талын техник, тоног төхөөрөмжийн улирлын болон сэргээн сайжруулах үйлчилгээ засвар хийж чаддаг байх</p> <p>6. Ар талын бүх төрлийн нормативуудыг биелүүлж чаддаг</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангахаас гадна:</p> <p>1. Ар талын хангалтыг бүх төрлийн тооцоог хийж, бичиг баримтыг боловсруулах</p> <p>2. Алсын болон ойрын зайд цэрэг, материал хэрэгслийн газар, агаар, усан замын тээвэрлэлтийг төлөвлөн зохион байгуулах</p> <p>3. Нэгтгэл, анги, салбарыг сэргээн босгох үеийн ар тал, техникийн хангалтыг төлөвлөх</p>	<p>II, III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Зэвсэгт хүчний дэлгэн байгуулалт, шилжүүлэн бүлэглэлтийн үе дэх ар тал, техникийн хангалтын төлөвлөлтийг хийх, зохион байгуулах</p> <p>2. Нэгтгэл, анги, салбарыг сэргээн босгох үеийн ар тал, техникийн хангалтыг зохион байгуулах</p>

байх		
2. Командын /Ар талын төрөл мэргэжлээр/		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1.Ерөнхий цэргийн байлдааны үндэс, үндсэн төрлийн байлдаанд анги, салбаруудыг ашиглах зарчмыг өөрийн албан тушаалаас нэг шат дээгүүр албан тушаалд чадварлаг ашиглах онолын мэдлэг эзэмшсэн байх</p> <p>2.Бүх төрлийн байлдааны ар талын хангалтын онцлог</p> <p>3.Цэргийн ар талын зохион байгуулалт</p> <p>4.Материал хэрэгслийн төлөвлөлт</p> <p>5.Тээвэрлэлт ба татан гаргалт</p> <p>6.Цэргийн хөдөлгөөн</p> <p>7.Техникийн төлөвлөлт хангалт</p> <p>8.Мал эмнэлэгийн төлөвлөлт хангалт</p> <p>9.Хүн эмнэлэгийн төлөвлөлт хангалт</p> <p>10.Төрөл бүрийн байлдааны ар талын хангалт</p> <p>11.Төрөл бүрийн байлдааны техникийн хангалт</p> <p>12.Төрөл бүрийн байлдааны ПАЗ-ийн хангалт</p> <p>13.Байлдааны ажиллагааны үе дэх албаны даргын үүрэг ажлын дараалал</p> <p>14.Нөөцийн материал хэрэглэлийн нөхцөл, хугацаа, сольж шинэчлэх, бүртгэж тооцох</p> <p>15.Материал хэрэглэлийн хорогдлыг тооцох норм, аргачлал</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангахаас гадна:</p> <p>1. Энхийг сахиулах хүчний ар талын хангалтын зарчим</p> <p>2. Материал хэрэгслийн нөөцийн ангилал, зориулалт, цувраажилтын норм</p> <p>3. Тайван ба байлдааны цагт нэг хүн, нэгж техникт зарцуулагдах материал хэрэглэл</p> <p>4. Бараа бүтээгдэхүүний химийн найрлага, бүтэц шинж чанар, төрөл, ангилал, зориулалт</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангахаас гадна:</p> <p>1. Ар талын байлдааны болон дайчилгааны бэлэн байдлын төлөвлөлтийн үндсэн зарчим</p> <p>2. Ар талын анги, салбарын зохион байгуулалт, ашиглах зарчим</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1.Ар талын байлдааны болон дайчилгааны бэлэн байдлын төлөвлөлтийн үндсэн зарчмыг гүнзгий мэдэж, ар талын анги, салбарыг дайчилгаагаар өргөтгөн зохион байгуулах асуудлыг мэддэг</p> <p>2. Зэвсэгт хүчний ар талын анги, салбаруудтай явуулах КШХС бодлого, тактик тусгай бэлтгэлийн хичээлийн төлөвлөлт боловсруулж чаддаг, удирдаж явуулах дадлага эзэмшсэн байх</p> <p>3. Ар талын анги, салбарын орон тоо зохион байгуулалт, шаардагдах техник табель хэрэгслийг анги, салбарын гүйцэтгэх үүрэг нь зохицуулан тооцож чаддаг</p> <p>4. Тайван ба байлдааны цагт материал хэрэгслийн хангалтыг удирдан зохион байгуулах ур чадвар эзэмшсэн байх</p> <p>5. Ар талын техник, тоног төхөөрөмжийн улирлын болон сэргээн сайжруулах үйлчилгээ, засвар хийж чаддаг байх</p> <p>6. Ар талын бүх төрлийн нормативуудыг биелүүлж чаддаг байх</p> <p>7. Нэгтгэл, анги, салбаруудын КШХС-д ар талын зүгээс хийгдэх төлөвлөлт, баримт бичгийг боловсруулж чаддаг байх</p> <p>8. Тайван ба байлдааны цагийн материал хэрэглэлийн</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангахаас гадна:</p> <p>1.Ар талын хангалтын бүх төрлийн тооцоо хийж чаддаг дадлагатай</p> <p>2. Тайван ба байлдааны цагт нэг нэгж техникт зарцуулагдах материал хэрэгслийн тооцоог бодож тооцоолж чаддаг байх</p> <p>3. Материал хэрэгслийн нөөцийг цувраажилтын нормын дагуу тоцоолж, хангалтыг зохион байгуулах чадвартай байх</p> <p>4.Материал хэрэгслийн хорогдлыг нормын дагуу тооцох чадвартай байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангахаас гадна:</p> <p>1.Ар талын хангалтын тооцоог хэд хэдэн хувилбараар хийдэг дадлага эзэмшсэн байх</p> <p>2. Ар талын байлдааны болон дайчилгааны бэлэн байдлын төлөвлөлтийг боловсруулж чаддаг байх</p> <p>3. Ар талын анги, салбарыг удирдан зохион байгуулах чадвартай байх</p>

<p>хангалтын тооцоог хийж чаддаг байх</p> <p>9. Ар талын бие бүрэлдэхүүнд заагдах тусгай бэлтгэлийн хчизэлийг удирдан явуулах чадвар эзэмшсэн байх</p> <p>10. Материал хэрэглэлийн чанар байдлыг тодорхойлох чадвартай байх</p>		
3. Инженер-техникийн мэргэжилтэн /офицер/		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Ар талын техник, тоног төхөөрөмжийн марк, төрөл зориулалт</p> <p>2. Ар талын техник табель хэрэгслийн хүчин чадал, боломж</p> <p>3. Ар талын техник, тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээ</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангахаас гадна:</p> <p>1. Ар талын техник, тоног төхөөрөмжинд гарах гэмтлүүд, түүнийг засах арга зам</p> <p>2. Материал хэрэглэлийн чанар, байдлыг шалгах лабораторуудын төрөл тэдгээрийн зориулалт</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангахаас гадна:</p> <p>1. Ар талын анги, салбаруудын тоног төхөөрөмжийг ажиллуулах зарчим</p> <p>2. Шатахуун хадгалах агуулахын бүтэц зохион байгуулалт</p> <p>3. Аммиакан хөргүүртэй зоорины бүтэц зохион байгуулалт</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Ар талын техник, тоног төхөөрөмжийг ажиллуулах зарчмыг мэддэг, ажиллуулж чаддаг байх</p> <p>2. Ар талын материал хэрэглэл, техник, тоног төхөөрөмжинд урсгал болон бага, дунд засварыг хийж чаддаг байх</p> <p>3. Ар талын бие бүрэлдэхүүнд мэргэжлийнхээ 3 чиглэлээр сургалт явуулах чадвартай байх</p> <p>4. Тайван ба байлдааны цагт техник хэрэгсэлд зарцуулагдах материал хэрэглэлийн тооцоог бодож, тооцоолж чаддаг байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангахаас гадна:</p> <p>1. Ар талын техник, тоног төхөөрөмжинд гарах гэмтлүүдийг илрүүлж, засаж чаддаг байх</p> <p>2. Ар талын табель хэрэгслийг цувраажилтын нормын дагуу тооцоолж, хангалтыг зохион байгуулах чадвартай байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангахаас гадна:</p> <p>1. Ар талын анги, салбаруудын тоног төхөөрөмжүүдийг дэлгэн ажиллуулах чадвартай байх</p> <p>2. Шатахуун хадгалах агуулахын тоног төхөөрөмжүүдийг ажиллуулан, шатахуун тавьж олгох чадвартай байх</p> <p>3. Аммиакан хөргүүртэй зоорины ажлын зарчмыг мэддэг засвар үйлчилгээг зохион байгуулах чадвартай байх</p>
4. Инженер –техникийн мэргэжилтэн /ахлагч/		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Өөрийн хариуцаж байгаа ар талын техник, тоног төхөөрөмжийг ажиллуулах зарчим</p> <p>2. Нөөцийн материал хэрэглэлийн хадгалалтын нөхцөл, хугацаа, сольж шинэчлэх, бүртгэж тооцох</p> <p>3. Ар талын материал хэрэглэл, техник, тоног төхөөрөмжинд хөтлөгдөх бичиг баримт, бүртгэл тооцоог хийх журмыг мэддэг байх</p> <p>4. Ар талын техник, тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээ</p>	<p>III зэрэгт тааигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Ар талын техник, табель хэрэгслийн тактик техникийн өгөгдөхүүн</p> <p>2. Материал хэрэглэлийн ангилал, марк, зориулалтыг мэддэг байх</p> <p>3. Ар талын техник, тоног төхөөрөмжинд гарах гэмтлүүд, түүнийг засах арга зам</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Ар талын бүх төрлийн техник, тоног төхөөрөмжүүдийг ажиллуулах журам, засвар үйлчилгээ, хадгалалт, хамгаалалтын заавар</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Өөрийн хариуцаж байгаа ар талын техник, тоног төхөөрөмжийг ажиллуулах чадвартай</p> <p>2. Нөөцийн материал хэрэглэлийн хадгалалтын нөхцөл,</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Материал хэрэглэлийн ангилал, марк.</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Ар талын бүх төрлийн техник, тоног</p>

<p>хугацаа, сольж шинэчлэх, бүртгэл тооцоог хөтөлж чаддаг байх</p> <p>3. Ар талын техник, тоног төхөөрөмжинд хөтлөгдөх бичиг баримт, бүртгэл тооцоог хийж чаддаг</p> <p>4. Ар талын техник, тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээг хийж чаддаг байх</p> <p>5. Бүтээгдэхүүнээс дээж авч түүний шинж чанарыг тодорхойлж чаддаг байх</p>	<p>зориулалтыг тодорхойлж чадах чадвартай байх</p> <p>2. Ар талын техник, тоног төхөөрөмжинд гарах гэмтлүүдийг илрүүлж, засаж чаддаг байх</p>	<p>төхөөрөмжүүдийг ажиллуулах зарчмыг мэддэг, ажиллуулж чаддаг байх</p>
---	---	---

5. Пуужин, артиллерийн зэвсэглэлийн мэргэжлээр (офицер)

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1.Ерөнхий цэргийн байлдаан үндэс</p> <p>2. Ар талын хангалтын зохион байгуулалт</p> <p>3. Бүх төрлийн байлдаанд ПАЗ-ийн төлөвлөлт хангалтыг зохион байгуулах</p> <p>4. ПАЗ-ийн дунд засварын хэмжээний технологийн үйлдлүүд</p> <p>5. Артиллерийн буунд эвлүүлсэн байдалд үзлэг хийж илэрсэн гэмтлийг засварлах</p> <p>6. Буудлагын зэвсэглэлийг тусгалд оруулах артиллерийн бүх төрлийн бууны хараа хэрэгслийг шалгах тохируулах</p> <p>7. артиллерийн бууны УЭБ, ТЭМ-ийг шалгах тохиргоо хийх</p> <p>8. Хуягт танкийн зэвсэглэлийг байлдаанд бэлтгэх</p> <p>9. Галт хэрэглэлийг гүйцэтгэн цэнэглэх, буудлагад бэлтгэх</p> <p>10. Засварын хөдөлгөөнт хэрэгслийн бүтэц, зохион байгуулалт</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангахаас гадна:</p> <p>1.Засварын хөдөлгөөнт хэрэгслийг дэлгэх журам, ажлын байрны үүргүүд</p> <p>2. Хорооны засварын хөдөлгөөнт хэрэгслийг ашиглан артиллерийн буунд ТҮ№2-ын ажлын багтаажийн хэмжээнд технологийн горимын дагуу гүйцэтгэх ажилбарууд</p> <p>3. Зэвсэглэлийн удаан болон түр хугацааны хадгалалтад тавих, битүүмжлэх, хадгалалтаас гаргах ажиллагааны горим</p> <p>4. Артиллерийн зэвсэглэлийн зарим төрлийн эд ангиудын материалын физик-химийн шинж чанарууд</p> <p>5. Танкийн тогтворжуулагчийг байлдааны ажиллагаанд бэлтгэх, тохиолдож болох саатал гэмтлийг засварлах</p> <p>6. БМ-21, ТЭЗПЦ, ЯЦБМ, Хуягт тээвэрлэгч, ЗПЦ-ын цахилгааны болон механик гэмтэл, саатлыг илрүүлэх, арилгах, байлдааны ажиллагаанд бэлтгэх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1.Гадаадын орнуудын зэвсэглэлийг ижил төрлийн зэвсэглэлтэй харьцуулан шинжлэх чадвар</p> <p>2. Зэвсэглэлийн эд анги, механизмуудыг технологийн дагуу сэргээн засварлах тохируулах ажил</p> <p>3. Нарийн төвөгшилтэй эд ангид слесарь механикийн боловсруулалт хийх ажлын горим</p> <p>4. Засварын хөдөлгөөнт хэрэгслийг дэлгэн байрлуулах цахилгааны тэжээлийн холболтын схемийг ашиглах</p> <p>5. Артиллерийн зэвсэглэлийн засварын технологи, засвар хоорондын хугацаа, ашиглалтын нөөц, зэвсэглэлийн хийцийн төсөл, зохиомжийн тооцооны үндэс</p>
---	---	---

б. Ур чадварын түвшин

<p>1.МББР-ын орон тооны зэвсэглэл, тэдгээрийн галт хэрэглэл, гэрэллэг багажны техникийн үйлчилгээг бие даан гүйцэтгэх, гэмтэл саатлыг илрүүлэн арилгах, эдэлхүүнийг цаашид ажиллах эсэхийг тодорхойлох, хянах-хэмжих багаж хэрэгслийн тусламжтайгаар шалгалт тохиргоо хийж чаддаг байх</p> <p>2. ПАЗ-ийн хангалтын тооцоо, төлөвлөлт, баримт бичгүүдийг боловсруулж чаддаг байх</p>	<p>III зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Бүх төрлийн артиллери, зенит, буудлагын зэвсэг, хуягт танкийн зэвсэглэл, гэрэллэг багажны засвар, техникийн үйлчилгээг хийх ажлыг зохион байгуулж чаддаг. засварын хөдөлгөөнт хэрэгслийг дэлгэн байрлуулж чаддаг</p> <p>2. Өөрийн албан тушаалаас нэг шат дээгүүр нэгжийн ПАЗ-ийн хангалтыг зохион байгуулж чаддаг байх</p>	<p>II зэрэгтэнд тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Засварын хөдөлгөөнт хэрэгслийн зарим тоног төхөөрөмжүүдийг ажлын байдалд бэлтгэж чаддаг байх</p> <p>2. Зэвсэглэлийн засвартай эд ангид слесарь механикийн боловсруулалт хийх ба түүний зураг эскизийг боловсруулж чаддаг байх</p>
---	---	---

6. Пуужин, артиллерийн зэвсэглэлийн мэргэжлээр (ахлагч)

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Артиллерийн зэвсэглэлийн зангилгаа, механизмыг тохируулах, засварлах аргууд</p> <p>2. Зэвсэглэлийн задаргаа хийсэн эд анги, зангилгаануудын гэмтлийг тодорхойлох төвөгшил багатай эд ангийг засварлах</p> <p>3. Хянах, хэмжих багаж хэрэгслийн зохион байгуулалт, зориулалт. хэрэглэх журам</p> <p>4. Техникийн үечилсэн үйлчилгээнүүдийн онцлог, түүнд хэрэглэж буй шатахуун, тосолгооны материалын үндсэн шинж чанар</p> <p>5. Артиллерийн бууны УЭБ, ТМ-ийг шалгах. тохиргоо хийх арга</p> <p>6. Галт хэрэглэлийг байлдааны буудлагад бэлтгэх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Артиллерийн зэвсэглэлийн хийц, зохион байгуулалтын онцлог, цахилгаан тоног төхөөрөмжийг засварлах, туршин тохируулах, харьцах эд ангийн элэгдлийн шалтгаан, түүнийг илрүүлэх. арилгах арга</p> <p>2. ТЭЗПЦ, Д10Т2С, ЯЦБМ, Хуягт тээвэрлэгч, ЗПЦ-ын механик болон цахилгааны гэмтлийг тодорхойлох</p> <p>3. Артиллерийн зэвсэглэлийн хараа хэрэгслийг шалгах, тохируулах</p> <p>4. Галт хэрэглэлийг гүйцэтгэн цэнэглэх технологийн ажиллагаа</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Зэвсэглэлд засвар хийх аргууд, засварын дараа нарийвчлэлыг турших шалгах журам, оношлох арга, элэгдсэн эд ангийг бүрэн сэргээх, засварлах аргууд</p> <p>2. Зэвсэглэлийн эд анги, зангилгаануудыг нийтэд нь болон хэсэгчлэн шалгах арга</p> <p>3. Тооллого, бүртгэлийн баримт бичгийг хөтлөх, тайлан тооцоо гаргах журам</p> <p>4. Галт хэрэглэлийн хадгалалтын онцлогууд</p>
--	--	---

б. Ур чадварын түвшин

<p>1. Зэвсэглэлийг эвлүүлсэн ба задалсан байдалд гэмтэл тодорхойлох зарим эд анги, эвлүүлгийг солих, артиллерийн зэвсэглэлд техникийн үйлчилгээг хийж, тохируулах</p> <p>2. Галын бэлтгэлийн бүх нормативуудыг "Сайн"-аас доошгүй дүнтэй биелүүлж чаддаг байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Дунд зэргийн төвөгшилтэй зангилгаа, механизмыг засварлах. тохируулах, техникийн нөхцлийн дагуу хүлээлгэн өгөх</p> <p>2. Тусгай аппаратур, багаж хэрэгслийг ашиглан цахилгаан болон бусад тоног төхөөрөмжийг шалгаж тохируулах</p> <p>3. Засварын хөдөлгөөнт хэрэгслийн тусламжтайгаар токарын боловсруулалт хийх. эд ангийг тохируулах, гагнуур хийх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Зэвсэглэлийг техникийн нөхцлийн дагуу засварлах, цахилгаан, механик, шахуургат зангилгааг техникийн нөхцлийн дагуу оношлох, засварлах ажил</p>
---	--	---

7. Авто, хуягт танкийн инженер, техникийн мэргэжлээр

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Монгол Улсын цэргийн урлаг, инженер-техникийн онолын үндэс</p> <p>2. Бригад хүртэлх ангиудын байлдааны ажиллагаанд техникийн хангалтыг зохион байгуулж, удирдаж явуулах</p> <p>3. Гадаадын орнуудын авто хуягт танкийн техник, тэдгээрийн засварын хүч хэрэгслийн байлдааны боломж. тактик техникийн өгөгдөхүүн</p> <p>4. Техникийн анги, салбарын КШС, ТЖС-ийг төлөвлөж удирдан явуулах</p> <p>5. Техникийн анги салбаруудын байлдааны болон дайчилгааны бэлэн байдлын төлөвлөлтийн үндэс, тэдгээрийг</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Бригадын байлдааны ажиллагааны техникийн хангалтад гарч буй шинэлэг зүйлүүд</p> <p>2. Гадаадын орнуудын авто хуягт танкийн техник, тэдгээрийн засварын хүч хэрэгсэлд гарч буй хөгжлийн шинэлэг хандлагууд</p> <p>3. Техникийн хангалт, онолын үндэсийг амьдралд ашиглах мэдлэг</p> <p>4. Зэвсэглэл техникийг түр болон удаан</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Цэргийн шинжлэх ухаан, түүний инженер техникийн бүрэлдэхүүн хэсгүүд, тэдгээрийг судлах зүйл</p> <p>2. Нэгтгэл, ангийн техникийн хангалтыг дээшлүүлэх арга замууд</p> <p>3. Энхийг дэмжих ажиллагааны техникийн хангалт</p> <p>4. Зэвсэглэл техникийн бэлэн байдалд үзлэг явуулах</p>
--	--	---

<p>дайчилгаагаар өргөтгөн зохион байгуулах баримт бичиг тооцоо</p> <p>6. Техникийн анги салбарын засварын хүч хэрэгслийн бүтэц, бүрэлдэхүүн, хүчин чадал</p> <p>7. Техникийн хангалтын онолын үндэс</p> <p>8. Сэлбэг хэрэгслийн нөөц, тэдгээрийн терлүүд, үүрэг зориулалт</p> <p>9. Авто хуягт танкийн техник түүний эд ангиудын үүрэг зориулалт. бүтэц, бүрэлдэхүүн</p> <p>10. Авто хуягт танкийн техникийг засварлах болон хадгалах технологи</p> <p>11. Металл боловсруулалтын онолын үндэс</p> <p>12. Техник хангалтын талаар гарсан удирдлагын бичиг баримтууд</p> <p>13. Техникт хийх үзлэг, үйлчилгээний дараалал, ажлын багтаамж /ССТУ/</p> <p>14. Тавиулангийн элементүүдийн зохион байгуулалт, түүний үйл ажиллагаа</p>	<p>хугацааны хадгалалтад тавих, хадгалалтаас гарах</p> <p>5. Авто хуягт танкийн техник, түүний эд ангийн онолын үндэс</p> <p>6. Тавиулангийн элементүүдийг зохион бүтээх онолын тооцоо</p> <p>7. Техникийн гэмтлийг илрүүлэх оношлолын онолын үндэс</p>	<p>5. Техникийн анги, салбаруудын байлдааны болон дайчилгааны бэлэн байдлын төлөвлөлтийн үндэс</p>
---	---	--

6. Ур чадварын түвшин

<p>1. Техник хангалтын баримт бичгүүдийг тогтоосон шаардлага, стандартын дагуу боловсруулах</p> <p>2. Техникийн бэлтгэлийн нормативуудыг боловсруулж чаддаг</p> <p>3. Засварын хүч хэрэгслийг газар орон дээр дэлгэн байрлуулах чадвартай байх</p> <p>4. Техник технологийн дагуу хадгалалтад шилжүүлэх, хадгалалтнаас гаргаж чаддаг байх</p> <p>5. Техникт хийгдэх түвэгшил багатай засваруудыг хийж чаддаг байх</p> <p>6. Техникийн анги, салбарын КШС, ТЖС-ийг төлөвлөж удирдах чадвартай байх</p> <p>7. Нэгтгэл ангийн техникийн хангалтыг төлөвлөн зохион байгуулж чаддаг байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Газар орон дээр дэлгэн байрлуулсан засварын хүч хэрэгслийн тоног төхөөрөмжийг ашиглах чадвартай байх</p> <p>2. Зэвсэглэл техникийн гэмтлийг илрүүлэх оношлолын багаж хэрэгслийг ашиглаж чаддаг байх</p> <p>3. Багаж тоног төхөөрөмж шаардсан түвэгшил ихтэй нарийн засваруудыг хийж чаддаг байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Зэвсэглэл техникийн бэлэн байдалд үнэлэлт өгч чаддаг байх</p> <p>2. Засварын технологийн процессийг мэдэж зураг төслийг боловсруулж чаддаг байх</p>
---	--	--

8. Авто хуягт танкийн засварчин мэргэжлээр

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Засварын онолын үндэс</p> <p>2. Техникийн бүтэц, зохион байгуулалт, тэдгээрт байрласан тусгай зориулалтын багаж төхөөрөмж, үүрэг хүчин чадал</p> <p>3. Засварын тоног төхөөрөмжийн нэр төрөл, үүрэг зориулалт, боломж</p> <p>4. Авто хуягт танкийн техникт урсгал болон дунд засварыг хийж технологийн дараалал ажиллагааны зарчим</p> <p>5. Засварын үеийн техникийн аюулгүй ажиллагааны дүрэм заавар</p> <p>6. Сэргээн сайжруулах техникийн үйлчилгээний онолын үндэс</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Гагнуурын ажлын онолын мэдлэг</p> <p>2. Зай хураагуур засварын онолын мэдлэг</p> <p>3. Авто хуягт танкийн техникийн цахилгаанчны онолын мэдлэг</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Бүх төрлийн цэргийн авто хуягт танкийн техникийн засварын онолын үндэс</p>
---	--	---

6. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Бүх төрлийн техникт ССТУ-г хийж чаддаг байх</p> <p>2. Техникт хийгдэх түвэгшил багатай засваруудыг хийж чаддаг байх</p> <p>3. Засварын тоног төхөөрөмжийг ашиглах чадвартай байх</p> <p>4. Засварын хөдөлгөөнт хүч хэрэгслийг дэлгэн байрлуулж чаддаг байх</p> <p>5. Завсарын тоног төхөөрөмжинд үйлчилгээ хийдэг дадлагатай байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Техникийн гэмтлийг илрүүлэх оношлолын багаж тоног төхөөрөмжийг ашиглаж чаддаг</p> <p>2. Багаж тоног төхөөрөмж шаардсан түвэгшил ихтэй нарийн засваруудыг хийх чадвартай байх</p> <p>3. Шинээр засварчны мэргэжил эзэмшигчдэд дадлага олгох туршлагатай байх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Бүх төрлийн цэргийн авто, хуягт танкийн техникийг засварлах чадвартай байх</p>
9. Цэргийн эмнэлгийн команд		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Ерөнхий цэргийн байлдааны үндэс</p> <p>2. Байлдааны үеийн эмнэлгийн бүх төрлийн хангалтын төлөвлөлт, хангалт</p> <p>3. Цэргийн эмнэлгийн зохион байгуулалт, удирдлага</p> <p>4. Цэргийн эмнэлгийн тусламж, үйлчилгээ</p> <p>5. Бүх төрлийн ар талын үйлчилгээ, худалдааны үндсэн ойлголт</p> <p>5. Цэргийн эмнэлгийн тусгай зориулалтын техник, табель хэрэгсэл, цувраажилтын норм</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангахаас гадна:</p> <p>1. Ар талын байлдааны болон дайчилгааны бэлэн байдлын төлөвлөлтийн үндэс</p> <p>2. Ар тал, техникийн анги, салбар, бүлгийн зохион байгуулалт, үүрэг</p> <p>3. Байлдааны төрөл тус бүрийн эмнэлгийн хангалт</p> <p>4. Цэргийн эмнэлгийн төрөлжсөн нарийн мэргэжлийн тусламж, үйлчилгээний хангалт</p> <p>5. Энхийг дэмжих болон хүмүүнлэгийн ажиллагааны эмнэлгийн хангалтуудыг удирдаж, зохион байгуулах чадвартай байх</p> <p>6. Анги, салбарыг сэргээн босгох, шинээр байгуулах үеийн эмнэлгийн хангалт</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангахаас гадна:</p> <p>1. Зэвсэгт хүчний дэлгэн байгуулалт, шилжүүлэн бүлэглэлтийн үе дэх эмнэлгийн хангалт</p> <p>2. Улсын дайчилгаа, эдийн засгийн эрүүл мэндийн чадавхийг цэргийн зориулалтаар ашиглах боломж</p> <p>3. Нэгтгэл, анги, цэргийн бүлэглэлийн эмнэлгийн хангалтын удирдлага</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Ар талын байлдааны болон дайчилгааны бэлэн байдлын төлөвлөлтийн үндсэн зарчимд тулгуурлан цэргийн эмнэлгийн бүтцийн нэгжүүдийг дайчилгаагаар өргөтгөн зохион байгуулах ажлыг удирдах чадвартай байх</p> <p>2. Анги, салбаруудын эмнэлгийн КШХС-ийн бодлого, эмнэлгийн тактик, тусгай бэлтгэлийг төлөвлөх, удирдаж явуулах дадлага эзэмшсэн байх</p> <p>3. Анги, салбаруудын эмнэлгийн орон тоо, зохион байгуулалт, табель хэрэгслийг гүйцэтгэх үүрэгт нь зохицуулан тооцож чаддаг байх</p> <p>4. Цэргийн эмнэлгийн бүх төрлийн нормативуудыг биелүүлдэг байх</p> <p>5. Эмнэлгийн тоног төхөөрөмж, хэрэгслийн засвар, үйлчилгээг хийж чаддаг байх</p> <p>6. Тайван ба байлдааны цагт эмнэлгийн эм, хэрэгслийн хангалтыг удирдан зохион байгуулах чадвар эзэмшсэн байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангахаас гадна:</p> <p>1. Эмнэлгийн хангалтын бүх төрлийн тооцоог хийж, бичиг баримт боловсруулах</p> <p>2. Цэргийн эмнэлгийн байгууллагуудыг алсын болон ойрын зайд газар, агаар, усан замаар тээвэрлэж, шилжүүлэн байрлуулах төлөвлөлт, зохион байгуулах</p> <p>3. Анги, салбарыг сэргээн босгох, шинээр байгуулах үеийн эмнэлгийн хангалтыг төлөвлөх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангахаас гадна:</p> <p>1. Зэвсэгт хүчний дэлгэн байгуулалт, шилжүүлэн бүлэглэлтийн үе дэх эмнэлгийн хангалтыг төлөвлөх, зохион байгуулах</p> <p>2. Нэгтгэл, анги, салбарыг сэргээн босгох, шинээр байгуулах үеийн эмнэлгийн хангалтыг төлөвлөх, зохион байгуулах</p>

10. Цэргийн эмнэлгийн их эмч

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Ерөнхий цэргийн байлдааны үндэс 2. Цэргийн эмнэлгийн тактик, зохион байгуулалтын үндэс 3. Цэргийн эрүүл ахуй, халдвар судлалын үндэс 4. Цэргийн эмнэлгийн бүх төрлийн нормативыг биелүүлдэг байх 5. Цэргийн эмнэлгийн техник, табель хэрэгслийн хүчин чадал, боломжийг мэддэг 6. Бригад, хорооны эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн засвар үйлчилгээний онолын мэдлэгтэй</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангахаас гадна: 1. Бригад, хороо, батальоны эмнэлгийн хангалтын тооцоог хийж, бичиг баримт боловсруулах 2. Цэргийн эмнэлгийн байгууллагуудыг алсын болон ойрын зайд газар, агаар, усан замаар тээвэрлэж, шилжүүлэн байрлуулах төлөвлөх 3. Анги, салбарыг сэргээн босгох, шинээр байгуулах үеийн эмнэлгийн хангалтыг төлөвлөх 4. Эмнэлгийн цувраажилтын нормын дагуу бригад, хороо, батальоны эмнэлгийн хангалтыг төлөвлөх 5. Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн анхан шатны засвар үйлчилгээ хийх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангахаас гадна: 1. Байлдааны цагт өөрийн гүйцэтгэх албан тушаалаас 1 шат дээгүүр албан тушаалын үүрэг гүйцэтгэх мэдлэгтэй байх 2. Нэгтгэл, анги, салбарыг сэргээн босгох, шинээр байгуулах үеийн эмнэлгийн хангалтыг төлөвлөх, зохион байгуулах 3. Байлдааны цагийн госпиталийн удирдлага зохион байгуулалтын мэдлэг эзэмшсэн байх</p>
--	--	--

б. Ур чадварын түвшин

<p>1. Хороо, батальоны эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийг ажиллуулдаг, засвар үйлчилгээ хийж чаддаг байх 2. Бие бүрэлдэхүүнд нийгмийн эрүүл мэнд, төрөлжсөн нарийн мэргэжлийн чиглэлээр хичээл сургалт явуулах 3. Батальоны эмнэлгийн хангалтыг зохион байгуулах чадвартай 4. Цэргийн эмнэлгийн бүх төрлийн нормативуудыг биелүүлдэг байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангахаас гадна: 1. Бригадын эмнэлгийн хангалтын тооцоог хийж, бичиг баримт боловсруулах 2. Цэргийн эмнэлгийн байгууллагуудыг алсын болон ойрын зайд газар, агаар, усан замаар тээвэрлэж, шилжүүлэн байрлуулах төлөвлөх 3. Анги, салбарыг сэргээн босгох, шинээр байгуулах үеийн эмнэлгийн хангалтыг төлөвлөх 4. Эмнэлгийн цувраажилтын нормын дагуу бригад, хороо, батальоны эмнэлгийн хангалтыг төлөвлөх 5. Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн анхан шатны засвар үйлчилгээ хийх</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангахаас гадна: 1. Байлдааны цагт өөрийн гүйцэтгэх албан тушаалаас 1 шат дээгүүр албан тушаалын үүрэг гүйцэтгэх мэдлэгтэй байх 2. Анги, салбарыг сэргээн босгох, шинээр байгуулах үеийн эмнэлгийн хангалтыг төлөвлөх, зохион байгуулах 3. Байлдааны цагийн Хүн эмнэлгийн тусгай отрядын удирдлага зохион байгуулалтын мэдлэг эзэмшсэн байх</p>
---	--	--

11. Цэргийн эмнэлгийн бага мэргэжилтэн (бага эмч, сувилагч, тусгай мэргэжилтэн, ариун цэврийн орон тооны зааварлагч)

а. Мэдлэгийн түвшин

<p>1. Цэргийн эмнэлгийн эмчилгээ, татан гаргалтын мэдлэгтэй 2. Хороо, батальоны эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн талаар мэдлэгтэй, өөрийн хариуцсан тоног төхөөрөмжид засвар үйлчилгээ хийж чаддаг байх 3. Бие бүрэлдэхүүнд нийгмийн эрүүл мэнд, төрөлжсөн сувилахуйн чиглэлээр хичээл сургалт явуулах 4. Батальоны эмнэлгийн хангалтын мэдлэгтэй 5. Цэргийн эмнэлгийн бүх төрлийн нормативуудыг биелүүлдэг байх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангахаас гадна: 1. Бригадын эмнэлгийн эмчилгээ, татан гаргалтын мэдлэгтэй 2. Цэргийн эмнэлгийн байгууллагуудыг алсын болон ойрын зайд газар, агаар, усан замаар тээвэрлэж, шилжүүлэн байрлуулах үеийн сувилахуйн тусламжийг зохион байгуулах 3. Анги, салбарыг сэргээн босгох, шинээр байгуулах үеийн сувилахуйн тусламжийг төлөвлөх 4. Эмнэлгийн цувраажилтын нормын дагуу хороо,</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангахаас гадна: 1. Байлдааны цагт өөрийн гүйцэтгэх албан тушаалаас 1 шат дээгүүр албан тушаалын үүрэг гүйцэтгэх мэдлэгтэй байх 2. Анги, салбарыг сэргээн босгох, шинээр байгуулах үеийн сувилахуйн тусламжийг төлөвлөх, зохион байгуулах 3. Байлдааны цагийн Хүн эмнэлгийн тусгай отряд, госпиталийн сувилахуйн удирдлага зохион байгуулалтын мэдлэг эзэмшсэн байх</p>
--	---	--

	<p>батальоны эмнэлгийн сувилахуйн тусламжийг төлөвлөх</p> <p>5. Эмнэлгийн тоног төхөөрөмжийн анхан шатны засвар үйлчилгээ хийх</p>	
6. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Батальоны эмнэлгийн эмчилгээ, татан гаргалтын сувилахуйн тусламжийг бүрэн хэмжээгээр үзүүлж чаддаг</p> <p>2. Эрүүл ахуй, халдвар хамгааллын дэглэмийг сахиулах чадвартай</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангахаас гадна:</p> <p>1. Бригадын эмнэлгийн сувилахуйн тусламжийг зохион байгуулах</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангахаас гадна:</p> <p>1. Байлдааны цагт өөрийн гүйцэтгэх албан тушаалаас 1 шат дээгүүр албан тушаалын үүрэг гүйцэтгэх мэдлэгтэй байх</p> <p>2. Анги, салбарыг сэргээн босгох, шинээр байгуулах үеийн сувилахуйн тусламжийг үзүүлж чаддаг</p> <p>3. Байлдааны цагийн Хүн эмнэлгийн тусгай отряд, госпиталийн сувилахуйн удирдлагыг хэрэгжүүлэх</p>
12. Цэргийн эдийн засагч		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Ерөнхий цэргийн байлдааны үндэс өөрийн албан тушаалд чадварлаг ашиглах онолын мэдлэг эзэмшсэн байх</p> <p>2. Бүх төрлийн байлдааны санхүүгийн хангалтын онцлог</p> <p>3. Цэргийн санхүүгийн зохион байгуулалт</p> <p>4. Санхүүгийн төлөвлөлт, хангалт</p> <p>5. Төрөл бүрийн байлдааны санхүүгийн хангалт</p> <p>6. Байлдааны ажиллагааны үе дэх албаны даргын үүрэг ажлын дараалал</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангахаас гадна:</p> <p>1. Материал хэрэгслийн нөөцийн ангилал, зориулалт, цувраажилтын норм</p> <p>2. Тайван ба байлдааны цагт нэг хүн, нэгж техникт зарцуулагдах материал хэрэглэл</p> <p>3. Бараа бүтээгдэхүүний химийн найрлага, бүтэц шинж чанар, төрөл, ангилал, зориулалт</p>	<p>II, III дугаар зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангахаас гадна:</p> <p>1. Зэвсэгт хүчнийг дайны байдалд шилжүүлэх үеийн эдийн засгийн төлөвлөлт, санхүүгийн хангалт</p> <p>2. Ар талын байлдааны болон дайчилгааны бэлэн байдлын төлөвлөлт</p> <p>3. Ар талын анги, салбарын зохион байгуулалт, ашиглах зарчим</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Байлдааны болон дайчилгааны бэлэн байдлын төлөвлөлтийн үндсэн зарчмыг гүнзгий мэдэж, анги, салбаруудыг дайчилгаагаар өргөтгөн зохион байгуулах үеийн санхүүгийн хангалтыг зохион байгуулах</p> <p>2. Зэвсэгт хүчний анги, салбаруудын орон тоо зохион байгуулалт, шаардагдах санхүүгийн тооцоог анги, салбарын гүйцэтгэх үүрэгт зохицуулан тооцох</p> <p>4. Тайван ба байлдаан цагт санхүүгийн хангалтыг удирдан зохион байгуулах</p> <p>5. Ар талын техник, тоног төхөөрөмжийн улирлын болон сэргээн сайжруулах үйлчилгээ, засвар хийх</p> <p>6. Нэгтгэл, анги, салбаруудын КШХС-д ар талын зүгээс хийгдэх төлөвлөлт, баримт бичгийг боловсруулж чаддаг байх</p> <p>8. Тайван ба байлдаан цагийн материал хэрэглэлийн</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангахаас гадна:</p> <p>1. Ар талын хангалтын бүх төрлийн тооцоо хийх</p> <p>2. Тайван ба байлдааны цагт нэг нэгж техникт зарцуулагдах материал хэрэгслийн тооцоог бодож тооцоолох</p> <p>3. Материал хэрэгслийн нөөцийг цувраажилтын нормын дагуу тооцоолж, хангалтыг зохион байгуулах чадвартай байх</p> <p>4. Материал хэрэгслийн хорогдлыг нормын дагуу тооцох</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангахаас гадна:</p> <p>1. Зэвсэгт хүчнийг дайны байдалд шилжүүлэх үеийн эдийн засгийн төлөвлөлтийг хийх, санхүүгийн хангалтыг зохион байгуулах</p> <p>2. Ар талын хангалтын тооцоог хэд хэдэн хувилбараар боловсруулах</p> <p>3. Ар талын байлдааны болон дайчилгааны бэлэн байдлын төлөвлөлтийг боловсруулах</p> <p>4. Тайван болон дайны цагт ар талын анги, салбарын ажиллагааг зохион байгуулах</p>

<p>хангалтын тооцоог хийх</p> <p>9. Ар талын бие бүрэлдэхүүнд заагдах тусгай бэлтгэлийн хичээлийг удирдан явуулах</p> <p>10. Материал хэрэглэлийн чанар байдлыг тодорхойлох</p>		
---	--	--

Арав. Цэргийн соёл хүмүүжлийн мэргэжлээр

III зэрэг	II зэрэг	I зэрэг
1. Ёс суртахуун, сэтгэл зүйн хангалтын мэргэжилтэн		
а. Мэдлэгийн түвшин		
<p>1. Дайн, цэргийн урлагийн түүх, Монгол Улсын цэргийн урлаг, Зэвсэгт хүчний нэгтгэл, ангиудыг зэвсэгт тэмцэлд ашиглах онолын үндэс</p> <p>2. Хөрш болон дэлхийн томоохон гүрнүүдийн цэргийн стратеги-оперативийн үндэс</p> <p>3. Монгол Улсын Төрийн батлан хамгаалах бодлого, түүний үндсэн баримт бичгүүдийн агуулга</p> <p>4. Бригадын үндсэн төрлийн байлдааны ёс суртахуун, сэтгэлд зүйн ажиллагааны үндэс</p> <p>5. Нэгтгэл, анги, салбарын ёс суртахуун, сэтгэлд зүйн бэлэн байдал, дайчилгааны үндэс</p> <p>6. Олон улсын болон Монгол Улсын хууль эрх зүйн онолын үндэс</p> <p>7. Байлдаан болон тайван цагийн ёс суртахуун, сэтгэл зүйн хангалтын зохион байгуулалтын үндэс</p> <p>8. Ёс суртахуун, сэтгэл зүйн хангалтын баримт бичгүүдийн агуулга, боловсруулах журам</p> <p>9. Гадаадын орнуудын армийн сэтгэл зүйн хангалтын боломж, оператив, тактикийн ажиллагааны үндэс</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Монгол Улсын цэргийн урлагийн хөгжлийн чиг хандлага</p> <p>2. Хөрш болон дэлхийн томоохон гүрнүүдийн цэргийн стратегийн хөгжил</p> <p>3. Монгол Улсын батлан хамгаалах тогтолцоо үзэл баримтлал, үндэсний цэргийн стратеги</p> <p>4. Зэвсэгт хүчний мэдээлэл, сэтгэл зүйн ажиллагааны үндэс</p> <p>5. Нэгтгэл, анги, салбарын сэтгэл зүйн байдлын боломжийг тооцох аргачлал</p> <p>6. Нэгтгэл, анги, салбарын сэтгэл зүйн чадварыг нөхөн сэргээх арга хэмжээ</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Монгол Улсын болон Зэвсэгт хүчний нийгэм сэтгэл зүйн үнэлэлт, дүгнэлт</p> <p>2. Дэлхийн улс орнуудын цэрэг, улс төрийн болон мэдээлэл-сэтгэл зүйн байдал, хөгжлийн чиг хандлага</p> <p>3. Бүс нутгийн болон орон нутгийн мэдээллийн дайн, зэвсэгт мөргөлдөөний туршлага, сургамж</p> <p>4. Түрэмгийллийг няцаахад зэвсэгт хүчнийг нийгэм-сэтгэл зүйн хувьд бэлтгэх үндэс</p> <p>5. Зэвсэгт хүчний ёс суртахуун, сэтгэл зүйн боломжийг дээшлүүлэх арга замууд</p> <p>6. Батлан хамгаалах салбарын холбогдох хууь эрх зүйн үндэс</p>
б. Ур чадварын түвшин		
<p>1. Зураг дээр болон газар орон дээр ёс суртахуун, сэтгэл зүйн байдлын цагийн байдлыг тогтоон ажиллагааны хувилбаруудыг гаргадаг байх</p> <p>2. Мбб-ны түвшинд ёс суртахуун, сэтгэл зүйн ажиллагааны саналыг гаргаж, ахлах даргад илтгэх, анги, салбаруудад байлдааны үүрэг тавих</p> <p>3. Байлдааны болон тайван цагийн ёс суртахуун, сэтгэл зүйн хангалтын зохион байгуулалтын баримт бичгүүдийг тогтсон шаардлага, стандартын дагуу боловсруулж чаддаг байх</p> <p>4. Төрөл бүрийн тооцоо, санал, шийдвэрийг илтгэх</p>	<p>III зэрэгт тавигдах шаардлагуудыг хангасан байхаас гадна:</p> <p>1. Мббр-ын түвшинд ёс суртахуун, сэтгэл зүйн байдлын төрөл бүрийн тооцоо хийх</p> <p>2. Соёл гэгээрлийн техник, хэрэгслээр болон биеэр анги, салбарын ёс суртахуун, сэтгэл зүйн ажиллагааг удирдах, харилцан ажиллагааг зохион байгуулах</p> <p>3. Өөрийн болон эсрэг талын ёс суртахуун, сэтгэл зүйн байдлын боломжийг тооцох</p>	<p>II зэрэгт тавигдах шаардлагыг хангаж байхаас гадна:</p> <p>1. Түрэмгийллийг няцаахад зэвсэгт хүчнийг нийгэм-сэтгэл зүйн хувьд бэлтгэх</p> <p>2. Ерөнхий зориулалтын цэрэг, нэгтгэлийн түвшинд ёс суртахуун, сэтгэл зүйн хангалтыг зохион байгуулах санал боловсруулах, иргэн-цэргийн харилцааг зохион байгуулах</p> <p>3. Сэтгэл зүйн удирдлагын байран дээр удирдлагын байгууллагын ажиллагааг зохион байгуулах</p>

МОНГОЛ УЛСЫН ЗЭВСЭГТ ХҮЧНИЙ ЖАНЖИН ШТАБ

ЗЭВСЭГТ ХҮЧНИЙ ОФИЦЕР, АХЛАГЧ, ГЭРЭЭТ ЦЭРГИЙН АЛБА ХААГЧДААС
МЭРГЭЖЛИЙН ЗЭРГИЙН ШАЛГАЛТ АВАХ ЖУРАМ

1. Зэвсэгт хүчинд цэргийн мэргэжлийн зэргийн шалгалтыг зохион байгуулахад Батлан хамгаалахын сайдын 2012 оны а/150 дугаар тушаалаар батлагдсан “Зэвсэгт хүчний цэргийн алба хаагчид мэргэжлийн зэрэг олгох журам” болон энэхүү тушаалыг мөрдлөг болгоно.

2. Цэргийн мэргэжлийн зэргийн шалгалтыг Зэвсэгт хүчний цэргийн сургалт бэлтгэлийн нэгдсэн төлөвлөгөө, ЗХЖШ, командлал, анги, байгууллагын жилийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний дагуу зохион байгуулна.

3. Мэргэжлийн зэргийн шалгалтыг төв ба салбар комиссын даргын баталсан тусгай хуваариар, эсвэл сургуулийн жилийн төгсөлтийн болон цогцолбор шалгалтаар хамтатган зохион байгуулна.

4. “Зэвсэгт хүчний цэргийн алба хаагчид мэргэжлийн зэрэг олгох журам”-ын гуравдугаар зүйлд заасан мэргэжлийн зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудыг хангаж байгаа цэргийн алба хаагчийн холбогдох материалд хийсэн үнэлгээ, дүгнэлтийг үндэслэн түүнийг зэргийн шалгалтад хамруулна.

5. Мэргэжлийн зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудын аль нэгийг хангаагүй болон зэрэг эзэмших, зэргээ хамгаалах, ахиулахын тулд төв болон салбар комисст ирүүлэх баримт бичгийг дутуу бүрдүүлсэн бол тухайн цэргийн алба хаагчийг шалгалтад хамруулахгүй.

6. Мэргэжлийн зэргийн шалгалтад орохоор хүсэлт гаргасан цэргийн алба хаагчийн оюуны чадавхийн үнэлгээ нь нууц байх бөгөөд үүнийг тусгайлан битүүмжилж төв комисст бичгээр ирүүлнэ.

7. Мэргэжлийн зэргийн шалгалтад орох бүрэлдэхүүний тодорхойлолтыг энэхүү тушаалын дөрөвдүгээр хавсралтын дагуу үйлдэх бөгөөд түүнд тухайн цэргийн алба хаагчийн хамгийн сүүлд авсан шалгалтын үнэлгээг бичнэ.

8. Мэргэжлийн зэргийн шалгалт нь онолын ба ур чадварын шалгалтаас бүрдэнэ. Шалгалтыг онол, дадлагын хэлбэрээр, тест, бодлого бодох, асуултад амаар болон бичгээр хариулт өгөх, тактикийн шуурхай дадлага боловсруулах, төрөл бүрийн дасгал, норматив, байлдааны буудлага, харвалт, нислэг, жолоодлого үйлдүүлэх зэрэг тухайн мэргэжлийн мэдлэгийн ба ур чадварын шалгуур үзүүлэлтэд тохирсон аргаар зохион байгуулна.

9. Мэргэжлийн зэргийн шалгалтад орохоор хүсэлт гаргасан цэргийн алба хаагч нь цогцолбор болон командлалын шалгалтад хамрагдсан, түүнчлэн болон гадаад хэлний бэлтгэлийн түвшингээ урьдчилан тогтоолгосон байна.

10. Төв болон салбар комисс нь шаардлагатай гэж үзвэл мэргэжлийн зэрэгтэнд тавигдах шаардлагуудын хүрээнд нэмэлт шалгалтыг явуулж болно.

11. Шалгалтад тухайн цэргийн алба хаагчийн мэргэжлийнхээ дагуу амжилттай гүйцэтгэсэн байлдааны үүргийн болон сургуулийн дасгал, нислэг, буудлага, жолоодлого, харвалтын үнэлгээг харгалзан үзэж, төв комиссын шийдвэрээр ур чадварын шалгалтад

тэнцсэн гэж үзэж болно. Энэ тохиолдолд тухайн цэргийн алба хаагчаас онолын шалгалт авна.

12. Эзэмшсэн мэргэжлээрээ цэргийн шинжлэх ухаанаар магистр, докторын зэрэг хамгаалсан цэргийн алба хаагч нь мэргэжлийн зэрэг шинээр эзэмших, хамгаалах, ахиулах үедээ онолын шалгалт өгөхгүй байж болох бөгөөд энэ тохиолдолд зөвхөн ур чадварын шалгалт өгнө.

13. Шалгалтын тест, дадлагын ажлын асуулт, даалгавар, дасгал, нормативуудыг цэргийн мэргэжлийн зэрэгтэнд тавигдах шаардлага, шалгуур үзүүлэлтийн хүрээнд тухайн төрөл мэргэжлийн газар, хэлтэс, командлал, албадын дэмжлэгтэйгээр төв болон салбар комисс боловсруулна.

14. Онолын болон ур чадварын шалгалтын аль нэг асуулт, даалгавар, дасгал, нормативыг “С” буюу түүнээс доогуур үнэлгээтэй биелүүлсэн тохиолдолд тухайн цэргийн алба хаагчийг шалгалтад тэнцээгүйд тооцно

АЖИЛЛАГААНЫ УДИРДЛАГЫН ГАЗАР

ЦЭРГИЙН МЭРГЭЖЛИЙН ЗЭРГИЙН ШАЛГАЛТАД ОРОХ БҮРЭЛДЭХҮҮНИЙ
ТОДОРХОЙЛОЛТ

1. Овог: _____

2. Эцгийн нэр: _____

3. Нэр: _____

4. Регистрийн дугаар:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5. Алба хаасан хугацаа (жилээр): _____

6. Мэргэжил: _____

7. Цол, одоогийн албан тушаал, томилогдсон огноо, тушаалын дугаар: _____

Зураг
3x4см

8. Эрдмийн зэрэг (зур): *а. Доктор* *б. Магистр*

9. Командлалын болон цогцолбор шалгалтын үнэлгээ (үсгэн болон тоон дүнгээр): _____

10. Төрийн алба хаагчийн жилийн үйл ажиллагааны үр дүнгийн гэрээний биелэлт: _____

11. Гадаад хэлний бэлтгэлийн түвшин (ямар хэлийг, ямар түвшинд эзэмшсэн): _____

12. Хувийн зэвсгээр буудах дадлага (үсгэн болон тоон дүнгээр): _____

13. Бие бялдрын бэлтгэлжилтийн түвшин (үсгэн болон тоон дүнгээр): _____

14. Мэргэжлийн бэлтгэлийн үнэлгээ (үсгэн болон тоон дүнгээр): _____

15. Ямар мэргэжлээр зэрэг эзэмших: _____

16. Мэргэжлийн зэргийн шалгалтын төрөл (зур):

а. Шинээр эзэмших *б. Хамгаалах* *в. Ахиулах*

17. Ямар шалгалтад оруулах (зур): *а. I зэрэг* *б. II зэрэг* *в. III зэрэг*

ТОДОРХОЙЛОЛТ ГАРГАСАН:

Тамга ЗАХИРАГЧ _____ / _____ /

(цол, гарын үсэг, нэр)

_____ /
(он, сар, өдөр)